

CHRISTIANSKA NAUKA

Dľa podkarpatskich grekokatoličeskich d'itej

I., II. i III. KLASY NARODNYCH ŠKOL.

Po německomu originalu PICHLERA napisali:
OO. G. PAVIČ i D. ZUBRICKIJ.

VYDALO:
JEPARCHIJAL'NOJE PRAVITEL'STVO V PRJAŠEVI.
1 9 2 5.

Po blahosloveniju Pravitelstva jeparchii Mukačevskoj i Prjašovskoj pečatati dozvoľajetsja sija knižočka pod titulom :

„Christianska nauka“

abo „**Biblijnyj Katechiz**“ dľa I. II. i III. klasy narodnych škol, v kotorych děti ne učatsja cirilikoju čitati.

Dano v Užhorodi i Prjašovi na deň verchovnych Apostolov Petra i Pavla 1925.

† Petro, jepiskop.

*† Dionisij, jepiskop,
apostolskij administrator.*

Prepod. Otcam Katechetam do pozornosti.

Material dľa I. i II. kl. drukovanyj s hrubšimi bukvami.

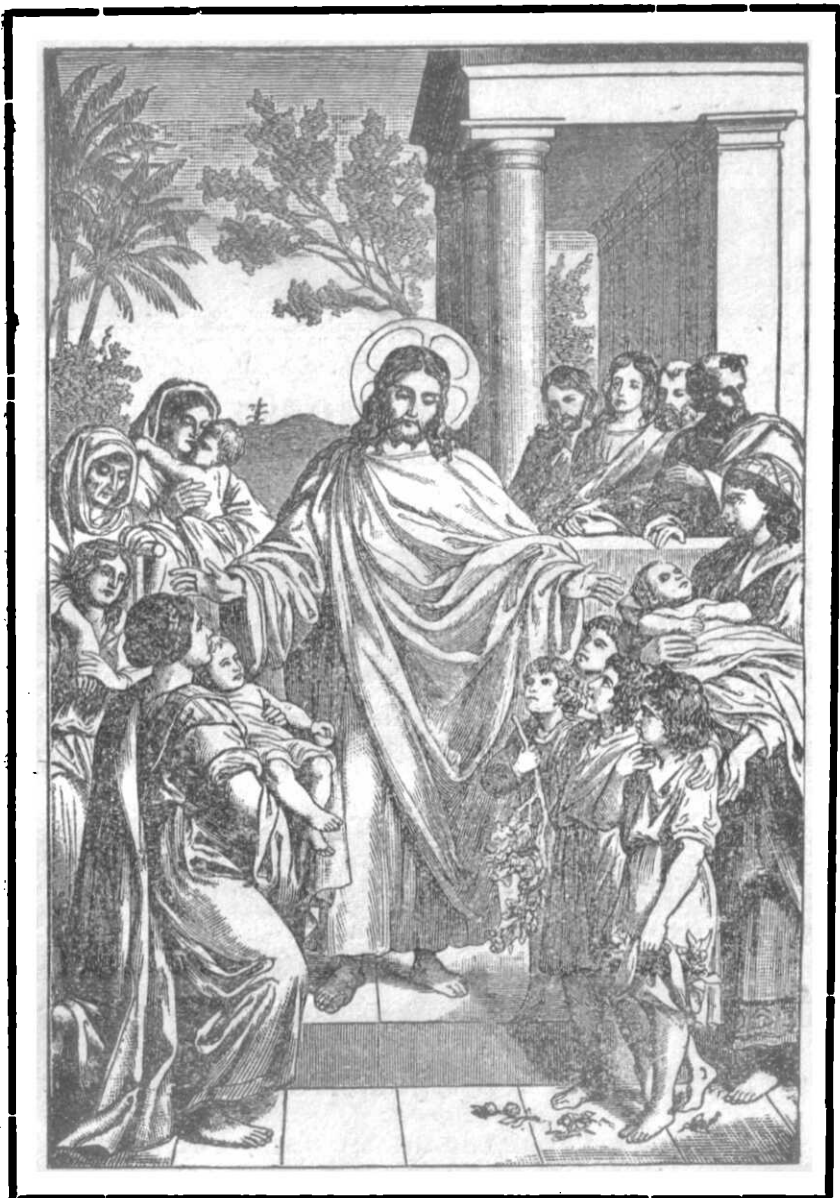
Čto označeno so *), treba brati lem vo II. kl.

Material dľa III. kl. drukovanyj s meňšimi bukvami. V III. klasi beretsja cilyj material.

V IV. kl. treba brati katechiz po sistemi s biblijeju.

V V. kl. treba povtoriti katechiz po sistemi, i k tomu kratku liturgiku; v VI. klasi istoriju cerkovnu.

Vo všitkich klasach treba sja trimati programy, vydanoj Ordinariatom.

Mile dítatko! Ty chočes byti dobre i pobožne. Chočes, čtoby ta Iubil Boh, anhely i svjaty. Nihde ne najdeš k tomu lípšu poučnu knizočku, jak sija.

Sija knizočka tebi ukažet, čto musíš znati i tvoriti, aby ty Bohu sja popačilo i do neba sja dostalo.

Zato čitaj, učsja i molisja iz sej knižočki!

Христiянски молитвы.

1. Молитва къ святому Духу.

Слава тебѣ, Бóже нашъ, слава тебѣ.

Царю небесный Оутѣшителю, Дóше истины, иже
вездѣ съи, и всѣ исполняи, сокровище благихъ и
жизни подателю, прїиди и веселися въ ны, и очисти
ны ѿ всѣхъ скверны, и спаси, Благже, дóшы наша.

2. Трисвятое.

† Святый Бóже, святый крѣпкій, святый без-
смертный помилуй насъ. (3 разъ).

Слава Отцу, и Сыну, и святому Дóху, и нынѣ,
и присно, и во вѣки вѣкóвъ, ѿмѣнь.

3. Молитва къ Пресвятой Троицы.

Пресвятая Трõице помилуй насъ, Господи очисти
грѣхъи наша, Владыко прбсти беззаконїа наша, Свят-
тый посети и исцѣли немощи наша, имене твоегò
ради.

Господи помилуй, Господи помилуй, Господи
помилуй.

† Слава Отцу, и Сыну, и святому Дóху, и нынѣ
и присно, и во вѣки вѣкóвъ, ѿмѣнь.

Christijanski molitvy.

1. Molitva k Svjatому Duchu.

Slava tebi, Bože naš, slava tebi.

Carju nebesnyj Utišitelju, Duše istiny, iže vezdi syj, i vsja ispolňajaj, sokrovišče blahich i žizni podatelju, prijdi i vselisja v ny, i očisti ny ot vsjakija skverny i spasi, Blaže, duši naša.

2. Trisvjatoje.

† Svjatyj Bože, svjatyj kripkij, svjatyj bezsmertnyj pomiluj nas. (3 raz).

Slava Otcu, i Synu, i Svjatому Duchu, i nyňi i prisno, i vo viki vikov, amiň.

3. Molitva k Presvjatoj Trojcy.

Presvjataja Trojce pomiluj nas, Hospodi očisti hrichi naša, Vladyko prosti bezzakonija naša, Svjatyj positi i iscili nemošči naša, imene tvojeho radi.

Hospodi pomiluj, Hospodi pomiluj, Hospodi pomiluj.

† Slava Otcu, i Synu, i Svjatому Duchu, i nyňi i prisno, i vo viki vikov, amiň.

4. Молитва Господня.

О́тче на́шъ, ѿже еси́ на небесѣхъ, да свѣтитсѧ ѿмѧ твоѣ, да прійдетъ царствіе твоѣ, да вѣдетъ во́ля твоѧ ѿкѡ на небесѣхъ и на землѣхъ. Хлѣбъ нашъ насѣщный даждь намъ днесь, и оста́нки намъ до́лгы наша, ѿкѡже и мы́ оста́вляемъ должникѡмъ нашимъ, и не введи́ насъ во искуше́ніе, но изба́ви насъ ѿ лѣваго.

Господи помилуй 12. Слава: И нынѣ:

† Прійдите поклонимсѧ Царѣви нашему́ Бо́гу.

† Прійдите поклонимсѧ Хрѣстѣ́, Царѣви нашему́ Бо́гу.

† Прійдите поклонимсѧ и припаде́мъ само́му́ Господу́, Иису́су Хрѣстѣ́, Царѣви и Бо́гу нашему́.

5. Символь вѣры.

1. Вѣ́рую въ е́динаго Бо́га, О́тца, вседержителя, творца́ неба и землѣхъ, видимыхъ же всѣхъ и невидимыхъ.
2. И въ е́динаго Господа́ Иису́са Хрѣста́, Сы́на Бо́жїа е́динороднаго, ѿ Отца́ рожденнаго прѣжде всѣхъ вѣкѡхъ. Свѣ́та ѿ свѣ́та, Бо́га ѿ исти́нна ѿ Бо́га ѿ исти́нна, рожденна, несотворенна, е́диносѣ́нна О́тцѣ́, ѿмже всѧ́ бы́ша.
3. Насъ́ дѣ́ла чело́вѣкѡхъ и наше́го ра́ди спасе́нїа сше́дшаго съ́ небесъ́, и вопло́тившагосѧ ѿ Ду́ха свѣ́та и Ма́рии Дѣ́вы, и вчело́вѣчшасѧ.
4. Распа́тагѡ же за ны́ при Понти́йстѣ́мъ Пѣ́латѣ́, и страда́вша и погребѣ́нна.
5. И́ воскресшаго въ́ третїй де́нь по писанїемъ.
6. И́ возше́дшаго на́ небеса́, и сѣ́дѧщаго о́деснѡ́у О́тца́.

4. Molitva Hospodña.

Otče naš, iže jesi nebesich, da svjatitsja imja tvoje, da prijedet carstvije tvoje, da budet voľa tvoja jako na nebesi i na zemli. Chľib naš nasuščnyj dažd nam dnes, i ostavi nam dolhi našja, jakože i my ostavlajem dolžnikom našim, i ne vvedi nas vo iskušeniye, no izbavi nas ot lukavaho.

Hospodi pomiluj 12. Slava: I nyňi:

† Prijdite poklonimsja Carevi našemu Bohu.

† Prijdite poklonimsja Christu, Carevi našemu Bohu.

† Prijdite poklonimsja i pripadem samomu Hospodu, Isusu Christu, Carevi i Bohu našemu.

5. Simvol viry.

1. Viruju v jedinaho Boha, Otca, vsederžitela, tvorca neba i zemli, vidimych že vsich i nevidimych.
2. I v jedinaho Hospoda Isusa Christa, Syna Božija jedinorodnaho, iže ot Otca roždennaho preždevsich vik. Svita ot svita, Boha istinna ot Boha istinna, roždenna, nesotvorena, jedinosuščna Otcu, imže vsja byša.
3. Nas đila čelovik i našeho radi spasenija sšedšaho s nebes i vplotivšahosja ot Duchu svjata i Marii Ďivy, i vočelovičšasja.
4. Raspjataho že za ny pri Pontijstim Pilati, i stradavša i pohrebenna.
5. I voskressšaho v tretij deň po pisanijem.
6. I vozsedšaho na nebesa, i sidaščaho odesnuju Otca.

7. И пакы градѣщаго со слáвою сѣдѣти живѣмъ и мѣртвѣмъ, вѣгѣже царствію не вѣдетъ концá.
8. И въ Дѣха свѣтаго, Гѣспода животворѣщаго, ѣже ѿ О́тца и Сѣна нсходѣщаго, ѣже со О́тцемъ и Сѣномъ спокланѣема и со-слáвима, глаголавашаго пророки.
9. Въ е́динѣ, свѣтѣю, собѣрнѣю и апѣстолскѣю Цѣрковѣ.
10. Исповѣдаю е́дино крещѣніе во ѡставлѣніе грѣхѣвъ.
11. Чаю воскресѣніа мѣртвѣхъ.
12. И жи́зни вѣдѣщаго вѣка Ѣмѣнь.

6. Молитва покаяніа.

Ослаби, ѡстави, ѡпѣсти Бѣже согрѣшеніа наша, вѣольная и невѣольная, ѣже въ слѣвѣ и въ дѣлѣ, ѣже въ вѣдѣніи, и невѣдѣніи, ѣже въ оумѣ и въ помышлѣніи, ѣже въ дни и въ ношѣ: всѣ́ намъ прости ѣко блáгъ и челоуѣколюбецъ.

7. Молитвы къ Пресвятой Богородицы.

Богородице Дѣво, радѣйся блáгодѣтнаа Маріе, Гѣсподь съ тобою, блáгословѣнна ты въ женáхъ и блáгословѣнъ плодъ чрека твоегѣ: ѣко родила еси Хрѣста Спáса, нзбáвительа дѣшáмъ нашимъ.

Подъ твою мѣлость прѣвѣгаемъ Богородице Дѣво, молѣтвъ нашихъ не прѣзри въ скорѣтѣхъ, но ѿ вѣдъ нзбáви насъ, е́дина чѣстаа и блáгословѣннаа.

Преслáвнаа приснодѣво, Богородице Маріе, Мати Хрѣста Бѣга нашегѣ, прѣимѣ молѣтвы наша, и донеси ѣ Сѣнѣ твоемѣ и Бѣгѣ нашемѣ, да спасѣтъ и просвѣтитѣ тебе рáди дѣшы наша.

7. I paki hrjaduščaho so slavoju suditi živym i mertvym, jehože carstviju ne budet konca.
8. I v Ducha Svjataho, Hospoda životvorjaščaho, iže ot Otca i Syna ischodaščaho, iže so Otcem i Synom spoklaňajema i soslavima, hlaholavšaho proroki.
9. V jedinu, svjatuju, sobornuju i apóstolskuju Cerkov.
10. Ispoviduju jedino kreščenje vo ostavlenije hrichov.
11. Čaju voskresenija mertvych.
12. I žizni buduščaho vika. Amiň.

6. Molitva pokajanja.

Oslabi, ostavi, odpusti Bože sohrišenija našja, volnaja i nevoľnaja, jaže v slovi i v diři, jaže v vidinii i něvidinii, jaže v umi i v pomyšlenii, jaže v dni i v nošči: vsja nam prosti jako blah i čelovikoľubec.

7. Molitvy k Prešvjatoj Bohorodicy.

Bohorodice Divo, radujsja blahodatnaja Marije, Hospod s toboju, blahoslovenna ty v ženach i blahosloven plod čreva tvojeho: jako rodila jesi Christa Spasa, Izbaviteľa dušam našim.

Pod tvoju milost pribihajem Bohorodice Divo, molitvy našich ne prezri v skorbich, no ot bid izbavi nas, jedina čistaja i blahoslovennaja.

Prešlavnaja prisnođivo, Bohorodice Marije, Mati Christa Boha našeho, prijmi molitvy našja, i donesi ja Synu tvojemu i Bohu našemu, da špaset i prosvitit tebe radi duši našja.

8. Поклонъ Пресвятой Троицы.

† Оупованіе намъ О́тецъ, прие́жище наше Сынъ, покровитель намъ есть Дѣхъ сватый: Тройце сватамъ, Б́же нашъ слава тебѣ.

Моли́тва ради пречистыа Богородицы и всѣхъ Свѣтыхъ, Господи Іисусе Хрїсте Б́же нашъ, помилуй насъ.

9. Молитва мытарева.

Б́же, милостивъ буди мнѣ грѣшномъ.
 Б́же очисти грѣхъ мой, и помилуй мя.
 Безъ числа согрѣшихъ, прости мя Господи.

10. Десять заповѣдей Божихъ.

1. Язъ есмь Господь Богъ твой, да не будѣтъ тебѣ Бози инии кромѣ мене.
2. Не призывай и́мя Господа Бога твоего надаремно.
3. Памятай, день недѣльный сватити.
4. Чти о́тца твоего и матерь твою (да благодти будѣтъ и да долготѣи будиши на земли).
5. Не оубий.
6. Не чужоложь.
7. Не оукради.
8. Не будь себѣдомъ фалшивымъ противъ ближнаго твоего.
9. Не пожадай дру́га ближнаго твоего.
10. Не пожадай жадной вещи ближнаго твоего.

11. Пять заповѣдей церковныхъ.

1. Дни свѣточны сватити.
2. Въ недѣлю и во свѣто Службу Божію слышати.

8. Poklon Presvjatoj Trojcy.

† Upovanije nam Otec, pribižišče naše Syn, pokrovitel nam jest Duch svjatyj: Trojce svjataja, Bože naš, slava tebi.

Molity radi prečistyja Bohorodicy i vsich svjatyach, Hospodi Isuse Christe Bože naš, pomiluj nas.

9. Molitva mytareva.

Bože, milostiv budi mñi hrišnomu.

Bože, očisti hrichi moja, i pomiluj mja.

Bez čisla sohrišich, prosti mja Hospodi.

10. Desjat' zapovidej Božich.

1. Az jesm Hospoď Boh tvoj, da ne budut tebi bozi iny kromi mene.
2. Ne prizyvaj imja Hospoda Boha tvojeho nadaremno
3. Pamjataj deň neđilnyj svjatiti.
4. Čti otca tvojeho i mater tvoju (da blaho ti budet i da dolhofiten budeši na zemli).
5. Ne ubij.
6. Ne čužolož.
7. Ne ukradi.
8. Ne buď svidkom falšivym protiv bližňaho tvojeho.
9. Ne požadaj druha bližňaho tvojeho.
10. Ne požadaj žadnoj vešči bližňaho tvojeho.

11. Pjat' zapovidej cerkovnych.

1. Dni svjatočny svjatiti.
2. V neđilu i v svjato Službu Božju sluchati.

3. Приказаны посты постити.
4. Каждого рокѣ исповѣдатисѣ ѿ причащатисѣ.
5. Въ постахъ не свадѣбовати.

12. Седемъ тайнъ Нового Завѣта.

1. Крещеніе.
2. Мѣропомазаніе.
3. **Евхаристіа**: то есть Тѣло ѿ Крови Господа Исуса Христа подъ видами хлѣба ѿ вина.
4. Покаяніе. (Св. сповѣдь).
5. Свѣщенничество.
6. Манжелство. (Супружество — женитьба).
7. **Елеопомазаніе**. (Оливо).

3. Prikazany posty postiti.
4. Každoho roku ispovidatisja i pričaščatisja.
5. V postach ne svadbovati.

12. Sedem tajn Novoho Zavita.

1. Kreščenje.
2. Miropomazanje.
3. Evcharistija: to jest tilo i krov Hospoda Isusa Christa pod vidami chliba i vina.
4. Pokajanje (Sv. spovid).
5. Svjaščenničestvo.
6. Manželstvo. (Supružestvo — ženitba).
7. Jelepomazanje. (Olivo).

13. Dvi holovny zapovidi l'ubvi.

1. Vozlubiši Hospoda Boha tvojeho vsim serdцем tvojim, vseju dušeju tvojeju, vseju siloju tvojeju, i vseju mysliju tvojeju.
2. Lubi bližňaho tvojeho jako sam sebe.

14. Sedem holovnych h r i c h o v i jim protivny čestnoty.

1. Pycha.	1. Smirenost
2. Skupost.	2. Žertvoľubije.
3. Nečistota.	3. Čistota.
4. Zavisť.	4. Žičlivost.
5. Neumirenost v jidžeňu i pitu.	5. Umirenost.
6. Hňiv.	6. Terpezlivost.
7. Liňivstvo do chvaly Božoj.	7. Revnost v dobrych učinkach.

15. Sedem miloserdnych účinkov t'ilesnych.

1. Holodnaho nakormiti.
2. Sm'adnoho napoiti.
3. Holoho obleči.
4. Choroho naščiviti.
5. Raba vykupati.
6. Putnika do domu priñati.
7. Umertoho pochovati.

16. Sedem miloserdnych účinkov duševnych.

1. Hrišneho napraviti.
2. Neukoho naučati.
3. Sumňivajuščomu dobru radu dati.
4. Smutnoho poťišati.
5. Krivdu preterpiti.
6. Viny otpuščati.
7. Za živych i mertvych Bohu sja moliti.

17. Čestnoty.

- a) Božji: 1. Vira. 2. Nađija. 3. Lubov.
- b) Moraľny: 1. Raszudlivost'. 2. Vozderžanije.
3. Spravedlivost'. 4. Duchovna sila.

18. a) Молитва предъ св. сповѣдью.

И́ грѣшны́й (а) сповѣдаюса Господу Богу, Вседержителю, въ Троицѣ святой единому, Пречистой Дѣвѣ Марїи, Матери Божой, и во всемъ святымъ, и Емъ, Отче мой духовный, о всехъ грѣхахъ моихъ.

18. a) Molitva pred sv. spovid'ju.

Ja hrišnyj (na) spovidajusja Hospodu Bohu, Vsederžitelju, v Trojci svjatoj jedinomu, Prečistoj Ďivi Marii, Materi Božoj, i vsim svjatym, i Vam, Otče moj duchovnyj, o vsich hrichov mojich.

б) Молитва по св. сповѣдѣ.

За сѣмъ всѣмъ, и за другѣмъ свѣдомымъ и не свѣдомымъ грѣхъ моимъ, жалю сердечно, что я добротливаго Бога моего образилъ (а) и прогнѣвалъ (а) на себе. Каю сѣ жалостно и обѣцаю съ помощію Божіею животъ мой полѣпшати. На сѣ же смиренно прошу, Отче мой духовный, спасительную покаянствъ и разрѣшеніе.

b) Molitva po sv. spovid'i.

Za sija vsja, i za druhija svidomyja i nesvidomyja hrichi moja, žaluju serdečno, što ja dobrotlivaho Boha mojeho obrazil(a) i prohñival(a) na sebe. Kajusja žalosno i obicaju s pomoščiju Božijeju život moj polipšati. Na sije že smirenno prošu, Otče moj duchovnyj, spasitelnuju pokutu i rozrišenije.

do

19. Tri evanhelski sovity.

1. Dobrovolnoje ubožestvo,
2. Dosmertna čistota.
3. Soveršenna poslušnost duchovnym nastojatelam.

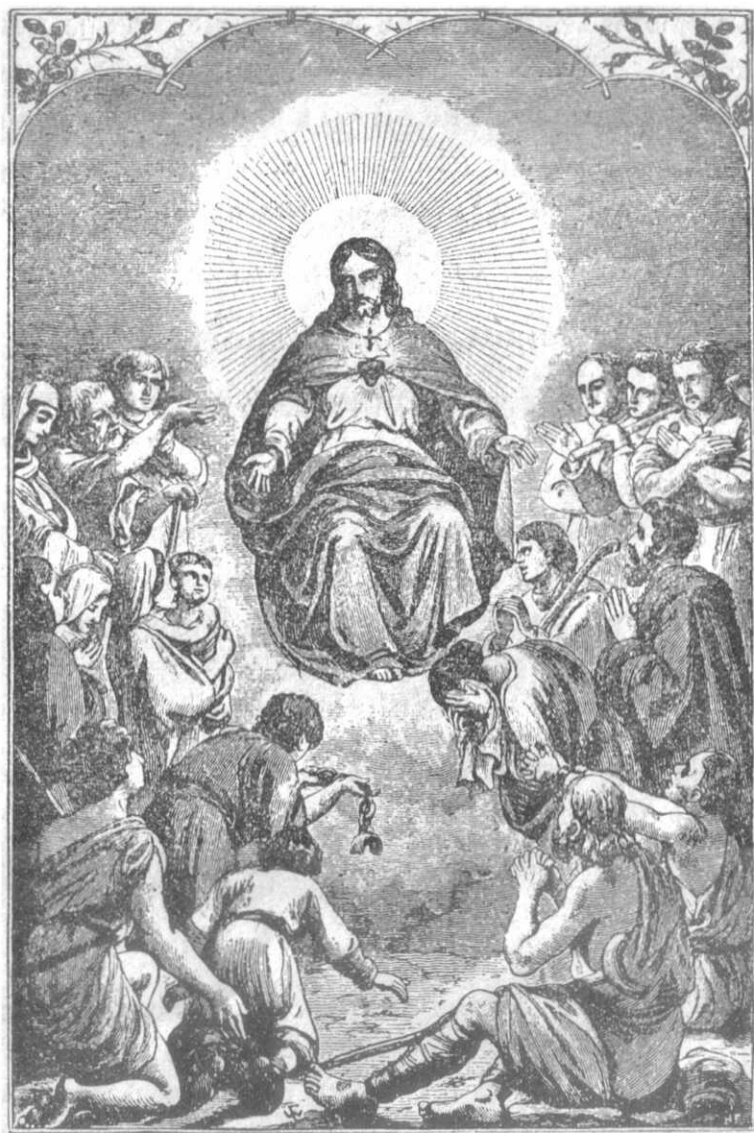
20. Četyri ostatni d'ila.

1. Smert.
2. Sud.
3. Peklo.
4. Carstvo nebesnoje.

† Во ѿмѣ Отца и Сына и святаго Духа. Аминь.
 † Vo imja Otca i Syna i Svjataho Ducha. Amiin.

Hospodu našomu Isusu Christu naj budet vična čest i slava vo viki vikov. Amiin.

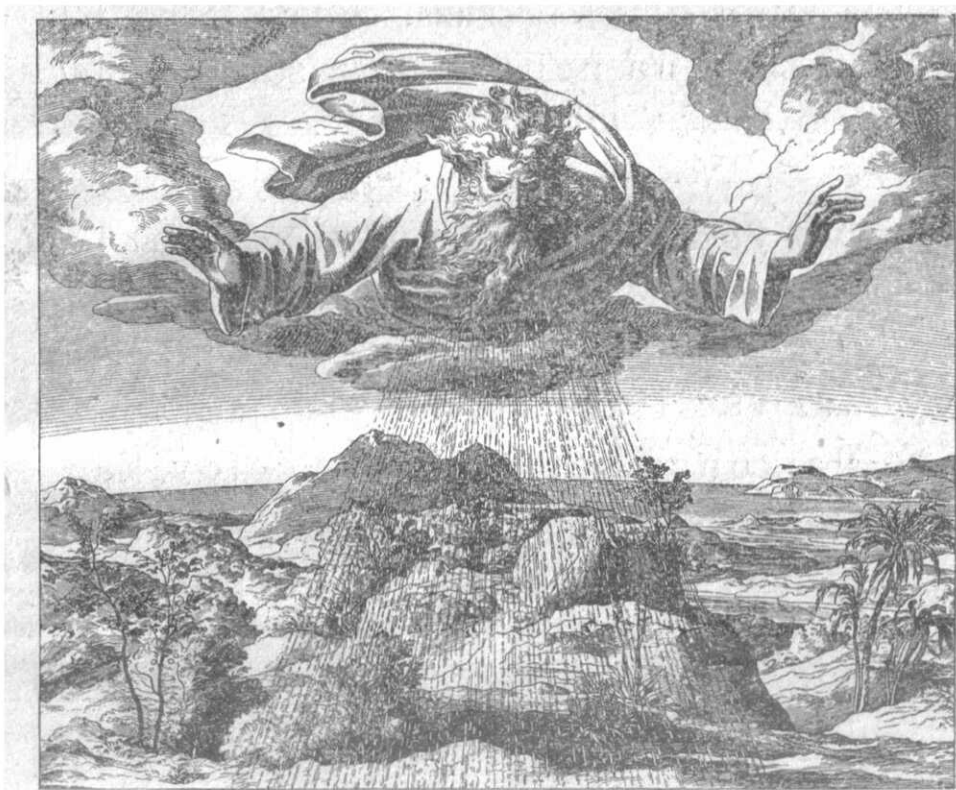

Isus Christos naučaje molitisja.

A) STARYJ ZAVIT.

---

1. Jak sotvoril Hospod' Boh nebo i zemfu?

Sotvorenie svita.

Na počatku sotvoril Boh nebo i zemfu.

Zemľa byla v tmi i pod vodoju.

1. I skazal Boh: „Naj budet svitlo!“ I stalosja svitlo. To byl pervyj deň.

2. Druhij deň skazal Boh: „Naj budet siňe nebo!“ I stalosja siňe nebo.

3. Tretij deň skazal Boh: „Naj sja otdi-
lit voda ot zemli. Otdiľeny vody nazval Boh
morem. I skazal Boh: naj iz zemli vyros-
nut rostliny i dereva. I stalosja.

4. Četvertyj deň skazal Boh: „Naj bu-
dut svitila na nebi i naj osviščajut zemľu“. I
postalo solnce, misjac i zvizdy.

5. Pjatyj deň skazal Boh: „Naj budut
ryby vo vodi i ptaški vo vozduchu“. I
stalosja.

6. Šestyj deň skazal Boh: „Naj zemľa
vydast všelijaki životny!“ I stalosja.

Na koncu sotvoril Boh čelovika.

Čerez šest' dnej dokončil Boh svoje d'ilo.
Sedmyj deň poblahoslovil Hospod' Boh i
posvjatil.

1. Ot koho proischodit nebo i zemľa ?

Nebo i zemľa proischodit ot Boha, bo
Boh jich sotvoril.

2. Čto značit slovo „sotvoriti“ ?

Slovo „sotvoriti“ značit: zrobiti dačo s
ničoho.

3. Jak nazývajú sa s jedným slovom nebo i zemľa i všetko, čo na nebi i na zemi?

Nebo i zemľa i všetko, čo na nebi i na zemi, nazývajú sa jedným slovom: svet

4. Načo stvoril Boh svet?

Boh stvoril svet na svoju slavu, i pro naše dobro.

5. Či i Boha dako stvoril?

Ľit. Boha nikto ne stvoril. Boh večný.

6. Či ješ' vecej jak jeden Boh?

Ľit; lemm jeden ješ' Boh.

7. Jak nazývame Boha proto, čo Boh všetko stvoril?

Proto, čo Boh všetko stvoril, nazývame Boha stvoriteľom.

8. Čto robiť Boh, čtoby svet ne propal?

Čtoby svet ne propal, Boh ho otrimujet i upravľajet s nim.

9. Jak nazývame Boha proto, čo Boh otrimujet svet i upravľajet s nim?

Proto, čo Boh otrimujet svet i upravľajet s nim, nazývame Boha Vseдержителом

„Верю въ единого Бога
 Отца вседержителя творца не-
 ба и земли“. „Отче наше:“
 „Да святится имя твоё“.
 „Памятай, деётся день не-
 дельный святых“.

„Viruju v jedinaho Boha
 Otca vsederžiteľa, tvorca ne-
 ba i zemi.“ — „Otče naš:“
 „Da svjatitsja imja tvoje“.

„Pamjataj, abys deň neďil-
 nyj svjatil“ — tak poručil Ho-
 spoď Boh o sedmom dni.

*) „Zemľa ukrašena
 S krasnymi kvitkami,
 Ta i siňe nebo
 S jasnymi zvizdami.
 Všetko, čo na zemľi,
 Slavu Stvoriteľa
 Ukazujet vse mňi!
 Mňi i všetkim ľuďam
 Ot vika do vika!“

2. O anhelach.

Kromi toho svita, kotryj vidime, sotvoril Hospod Boh v nebi veľo anhelov. Tak veľo, že jich ani počisliti ne mož. — S načala byli vsi anhely dobry i šťastlivy. Ale poneže dakotry s nich ne chořili Boha sluchati, i stalisja pyšnymi, vyšmaril jich

Anhel Chraniteľ.

Boh s neba do pekla.

Toty Anhely, čto sluchali Boha, ostali dobry. Oni ľubjat Boha i služad mu i budut pri Bohu na viki.

Dobrych Anhelov Boh posylajet ľudam, čtoby jich chránili.

1. Pročto sotvoril Boh anhelov?

Boh sotvoril anhelov, čtoby Jemu služili a i nam pomahali.

2. Jak nam pomahajut dobry anhely?

Dobry anhely pomahajut nam tak, čto nam chranat dušu i řilo.

3. Ot čoho chraňat dobry anhely našu dušu i řilo?

Dobry anhely chraňat našu dušu ot hricha a řilo ot neščasťa. (Příklad : Tobiju provadil anhel; Sv. Petra osvobodil anhel s temnicy).

4. Jak nazyvajeme dobrych anhelov proto, čto nam chraňat dušu i řilo?

Dobryh anhelov proto, čto nam chraňat dušu i řilo, nazyvajeme „anhelami chranitelami“.

5. Komu Boh dajet Anhela Chranitel'a?

Anhela chranitel'a dajet Boh každomu čeloviku.

6. Čto sme dolžny svojomu Anhelu Chranitel'u?

Svojomu Anhelu Chraniteľu dolžny sme ďakovati, sluchati, počitati ho i na pomoč ho privolati.

7. Čto sut' anhely?

Anhely sut' čisty duhi, kotory majut rozum i svobodnu voľu, no řila ne majut.

8. Jak nazyvajutsja toty anhely, kotory sohriřili?

Toty anhely, kotory sohriřili, nazyvajutsja ďavolami, abo zlými, nečistými duchami. (čorty).

9. Jake zlo nam robjat d'avoly?

Ďavoly zvodat nas na hrich i starajutsja řkoditi našoj duři i řilu, čtoby tak nas zahnali do pekla.

Příklad: Svjatu Ahnetu nahvarjali nedobry lude na hrich. Ale ona tak hovorila: „Moj chraniteľ ne spit“. A koli odin bezbořnyj řelovik chořil ju dotknuti udaril ho Anhel chraniteľ tak, čto on upal na zemľy jak mertvyj.

*) Ne buď pyřnyj, keď mař řipři řmaty, abo bohatřich rodičov; abo keď řipři řja učiř. . .

Keď řa pyřna dumka balamutit, povidž: „vřitko ot Boha maju. Naj budet Bohu řeř i slava!“

***) Molitva k Anhelu Chranitel'u.

„Svjatyj Anhelu, Chranitelu moj,
Ty vse pri mni stoj!
Jak vo dne, tak i v noči
Bud ty mni vse na pomoči!“

3. Jak sotvoril Boh peršich l'udej?

Jak Hospod' už sotvoril sej cilyj svit, to-
hda tak skazal: „Sotvorme čelovika na
naš obraz i na našu podobu. Naj panujet
nad pticami pod nebom, nad rybami vo vodi i
nad všitkimi sotvorenijami na zemli“.

I zrobl Boh čeloviku filo s hliny a po-
tom i vdyhnul do neho bezsmertnu dušu. Tak
stalsja čelovik živym. Boh mu dal imja Adam,
to jest „čelovik ot zemli“.

I zasadil Boh dľa čelovika roskošnyj raj.
V raji byli všelijaki krasny ovošči. Do toho raji
postavil Boh Adama, čtoby tam pracoval. Ho-
spod' Boh tak skazal Adamovi:

„S každoho dereva rajskoho jidž,

ale s dereva, kotore na serediñi raja, ne smiješ jisti. Bo jesli budeš s neho jisti, umreš!“

Adam byl spočatku jedinyj čelovik na zem-
li. Skazal tohda Hospod': „Ne dobri samomu
čelovikovi. Učiňme mu pomočnicu“. I Boh poslal
na Adama tverdyj son. I ked' Adam spal, vy-
ňal mu Boh jedno rebro. S rebra zrobil Boh
ženu, i privedol ju k Adamovi. Adam sja zra-
doval, i dal žeñi imja Jeva, čto značit: „Mati
vsih živych“.

Boh poblahoslovil Adama i Jevu i skazal:
„Rastite i množtesja!“ Adam i Jeva byli v raji
svjaty a ščastlivy i ničeho ne terpili i ne musili
umerti. Oni byli d'iti Božji i mali pravo na nebo.

(Perše vinčaňe).

1. Jak bylo imja pervomu čeloviku?

Pervomu čeloviku bylo imja Adam.

2. S čoho sotvoril Boh řilo pervoho čelo- vika?

Řilo pervoho čelovika sotvoril Boh s hlíny.

3. A koli stalosja živym toto řilo?

Toto řilo stalosja živym, ked' do ñoho Boh
vdychnul dušu.

4. S čoho byl složenýj pervyj čelovik?

Pervyj čelovik byl složenýj s řila i duši.

- 5. S čoho jesť složenýj i každýj čelovik?**
Každyj čelovik složenýj s-řila i duři.
- 6. Čto umirajet: duša či řila?**
Řilo umirajet, a duša ne umret, ona bu-
det řiti na viki. (Duša bezsmertna).
- 7. S čoho sotvoril Boh řila pervoj řeny?**
Řilo pervoj řeny sotvoril Boh s rebra
Adamovoho.
- 8. Čto vdychnul Boh do řila pervoj řeny?**
Do řila pervoj řeny vdychnul Boh duřu.
- 9. Jake bylo imja pervoj řeny?**
Imja pervoj řeny bylo Jeva.
- 10. Hři řili Adam i Jeva?**
Adam i Jeva řili v raju.
- 11. Pročo Boh sotvoril pervych řudej?**
Pervych řudej sotvoril Boh, čtoby oni Boha
řubili, Bohy sluřžili i tak sja do neba
dostali.
- 12. A pročo nas Boh sotvoril?**
Nas Boh sotvoril, čtoby sme Boha řubili,
Bohu sluřžili i tak sja do neba do-
stali.
- 13. A či Boh i starajetsja za nas?**
Tak jesť: Boh starajetsja za nas On nam
davajet vřitko, čto potrebujeme na duři i
na řili.

*) Pamjатај! Hospođ Boh bezkonečno добрый. Boh nam sotvoril dušu i filo. Dal nam svoju lasku. Boh nam pripravil nebo.

Boh sja starajet o nas: dal nam Anhela Chranitefa, dal nam roditelje, davajet nam svitlost, teplo, vozduch, život ot časa do časa.

Lub Hospoda Boha!

Služ Hospodu Bohu! Hospodu Bohu služiti, kto otrimu jet Jeho zapovidi.

Buđ vďačnyj Hospodu Bohu! Molisja rano i večer, a chorošsja hricha!

Svjatyj Polikarp tak skazal pohanskomu sudiji: „Osemdesjať lit služil jem Isusu Christu i On meňi ne zrobit zla. Jak by ja moh. Jeho obraziti hrichom?“ — Radše dalsja živyj spaliti, jak Boha hrichom obraziti. — Rob i ty tak!

K Bohu, kotoryj nas stvoril, tak sja molime:

*) **ОТЧЕ НАШЕ, ИЖЕ ЕСИ НА НЕБЕСѢХЪ,**

ДА СВАТѢТСА ИМЯ ТВОЕ.

ДА ПРИДЕТЪ ЦАРСТВІЕ ТВОЕ.

ДА БУДЕТЪ ВОЛА ТВОА,

ИЖЕ НА НЕБЕСИ И НА ЗЕМЛИ.

ХЛѢБЪ НАШЪ НАСѢЩНЫЙ ДАЖДЕ НАМЪ ДНЕСЪ.

*) Otče naš, iže jesi na nebesich,

Da svjätitsja imja tvoje.

Da prijdet carstvije tvoje.

Da budet voľa tvoja, jako na nebesi i na zemli.

„Chlib naš nasuščnyj dažd nam dnes“.

4. Pervyj hrich.

Ďavol zavidil pervym ľuďam. On vzjal na sebe podobu hada i tak hovoril Jevi :

Pročto vam Boh zakazal jisti ovoč s rajskicľí derev?

Jeva mu odpovila : „S kařdoho dereva rajskoho smijeme jisti, lem s toho ne smijeme jisti, čtoby sme ne umerli“. Ďavol skazal : „Ne umrete, keď budete jisti s toho dereva, ale otvorjatsja vam oči í taki budete, jak Boh“.

Jeva vidila, čto ovošč dobra i krasna, ta storhla i jila. Dala takož i Adamovi, a on takže jil. To byl pervyj hrich.

---

1. Jak žili pervy lude v raju?

Pervy lude v raju žili barz ščastlivo

2. Jak dovho žili pervy lude v raju ščastlivo?

Pervy lude žili v raju ščastlivo až pokľa ne sohrišili.

3. Koli sohrišili pervy lude?

Pervy lude tohda sohrišili, koli sluchali ďavola a ne Boha, i jak jili s zakazanoho dereva.

4. Čto stratili pervy lude, jak sohrišili?

Pervy lude, jak sohrišili, stratili lasku Božju i perestali byti ěiti Božji.

5. Koli my hrišime?

My hrišime, keď ne sluchame Boha, ale ďavola.

6. Či vsi hrichi jednaki?

Ne vsi hrichi jednaki: jedni veliki, kotory nazyvajutsja smertelňy; a druhi малы, kotory nazyvajutsja prostitelňy.

7. Čto tratime, keď smertelno sohrišime?

Keď smertelno sohrišime, tratime lasku Božju i perestajeme byti ěitmi Božjimi.

8. De idet duša toho čelovika, kotoryj umret v smertelnom hrichu?

Duša toho čelovika, kotoryj umret v smertelnom hrichu, idet do pekła.

9. De idet duša toho čelovika, kotoryj umret v malom hrichu?

Duša toho čelovika, kotoryj umret v malom hrichu, idet do čistilišča.

10. Jakim sposobom možet sohrišiti čelovik?

Čelovik možet sohrišiti takim sposobom:

1. Keď zle dumajet, hovorit, abo robit.
2. Keď ne zrobit toto dobre d'ilo, kotore dolžen zrobiti.

11. Ot kotorych hrichov musime choronitisja?

My musime choronitisja ot všitkich hrichov: i ot malych, i ot velikich.

12. Pročto musime choronitisja ot každoho hricha?

Musime choronitisja ot každoho hricha proto, bo každýj hrich obrazit Boha.

Často molisja:

*) И НЕ ВВЕДИ НАСЪ ВО ИСКУШЕНІЕ!

*) I ne vvedi nas vo iskušeniye! To značit: Dobryj Bože, zachraň nas ot napastej i ne dopusti, čtoby my v hrich vpadnuli.

***) Zapamjataj sobi: Ďavol sklamal pervych Iudej. Ďavlu jest podobnyj, kto nepravdu hovorit, kto zavidit i druhoho na hrich navodit.

***) Pered spaňom tak hovor: O Bože moj! Žaluju iz ciloho serdca za vsi svoji hrichi, čo ja s nimi Tebe

obrazil, nebo utratil, a peklo zaslužil. Obicaju s ščiroho serdca, čto budu choronitisja ot vsich hrichov i ot vsitkoho, čto mene na hrich možet privešti!

5. Jak Boh pokaral Adama i Jevu za pervyj hrich?

Vyhnanije Adama i Jevy iz raju.

Jak Adam i Jeva sohrišili, čuli hlas Božij. Zlaklisja i skrylisja meždu derevami v raju.

Ale Boh zavolal Adama: „Adame, hde ty?“ Adam sja ozval: „Čul jem tvoj holos, i skryl jem sja“. Boh prosilsja ho: „Či ty ne jil iz zakazanoho dereva?“ Adam vyhvarjalsja: „Žena

mni dala, ta jem jil“. Tohda Boh hovoril žeňi : „Pročto ty tak zrobila?“ Jeva vyhvarjalasja : „Had zvedol mene, ta jem jila“.

I skazal Boh hadovi : „Zato, bo ty to zro- bil, budeš proklatyj. Neprijateľstvo položu mežu tebe i mežu ženu. Ona tobi sdrobot' holovu“.

Žeňi skazal Boh : „Ty s dítmi veľo budeš trapitisja i mučitisja.“

K Adamovi obratilsja Boh i skazal jemu : „Za to, bo jil jes iz zakazaňoho dereva, naj ti zemľa budet prokľata! So znojom lica svojoho budeš jisti svoj chľib, pokľa ne vratišsja do zemli, ibo ty poroch i na poroch peretvorišsja“.

I vyhnal Boh Adama i Jevu s raju. Ku dverkam raja postavil Boh Anhela s plame- nistoju šabloju, čto by chranil vchod do raju.

1. Hďi Boh?

Boh na nebi, na zemľi i na každom misľi.

2. Čto znajet Boh?

Boh všitko znajet, proto hovorime, {čto Boh „vseznajučij“.

3. Pročto my Boha ne vidime?

Boha ne vidime proto, bo Boh ne majet ťila. Zato hovorime, čto Boh „duch“.

4. Jak pokaral Boh Adama i Jevu pre hrich?

Boh pokaral Adama i Jevu pre hrich tak: odobral ot nich svoju lasku i vyhnal jich s raju. Oni stratili pravo na nebo, vefo musili terpiti a na koncu musili umerti.

5. Hdi karajet Boh za hrichi?

Za hrichi Boh karajet na sem svifi, u čistilišču abo v pekli.

Pamjataj: a) Boh „spravedlyvyj“, bo on zaplatit za každoe dobroe, a karaje každe zlo.

(Lazar i bohatyj čelovik).

b) Boh karajet každe zlo.

I maly hrichi zaslužat karu.

„Strašno jest vpasti do ruk Boha živoho“.

c) „Boj sja Boha, synu moj“.

„Blahoslovenyj čelovik, kotryj sja bojit Boha“.

„Strah Božij jest počatkom mudros'i“.

6. Čto sme nasfidili po Adamovi?

1. Ot koho vsi pochodime?

Vsi pochodime ot Adama.

2. Čto nasfidujet každyj čelovik po Adamovi?

Každyj čelovik nasfidujet po Adamovi hrich, terpinije i smertf.

3. Jak sja nazývajet tot hrich, kotoryj Adam i Jeva učinili?

Tot hrich, kotoryj Adam i Jeva učinili, nazývajetsja praroditeljskij abo pervorodnyj hrich.

4. Pročto nazývajetsja tot hrich praroditel'skym hrichom?

Tot hrich nazývajetsja praroditel'skim hrichom proto, bo ho učinili naši praroditeli, Adam i Jeva.

5. Pročto nazývajetsja tot hrich pervorodnym hrichom?

Tot hrich nazývajetsja pervorodnym hrichom proto, bo každyj čelovik s tym hrichom naroditsja.

6. Či byl dakto zachranenyj ot pervorodnoho hricha?

Ot pervorodnoho hricha byla zachranena Prečista Ďiva Marija.

7. Pročto Prečista Ďiva Marija byla zachranena ot pervorodnoho hricha?

Prečista Ďiva Marija byla zachranena ot pervorodnoho hricha proto, bo ju Boh vybral za Mater Otkupiteľa.

*) Prazdnik Preneporočnoho Začatija prečistoj Ďivy Marii na 9. decembra.

Molisja: „O Preneporočna Ďiva Marija, chodajtajnice ruskoho naroda, molisja za nas!“

„Presvjataja Bohorodice, spasi nas!“

8. Čto stratil Adam i Jeva a s nimi i vsi Ľude po pervorodnom hrichu ?

Po pervorodnom hrichu stratili Adam i Jeva, a s nimi i vsi Ľude, lasku Božju i nebo, a zaslužiili smerť i peklo.

7. Hospoď Boh bezkonečno miloserdnyj.

1. Či Hospoď Boh doraz pokaral pervych Ľudej peklom, koli sohrišili.

Ľit. Hospoď Boh smilovalsja nad Ľudmi i obical im Otkupiteľa.

2. Dľa čoho mal pridti Otkupiteľ?

Otkupiteľ mal pridti, čtoby nas osvoboditi ot hricha i zaslužiiti nam nebo.

3. Kďi otpuščajetsja nam pervorodnyj hrich?

Pervorodnyj hrich otpuščajetsja nam v svjatom kreščeniju.

4. Či nam Boh otpuščajet i druhi naši hrichi ?

Boh nam otpuščajet i druhi naši hrichi, keď my za nich pokajemesja, keď jich vyspovidame i keď postanovime chranitisja ot hrichov.

Často molisja:

*) „Ї ѡСТАВІ НАМЪ ДОБРИ
НАША, І КЪЖЕ І МЫ ѡСТАВЛѦМЕ
ДОБРИННІКѦ НАШЫМЕ“.

*) „I ostavi nam dolhi
našja, jakože i my ostavlja-
jem dolžnikom našim.“

To značit: Otče nebesnyj! otpusti nam hrichi
naši, jak i my iz serdca otpusčajeme vsim, kotory
nas obrazili.

***) „Но ѡБРАТИ НАСЪ ѡ АС-
КѦВАГО“.

**) „No izbavi nas o lu-
kavaho.“

To značit: Otče nebesnyj! Osvoboď nas ot naj-
vekšoho neščasta duši: ot hricha i pekla, i ot
každoho inšoho neščasta na sviť!

1. Radostna novina. Otkupiteľa obical Boh,
koli skazal ďavolu: „Neprijateljstvo postavľu mež-
du tebe i mežu ženu. Ona sotret hlavu tvoju“.
Toty slova odnosjatsja na Mater Božju. Adam i
Jeva tišilisja, čto pridet Otkupiteľ.

Za svoj hrich pokutovali až do smerti. Po smerti
jih duša prišla do a d u.

Potomki Adamovy čakali otkupiteľa boľše tysjač lit
(Post pered Roždestvom Christovym.)

2. Molitva pokajanija.

Bože moj! Ty pravednyj i karaješ každe zlo.

I ja zaslužil svojimi hrichami veliku karu.

Bože, milostiv budi mñi hrišnomu!

Bože očisti hrichi moja i pomiluj mña!

Bez čisla sohrišich, Hospodi, prosti mña!

8. Kain i Avel.

Kain i Avel.

Adam i Jeva dostali ot Boha synov i d'ivok. Pervyj syn nazyvajsja Kain a druhij Avel. Kain byl zemled'ilec, a Avel pastyr. Avel byl bohobojnyj, Kain byl zlyj. Jednoho d'na prinesli oni Bohu žertvu: Kain iz zemskich plodov, a Avel iz svojoho stada. Bohu duže pošubilasja žertva Avelova, bo on prines, čto najšipše mal. Na Kainovu žertvu Boh ne posmotril, bo on prines najhorše, čto mal.

Kain proto zavid'il Abelovi i duže pohňivalsja na neho. Boh skazal Kainovi: Pročto hňivašsja? Keď' dobre robiš, vynahorodžu tebi; keď' zle robiš, budeš pokaranyj. Ne podavajsja hrišnoj pokusi, ale zapanuj nad nej.

Ale Kain ne posluchal' Boha. Odnoho d'na

skazal Kain Avelu: pridi so mŕojju na pole. I jak už vonka byli, zabil Kain Avela.

Tohda Boh oprosilsja Kaina: „Hđi tvoj brat Ável?“ Kain odpovil: „Ne znam. Či ja jeho straža?“ Boh mu na to skazal: „Kaine, čto jes porobil? Krov tvojoho brata iz zemli kričit ku mŕni. Proto budeš prokľatyj i pokoja ne budeš mati na zemlji!“

I Kain blukalsja po sviťi, a duševnyj pokoj nihde ne moh najti, bo ne pokajalsja za svoj hrich.

Zapamjataj sobi:

Pjata zapovid' Božja učit: Ne ubij!

1. Čto zakazujet Boh v pjatoj zapovidi?

V pjatoj zapovidi zakazujet Boh ubiti bližňoho abo samoho sebe.

2. Čto ješče zakazujet Boh v pjatoj zapovidi?

V pjatoj zapovidi zakazujet Boh ješče i škoditi duši abo řilu svojomu abo bližňoho.

3. Kto škodit svojomu řilu?

Škodit svojomu řilu tot, kto svoje zdorovje hubit s hňivom, pijanstvom, vadboj i t. đ.

4. Kto škodit svojej duši?

Škodit svojej duši tot, kto hriřit.

5. Kto škodit t'ilu svojoho bližňoho?

Ťilu svojoho bližňoho škodit tot, kto bližňoho nespravedlivo bijet, kto jeho okaľičit, abo kto skoroťit mu život s hňivom, pijanstvom i t. d.

6. Kto škodit duši svojoho bližňoho?

Duši svojoho bližňoho škodit tot, kto bližňoho navodit na hrich.

**) Ked jes dačto nedobroje зробil, ne taj toho hricha, jak Kain зробil, ale toj hrich vyspovidaj. Keby Kain byl pokajalsja, dobryj i miloserdnyj Boh byl by mu otpustil toj strašnyj hrich.

---

9. Potop svita.

Koli ľude na zemľi umnožilisja, mnohi iz nich zabyli na Boha i byli bezbožny. Poneže dobry ľude družilisja s bezbožnymi, to i oni pohubilisja.

V tom času žil bohobojnyj čelovik Noj. On imil troch synov: Sema, Chama i Jafeta. K ňomu tak skazal Boh: Vybuduj sobi korabel' (arhu) s dereva! Bo ja pošľu potop na zemľu. Potopľu všitko, čo žiet. Ty vojdi do korabľa so svojeju ženoju, so svojimi synami i s jich ženami. Vozmi so soboju i s každoho životnoho po jednoj pary.

Noj tak robil, jak Boh roskazal. Korabel' robil čerez 120 rokov i napominal ľudej, čtoby

pokajalisja. Lude ne chofili sluchati jeho. Tohda Boh poslal potop na ludej i dožd' ľal na zemľu ěerez 40 dnej i 40 noĉi. Lude uľikali na be-rehi, ale voda perevyšala i najvysš'i hory. Vo vodi zatopilosja vse, ěto Źive bylo. Korabel' plyval na vodi. Toľko Noj i toty, kotory s nim v kōrabľi byli, ostali Źivy.

Potop svita.

Āerez 150 dnej stala voda na zemľi. Tohda Noj vypustil ěerez oblak holuba. On vratilsja i prines zelenyj konarĉok. S toho vid'ľl Noj, ěto voda upala. Ješĉe poĉekal 7 dnej, a posemu vy-

šol so svojeju familijeju s korabla, shotovil oltar i prines Bohu blahodarnu žertvu. Bohu ľubilasja Nojova žertva. I Boh obical, čto boľšeraz ne potopit svit. Jak znak obicanija Božoho ukazalasja na nebi duha.

1. Čto ľubit Boh, a čto nenavidit?

Boh ľubit dobroje, a nenavidit zloje. Proto hovorime, čto Boh „svjatyj“.

2. Čto vynahorodžajet Boh, a čto karajet?

Boh vynahorodžajet dobroje, a karajet zloje. Proto hovorime, čto Boh spravedlivyj.

3. Pročto poslal Boh potop na sej svit?

Boh poslal potop na sej svit proto, bo ľude duže mnoho hrišili.

Zapamjataj sobi: Šesta zapovid Božja učit: „Ne čužolož!“ — ne sohriš bludno!

4. Čto zakazujet Boh v šestoj zapovidi?

V šestoj zapovidi zakazujet Boh vse to, čto haňblivoje i bezčestnoje i čto privodit do haňby.

***) Choronisja ot nečistyh dumok, besidy, žadaňa i dil.

Ufíkaj ot opasných zabav, bezčestných kamaratov i ot rospuščenoho družestva!

5. Pročto musime choronitisja ot hricha nečistoty?

Ot hricha nečistoty noto musime choronitisja, bo on ješ koreňom druhich velikich hrichov.

6. Jak možeme ochoronitisja ot hrichov nečistoty?

Ot hrichov nečistoty tak možeme ochoronitisja, keď každý deň molimesja k Prečistoj Ďivy Marii i keď bošeraz vyspovidamesja i pričaščamesja.

***) Noj blahodarnyj byl Bohu, čto ho Boh vysvobodil ot propasti. Buď i ty blahodarnyj Bohu za všitko!

---

10. Jakij Boh?

1. Boh bezkonečno svjatyj. On ljubit dobroje, a nenavidit zloje.
2. Boh vičnyj. On ot vika ješ, i na viki budet.
3. Boh bezkonečno spravedlivyj. On vynahorodit dobroje, a karajet zloje. (Adam, Jeva, Noj).
4. Boh vseznajuščij. On všitko znajet.
5. Boh vsemožuščij. On všitko možet.
6. Boh vseviđaščij. On všitko vidit.
7. Boh dobrotlivyj. On nam davajet vsi dobra.
8. Boh miloserdnyj. On rado otpuščajet hrichi.
9. Boh pravdoľubivyj. On ljubit pravdu i obicunki vpolňajet.

10. V koľkoch osobach ješ' Boh?

Boh ješ' v troch osobach.

11. Jak sja imenujút toty tri osoby Božji?

Toty tri osoby Božji imenujutsja: perva Otec, druha Syn, treťa Duh Svjatyj.

12. Jak sja imenujút tri osoby Božji s jednym imenom?

Tri osoby Božji s jednym imenom imenujutsja „Trojca Svjataja“.

13. S jakim znakom ispovidujeme to, že virime v Trojicu Svjatu?

Že virime v Trojcu Svjatuju, ispovidujeme znakom svjatoho kresta, koli žehnamesja i hovorime: „Vo imja Otca i Syna i Svjatoho Duha („**Во ѿмѣ Отца и Сына и Святаго Духа**““

14. Jak sja ty žehnaš?

Ja sja tak žehnaju: složu tri pervy palcy pravoj ruki, a ostatni dva pritisnu do dlani. Složeny tri palci položu na čelo i hovorju: „Vo imja Otca“ („**Во ѿмѣ Отца**“); posemu dotknusja k persjam i hovorju: „I Syna“ („**и Сына**“); posemu kladu složeny palcy na pravoje plečo i hovorju: „I Svja-

taho“ („И СВАТАГѠ“), a na koncu na livoje plečo i hovorju „Ducha“ Amiñ. „ДѠХѠ“. **ЇМИНЬ.**

Molitvy k Svatoj Trojci

1) ПрисвѠтаѠ ТрѠице помѠ-
лѠй нѠсѠ. Господи, очисти грѠ-
хѠ нѠша; ВладѠко, прости без-
закѠнѠя нѠша; свѠтѠй, посѠти
Ѡ ѠсцѠлѠй немощи нѠша, Ѡмене
твоегѠ ради.

2) Слава Ѡтцу, Ѡ синѠ скѠ-
тѠмѠ ДѠхѠ, Ѡ нѠнѠ Ѡ присно,
Ѡ во вѠкѠ вѠкѠвѠ. ЇМИНЬ.

1) Presvjataja Trojce, po-
miluj nas. Hospodi, očisti
hriichi naša; Vladyko prosti
bezzakonija naša; svjatyj, po-
siti i iscili nemošči naša, ime-
ne tvojego radi.

2) Slava Otcu, i Synu, i
Svjatomu Duchu, i nuñi i
prisno, i vo viki vikov. Amiñ.

***) Trojednyj Bože! Viruju, čo Boh Ōtec všitko sotvoril. Viruju, čo nas Boh Syn na križu otkupil. Viruju, čo nas Boh Duch Svjaty osvjalil.

***) Pamjataj! Zlyj duch bojitsja Križa!

11. Boh sobi vybral Avraama.

Potomki Nojevy rozyšlisja po sviŋi. Cilkom zabyvali na Boha. Misto Pana Boha klañalisja đavolu i robili všelijaki zla.

Među bezbožnymi ljudmi žil odin bohobojnyj čelovik, ktoromu imja bylo Avraam. Jomu skazal Hospod Boh: „Vyjdi iz svojoho rodnoho otcovskoho kraju i id do toj zemli, ktoru ja tebi ukažu! Zrobŋu ŋa otcem velikoho naroda i poblahoslovŋu ŋa“.

Avraam posluchal Boha i pereselilsja do zemlij Kanaan. Tohda skazal jemu Boh: „Siju zemŋu dam

tebi i tvojim potomkam!“ Avraam podakoval Bohu, vybudoval oltar i prines žertvu.

Zemľa obicana. Hospod Boh obical Avraamu i jeho potomkam zemľu Kanaan. Pozdňijše ta zemľa nazyvalasja zemľoj izraelskoj abo židovskoj. My nazyvajeme tu zemľu „Svjata zemľa“, bo tam žil i umer Isus Christos.

12. Avraam žertvoval svojoho syna Isaaka.

Boh vyproboval Avraama.

Avraam dostal ot Boha syna i dal jemu imja Isaak.

Koli chlopec podrosnul, vyproboval Boh Avraama i tak jemu v noči hovoril :

„Avraame, vezmi svojoho jedinoho syna Isaaka, ktoroho ľubiš, i prinesi mi ho za žertvu na „hori Morija“.

Avraam vzjal Isaaka i drova na oheň i pošol k hori, jak jemu rozkazal Hospod Boh. Tretoho dňa vidili horu s daleka. Avraam položil synovi dreva na herbet, a sam nosil oheň i nož. Koli tak vjedno išli, prohovoral Isaak k otcovi: „Oče moj, tu oheň i drevo, a deže barančok dla žertvy?“ Avraam mu na to otičal: „Synu moj, Boh uže obstarajetsja o žertvi“.

Tak prišli oni na horu. Avraam zrobit oltar, položil na ňho dreva, i svjazal syna Isaaka, ta položil na drevo, čtoby ho žertvovati.

Na to skričal anhel s neba: „Avraam, Avraam, ne dvihaj ruku svoju na syna. Tak hovorit Boh: Poneže ty posluchal moj rozkaz, ja poblahoslovfu tebe i rozmnožu potomkov tvojich jak zvizdy nebesny, a odin iz tvojich potomkov prineset spaseňe všitkim narodam.“

Avraam ohlanulsja i sbačil barana v krjaku. Vzjal ho, i misto Isaaka prinesol ho Bohu za žertvu.

Čestnoty Avraama: V žitu Avraama vidime:

- 1) Siľnu viru v Boha, tverdu naďiju i veliku ľubov do Hospoda Boha; (žertvovanie Isaaka...);
- 2) Veliku ľubov k bližňomu (prosit Boha za Sodomľanoch);
- 3) Viroľubivost jeho i terpezľivost (s Lotom i druhimi);
- 4.) joho hostinnost, usľužnost

1. Kto pobožnyj ?

Pobožnyj tot, kto vse to robiť, čo Boh prikazujet. Običanyj Otkupitel. Isus Christos jest jednorodnyj Syn Boha Otca, jest Boh i vjedno i čelovik.

Jak čelovik byl potomkom Avraamovym. On otkupil všítkich Iudej ot hrichov. Avraam jest primirom pravoj pobožnosti.

2. Kotora holovna zapovid' ?

Holovna zapovid' sija : „Vozľubiši Hospoda Boha tvojeho vsim serdcem tvojim, i vseju dušeu tvojeju, i vseju mysliju tvojeju i vseju kripostiju tvojeju, a bližňoho tvojeho, jako sam sebe“.

3. Čto nam rozkazujet holovna zapovid' ?

Holovna zapovid' rozkazujet nam, čtoby my Boha ľubili baržej, jak všítko druhoje, a svojoho bližňoho, jak samych sebe.

4. Pročto sme dolžny Boha ľubiti ?

Boha sme dolžny ľubiti, bo Boh bez konečna dobrota i ot neho majeme vse dobroje.

5. Koli ľubime Boha barže jak všítko druhoje ?

Boha ľubime barže, jak všítko druhoje, keď vlime vse na tom sviťi utratiti, jak s hrichom Boha obraziti. (Příklad : mučeniki Christovy).

6. S čim ukazujeme, čo Boha ľubime ?

Čto Boha ľubime, ukazujeme, keď vypolňujeme joho zapoviđi.

**) O Bože mój ! Ja viruju Tebi, bo Ty všítko znaješ i toľko pravdu hovoriš.

Bože moj! Ja na Tebe nađijusja, bo ty všitko možeš, i polnyj jes ljubovju i miloserdijem ku mñi!

Bože moj! Ja Ťa ljublu cilym serdcem, bo Ty bezkonečno dobryj. S ljubvi k Tebi budu vse robiti, što ty ot mene žadaješ.

***) Isaak to predobraz Christov.

---

13. Synove Jakova nenavidat Josifa.

Boh dal Isaaku dvoch synov: Esava i Jakova, kotryj nazyvalsja i Izraelom.

Proto i joho potomki nazyvalisja izraelitane.

Jakov mal 12 synov. Najmolodšij byl Josif i Beňamin. Otec najbarže ljubil Josifa, bo on byl najlipšij, i dal mu zrobiti krasny šaty. Proto starši brata nenavidili Josifa.

Oдного razu brata zrobiti odin velikij hrich. Josif to skazal otčovi. Brata sja razhñivali na Josifa tak, što ne choťili s nym anj besidovati.

Potom sja pritrafilo, što Josif mal son i tak skazal svojim bratom: „Snilosja mñi, što my na poľu vjazali snopy. Moj snop dvihnulsja i stojal. Vaši stali okolo mojoho i klañalisja mojomu“. Brata mu odpovili: „Ačeť ty budeš naš korol?“ I ot tody Josifa ješče bolše nenavidili i zavidiľi mu.

Čestnoty Jakova: Jakov rado zlahodžovalsja so vsimi (Esav i dr.);

Jakov byl terpelivyj (u Labana i dr.).

Jakov byl pracovityj i, dobryj.

*) Zavidiťi druhomu dačo jesť hrich!

---

1. Meži jaki hrichi prinadležit zavist' ?

Zavist prinadležit meži holovny hrichi.

2. Kotory sut' holovny hrichi ?

Holovny hrichi suť sľidujušči :

1. Hordost (pycha), 2. skupost', 3. nečistota, 4. zavist', 5. neumirenost' v jidli i pifu, 5. hňiv, 7. ľinivstvo.

3. Dľa čoho toty hrichi nazyvajutsja holovnymi hrichami ?

Toty hrichi nazyvajutsja holovnymi hrichami dľa toho, bo s tych hrichov proischoďat mnohi druhi hrichi.

***) Ne zavid' v školi tomu, kto sja dobri učit' i spravujet, koho druhi chvaľat abo otľičajut. Starajsja i ty byti dobryj!

---

14. Brat'a prodali Josifa.

Josifovo brata raz pasli ovcy daleko na poľu. Josif byl pri otcovi. Otec mu skazal: Id', i posmotri svojich bratov. Josif pošol.

Brata ho s daleka sbačili i tak meži soboju hovorili: „Smotrite le, idet tot, kotoryj majet sni. Zabijme ho a skažeme, č:o ho dike zvirja roztorhalo.“ Ruben choťil zachraniti ho, ta hovoril: „Ne prolivajte krov, ale šmarte ho do studni!“ V studni ne bylo vody, a Ruben dumal Josifa pozďijše vyňati i otvesti domoj.

Jak Josif prišol, brata ho zlapali, sňali s neho jeho šaty i šmarili do studni.

Braťa prodali Josifa.

Tadeľ prochodili torhovcy na verbfudach do Ehiptu. Juda skazal braťam : „Prodajme Jozifa tym torhovcam“. Braťa na to pristali. Vytahnuli Josifa zo studňi i prodali ho za 20 zolotych. Josif jich sja prosil, čtoby zmilovalisja nad nim, ale braťa ne sluchali joho.

Posemu braťa zakololi jednoho capa i do krovu joho zamačali Josifovo šmaty. Šmaty poslali otcovi i otkazali : „Našli sme toty šmaty. Posmotri, či to ne šmaty tvojoho syna!“ Jakov posmotril i skazal : „To šmaty mojoho syna. Dikij zvir rostorhal Josifa“. I Jakov dluho oplakoval svojoho syna.

1. Ot koho proischodit terpinie ?

Terpinie proischodit ot Boha.

2. Pročto dopuščajet Boh terpinie i na dobrych l'udej ?

Boh dopuščajet terpinie i na dobrych l'udej, čtoby jich vyprobovati i čtoby sobi ješče boľše laski zaslužili.

*) „Да будеть вола твоа
как на небесі и на землі“.

„Da budet voľa tvoja jako
na nebesi i na zemľi“.

***) Osma zapovid' Božja učit : „Ne svidči falšivo na svojoho bližňoho“.

3. Čto zakazujet Boh v osmoj zapovidi ?

V osmoj zapovidi zakazujet Boh falšivo svidčiti na svojoho bližňoho“.

4. Čto ješče zakazujet Boh v osmoj zapovidi ?

V osmoj zapovidi zakazujet Boh ješče: ohvarjati, klamati, krivo osuždati, ciganiti.

Pamjataj ! Pervyj ciganil đavol.

Narodna poslovica kažet : „Kto ciganit, toj kradet !
Druha naroda poslovica kažet : byli tri brata: odin ciganil, druhij kral, tretij visil“.

---

15. Josif v domu Putifarovom.

Torhovcy prodali Josifa v Ehiptu. Kupil jeho Putifar, zapovidnik carskoj straži. Boh byl s Josifom i vse podarilosja jomu, čto on robil. Putifar proto pošil Josifa i postavil ho nad cilym svojim dvorom.

Ale Putifarova žena byla duže zla. Ona chofila svesti Josifa na hrich. Ale Josif skazal : „Jak by ja mohol zlo robiti i sohrišiti protiv mojoho Boha? I utiknul vonka.

Jak Putifar vernulsja do domu, rekla mu žena : „Josif prišol i chočil mňa svesti na hrich.“

Putifar poviril žeňi, duže sja rozhňival i posadil Josifa do temnicy.

---

1. Jakij hrich učinit tot, kto druhoho zvodžujet na hrich ?

Kto druhoho zvodžujet na hrich, tot učinit čužij hrich.

2. Kotory hrichi nazývajutsja „čužimi“ ?

„Čužimi hrichami“ nazývajutsja sii slidujušči hrichi :

1. Zvoditi na hrich.
2. Nahvarjati na hrich.
3. Prikazati hrich.
4. Pozvoliti hrich.
5. Zatajiti hrich.
6. Učasť brati v hrichu.
7. Chvaliti hrich.
8. Ne karati hrich.
9. Choroniti hrich.

*) Josif jak prodanyj i v temnicu šmarenyj byl predobrazom Hospoda Isusa Christa.

---

16. Josif v temnici.

Boh byl s Josifom i v temnici. Nadzirateľ temnicy duže poľubil Josifa i prikazal mu, čtoby pozoroval na druhich, kotry byli v temnici.

Stalosja, čto tych dňoch ehipetskij koroľ posadil do temnicy svojich dvoch dvorjaninov. Josif nadziral i nad nimi. Odnoho razu stupil Josif k nim i vidil jich čto ti obidva duže smutny. On prosilsja jich: „Pročto ste taki smutny?“ Oni mu skazali: „Snilosja nam, i řit nikoho, kto by nam protolkoval son“. A Josif jim odpovil: „Rospovidžte mři vaš son, a ja vam s pomočju Božoju rostolkuju son!“

Jak oni rospovili svoj son, skazal Josif peršomu: „O tri dři koroľ vozmet ta nazad do služby. Keđ dobri budet tebi, sdohadajsja i na mene i povidž koroľovi, naj vysvobodit mene s temnicy, bo ja tu nevinno terpľu.“ Druhomu skazal: „O tri dni koroľ otrubet tebi holovu.“

S obidvoma tak stalosja, jak Josef to prorokoval. Ale pervyj v dobrom časi zabył na Josifa.

*) Josif tvoril dobry dila: smutnych utišal i neukich poučoval.

1. Jak nazyvajutsja taki dobry d'ila ?

Taki dobry dila nazyvajutsja duševny miloserdny učinki.

2. Kotory suť ješče duševny miloserdny učinki ?

Duševny miloserdny učinki suť sii :

- 1.) Hrišnoho napraviti.
- 2.) Neukoho naučati.
- 3.) Somnivajuščomu dobru radu dati.
- 4.) Smutnoho poťišiti.
- 5.) Krivdu preterpiti.
- 6.) Viny otpuščati.
- 7.) Za živych i mertvych Bohu sja moliti.

**) Pamjataj! Blahodarnost velika čestnota!

Buď blahodarnyj každomu, kotoryj tebi dobroje zrobit!

---

17. Josif vo velikoj česti.

Hospoď Boh ne zabył na Josifa. Po dvoch rokach koroľ mal raz takij son: Stojal on pri riki, a s vody vyšli sedem krasny, tolsty korovy. Za nimi vyšli sedem korovy duže chudy. I toty chudy korovi pojili tamty tolsty. Koroľ probudilsja i zas druhij son mal: vidil, jak na jednom stebłu vyrosli sedem polny kolosy a doraz potom vyrosli i sedem porožni koloski. Toty porožni pojili tamty polny. Koroľ sja probudil.

Rano povolal koroľ vsich mudercov, naj jemu potolkujut son. Ale žadnyj s nich ne mohol to zrobiti. Tohda tot dvorjanin, čo byl v temnici, pripomnul sobi Josifa i skazal koroľovi. Koroľ zavolal Josifa i skazal jemu svoj son. Josif mu na to otvitil: „Boh ukazal koroľovi, čo chočet zrobiti. Sedem tolsty korovy i sedem polny kolosy, to sedem plodorodny roki; sedem chudy korovy i sedem porožni kolosy, to sedem holodny roki. Najperše budut sedem plodorodny roki, a potom sedem neurodny. I nastanet holod v ciloj zemli. Zato obstarajsja o odnom mudrom čelovikovi. Tot naj pozbirajet urozaj za plodorodnych rokov, čtoby bylo na holodny roki.“

Koroľovi sja duže lubilo tolkovanije i skazal: „Ne najdu žadnoho čelovika, ktoryj by mal tolko ducha Božoho, jak ty. Tebe postavljaju nad cilym Ehiptom“. Na to koroľ zňal svoj persteň i položil na ruku Josifovi. Oblekol jeho do koroľevskich šmatoch, postavil na neho

zoloty lancy, i daš jeho voziti po Éhiptu, čtoby vsi vidili, koho majut sluchati.

1. Pročto dopuščajet Boh zloje na ludej?

Boh dopuščajet zloje na ludej proto, bo i zloje znajet obražiti na dobroje.

*) Boh starajetsja i upravljajet s vsitkim i vsitko vyvedet na dobroje.

2. Jak nazyvajetsja sije Božje staranie i uprava?

Sije staranie i uprava Božja nazyvajetsja: providinije Božje.

***) Kto na Boha upovajet,
Tot na tverdom vse stavajet.

18. Brafa Josifovo v Ehiptu.

Josif predstavilsja brafam svojim.

Jak Josif prorokoval, tak sja i stalo. Nastali sedem plodorodny roki i žita v Ehiptu bylo nadost. Josif zerno zberal na hromadu. Prišli i sedem holodny roki i hlad sja rozširil po ciloj deržavi. Lude prosili korola o chlib, a on jim hovoril: „Idte k Josifovi i čto vam on skažet, to zrobte“. I Josif otvoril svoji sypany i prodaval pšenicu Ehiptanom.

Holod byl i v zemli Kanaanskoj. I skazal Jakov svojim synam: „Idte do Ehiptu kupiti pšenicu. Lem Beňamin naj ostanet so mnoju doma“.

Brata Josifovo pošli do Ehiptu. Koli prišli k Josifovi, hluboko sja poklonili až do zemli. Josifa ne spoznali, ale on jich poznal i pripomnul sobi svoj son.

Josif chočil jich vyprobovati i zato duže ostro hovoril k nim. Prosilsja jich, „Či majete ješče otca i brata?“ Hovorili jomu: „Dvanadcjat bratov nas bylo. Najmolodšij ostal doma pri otcovi, a jednoho ňit.“ „Vy nepravdu hovorite“, skazal Josif i dal jich zaperti na 3 dni.

Brata meždu soboju tak hovorili: „My spravedlivo terpime, bo sme sohrišili protiv svojeho brata. Vidili sme jeho žal, jak nas umoľal, čtoby my smilovalisja nad nim, ale my jeho ne posluchali.“ Josif všitko rozumil. Koli vidil, že brata kajutsja, pošol ot nich na stranu i zaplakal. Ješče chočil lipše jich vyprobovati i hovoril: Jeden s vas ostanet tut, a vy druhi otneste žito, čtoby ne stradali vaši domašni pro holod. Najmolodšoho brata privedte mni tu, čtoby ja sja presvidčil o tom, či pravda to, čto vy hovorili“.

Brata rospovili otcovi, jak ostro obchodil s nimi pan Ehipetskoj zemli. Simona on potrimal pri sobi i roskazal privesti najmolodšoho brata, Venjamina.

Koli potrošili pšenicu, pošli brata na novo do Ehiptu kupiti pšenicu i vzjali so soboju i Venjamina. I teraz sja brata poklonili Josifovi až do zemli.

Josif jich krasni priňal. Prosilsja jich, jak sja majet otec. Jak uvidil Venjamina, skazal: „Boh naj ta poblahoslovit, synu moj!“ I doraz vyšol vonka i rozplakalsja. Potom vernulsja i prihotovil braťam hostinu.

Pri stole posadil bratov svojich po starosti. Oni sja tomu duže čudovali.

Josif dal sja braťam svojim spoznati.

Josif ješče raz vyproboval svojich bratov a jak vidil, čto brata sovsim pokajalisja, daľse ne moh vozderžatisja. Holosno zaplakal i prohovorit: „Ja Josif, vaš brat. Či otec moj ješče žijet?“

Ot strachu brata ne mohli pridti k sobi: Josif hovoril jim daľše: „Ne bojtesja. Boh poslal mene do Ehiptu, čtoby vy spaseny byli. Idte doraz k otcovi i privedte ho tu! Ja budu jeho i vas vsitkich otrimovati, bo ješče pjať lit potrymet holod“.

Josif pociloval svojich bratov, i s velikimi darami poslal jich do domu.

---

1. Či kromi duševnych miloserdnych učinkov suť ješče inakši miloserdny učinki?

Kromi duševnych miloserdnych učinkov suť ješče i tělesny miloserdny učinki.

2. Kotory to tělesny miloserdny učinki?

Ťilesny miloserdny učinki sii:

- 1.) Holodnoho nakormiti.
- 2.) Sm'adnoho napoiti.

- 3.) Holoho obleči.
- 4.) Choroho posítiti.
- 5.) Raba vykúpiti.
- 6.) Putnika do domu priňati.
- 7.) Umertoho pochovati.

*) „Блажѣны мѣлоствивы, ꙗкѡ
тѣмъ помѣлованы бѣдѣтъ“.

*) „Blaženy milostivy jako
fi pomilovany budú“.

**) Sedma žapovid' Božja učít : „Ne ukradi!“

19. Jakov i synove pereselajutsja do Ehiptu.

Brata Josifovo vernulisja k otcovi i tak jemu hovorili: „Tvoj syn, Josif, žijet i panujet nad cilym Ehiptom!“ Jak to Jakov slyšal, tak vidilosja jemu, jakby zo sna byl probudilsja i ne chofil viriti. Rospovili jemu, jak obstalis i ukazali mu veliki darunki. Jakov na to skazal: „Dost mňi, lem keď moj syn žijet. Idu, čtoby jem ho čim skorše vidil. Potom radostno umru“.

I Jakov prihotovilsja na dorohu so vsim, čto lem mal. Na hranici zemli Kanaan prines Bohu žertvu.

Tohda pojavilsja jemu Boh i tak skazal: „Ne bojsja, idi do Ehiptu. Ja budu s tobou, i zrobu tam ot tebe velikij narod.“

Josif vyšol napred otca. Oblapilisja i ot radosti zaplakali. Jakov skazal Josifovi: „Teper už rado umru, bo už jem ťa vidil!“

Josif zajavil koroľovi, ze joho otec i brata prišli. Koroľ jim vydilil najľipšu zemľu v kraji na byvaňe.

Jakov v Ehiptu ješče za 17 rokov žil. Jak umer, s velikoju čestu dal ho Josif pochovati v Kanaanskoj zemli. Josif dožil 110 rokov.

Pered smertu to skazal on svojim braťam: „Po mojej smerti privedet vas Hospoď do zemli, ktoru obical Avraamu, Isaaku i Jakovu. Moji kosti vozmite tohda so soboju“.

Četverta zapoviď Božja učit: „Čti otca i mater tvoju, da blaho tebi budet i dolhofiten budeši na zemli“.

1. Čto prikazujet Boh v četvertoj zapovidi?

V četvertoj zapovidi prikazujet Boh, čtoby my počitali svojich roditelej.

2. Pročto sme dolžny počitati svojich roditelej?

Svojich roditelej dolžny sme počitati, bo oni nam na tom sviťi kromi Boha najbolše dobra zrobili.

3. S čim ukazujeme, čto počitajeme svojich roditelej?

Čto počitajeme svojich roditelej, ukazujeme s tym, keď jich ljubime, sluchame i v nuždi pomahajeme jim.

4. Jak vynahorodžajet Boh tych, kotory počitajut svojich roditelej?

Tych, kotory počitajut svojich roditelej, vynahorodžajet Boh tak, čto davajet jim na sem sviťi svojo blahoslovenije i ščasťe, a na druhom sviťi vičnoje blaženstvo.

5. Jak karajet Bož tych, kotory ne počítajut svojich roditelej ?

Tych, kotory ne počítajut svojich roditelej, karajet Boh tak, čto dajet jim na sem sviťi ne ščaste, a na druhom vičny muki

6. Koho musime ješče počítati kromi svojich roditelej ?

Kromi svojich roditelej musime ješče počítati cerkovnych i svitskich nastojatelej.

Cerkovny nastojateli: Rimskij papa, jepiskopy i otcy duchovny, Svitski nastojateli: holova deržavy, urjadnici, učiteli, tutori, kumove i td.

„Прокляте безчестой ѡтца,
Божго, или матери Божо!“
(V. Mojs. 27, 16)

„Prokfat bezčestaj otca
svojego, illi mater svoju.
(V. Mojs. 27, 16)

Čestnoty Josifa:

1. Josif byl skromnyj, schodlivyj s voľeju Božoj (u temnici).

2. Josif utikal ot pustych i hrišnych zabav (u Putifara.).

3. Josif počital otca i nestydalsja jeha, ani rodiny svojej.

4. Josif lubil svoj narod i svoju rodnú zemľu (kažet zabrati svoji kosti i perenesti jich do zemli otcov . . .)

5. Josif vytrimujet svojego otca do konca žita jeha, vysluhujet jemu.

6. Josif pracujet dla dobra ciloho naroda (Ehipet i dr.).

20. Mojsej osvoboždenyj ot smerti.

Mojsej i koroleva đivka.

(Hospod' Boh obical Avraamovi, čto on budet praotcom velikoho naroda. To običaňe vypolnilosja v Ehipťi. Tam byval vnuk Avraamov Jakov, abo Israel. Ot jeho potomkov rozmnožilsja velikij narod izraelskij abo židovskij.)

Nad Ehipťom zapanoval novyj korol'. On ne priznaval zasluhi Josifa. Mučil izraelitan s tažkimi robotami. Bojalsja, čtoby oni ne ukripilisja, i tak horvil: „Uničložime jich, čtoby nas ne peromohli.

Rasporjadil, čtoby každyho chlopca, kotoryj izraelitanam naroditsja, šmarili do vody.

Jedna izraiflska žena porodila syna i skryvala jeho

čerez tri misjacy. Jak ho už dašše ne mohla skryvati, vzjala košarik i omastila ho so smoloju, čtoby ne perepusťil vodu. Do košarika položila chlopca i otnesla k riki. Tam ho zochabila v trostniku. Sestra toho chlopca prizeralasja iz daleka, že čto budet s dítinoju.

V tot samyj čas vyšla dítka korola k riki. Ona vidila košarik i poslala tam jednu svoju služnicu, čtoby jej tot košarik prinesla. Koli otvorila košarik, v nem našla krasne dítatko, kotore plakalo. Žaľ jej bylo, tak skazala : „To dítka izrajske“.

Sestra toho dítatka pribihla i skaza'a : „Jesli chočes, zavolaju odnu ženu, kotora by mohla sije dítatko dojčiti.“ Koroleva dítka pristala na to. A dítka priprowadilo mater toho dítata. Jej skazala koroleva dítka : „Vozmi chlopca i chovaj ho. Ja tebi zaplaču !“

Mati vzjala svoje dítka i vychovala jeho. Jak chlopec uže vyros, vzjala ho koroleva dítka za svojeho, i dala mu imja Mojsej, čto značit „ot vody vzjatyj.“

„ВОЗЛЮБИШИ БЛИЖНЯГО ТВОЕГО, КАК СЯМЯ СЯСЯ“.

„Vozľubiš i bližňaho tvojeho, jako sam sebe“

1. Kto naš bližnyj ?

Naš bližnyj každyj čelovik, či on naš prijateľ abo neprijateľ.

2. Koli my ľubime bližňoho tak jak samych sebe ?

My ľubime bližňoho tak jak samych sebe, keď mu dobre želajeme i robime, jak i samy sobi.

3. S čím ukazujeme, čo ľubíme bližňoho?

Čto ľubíme bližňoho, ukazujeme s duševnými i telesnými miloserdnými účinkami.

„Kto na Boha upovajet,
Všitko dobri vykonajet!“

21. Mojsej stalsja voždem naroda izraelskoho.

Jak Mojsej vyros, vidil, jak mnoho terpjat izraelitane i on jich boronil. Koroľ o tom doznalsja, ta choťil Mojseja zabiti. Mojsej utik do kraja madijanskoho Tam pas ovcy 40 lit u odnoho svjaščennika. Jednoho dňa hnal stado svoje ďalše do pustyňi i prišol k hori Božoj Horeb. Tam ukazalsja jemu Hospoď Boh v plameni, kotryj vychodil s odnoho krajččka. Krajčok horil a ne shoril.

Mojsej čudovalsja tomu i choťil idti bliže. Raz lem počul holos: „Mojseju, Mojseju! Ne približajsja. Zobujsja, bo misto, na ktorom stojiš, svjata zemľa. Ja Boh Avraamov, Isakov i Jakovov!“

Mojsej zakryl svoje lice i ne otvažilsja posmotriti na Boha. A Boh hovoril ďalše: „Vidil jem terpinie naroda mojeho v Ehipťi. Choču jeho osvoboditi ot ruk ehipetskych. Id ku koroľu i povidž mu to. Brat tvoj, Aron, budet ta provaditi. Ja budu s tobou!“

Mojsej otvitie Hospodu: Ne uvirjať meňi, ani ne posluchajut mene. Oni skažut! „Ne ukazalsja tobi Hospoď.“ Tohda skazal Boh Mojseju: Šmar palicu tvoju na zemľu“. Mojsej tak zrobit i pretvorilasja palica na hada. Mojsej začal utikati. Hospoď skazal jemu: „zlapaj

hada“. Mojsej tak zrobit i iz hada stalasja palica. I skazal Boh: „Tak zrob pred izraeltanami i uvirjat tobi“.

Mojsej pošol do Ehiptu, čtoby osvobodil Izraelitan.

1. Hd'i Boh pritomnyj?

Boh pritomnyj na nebi, na zemli i na každom misti.

2. Hd'i Boh osobenno pritomnyj?

Boh osobenno pritomnyj v svjatoj cerkvi.

3. Jak pritomnyj Boh v cerkvi?

Boh v cerkvi pritomnyj na oltarju pod vidom chliba (Evcharistijnyj Isus Christos).

4. Jak majeme proto spravovatisja v cerkvi?

V cerkvi majeme na Boha dumati, Bohu klaňatisja i k Nemu sja moliti.

- *) Spase i Christe! Pered Toboju
Anchely Božji drožat strachom,
Jak okružajut Tebe duhoju,
Spivajut chvaly, slavy psalom.

Tebe vo viki liš ohladati
Oni želajut izo vŝich sil,
Tobi osanna slavno spivati
I okružati duhoju kryl.

My, Spase Christe, vraz s anhelami
Pered Toboju dnes my stoim.
Jak privitati Tebe mež nami,
Čtob naležnu čest ot dadim?

Vyžeňme s serdec vse, čo lukave,
I s duši strjasme duševnyj pyl,
I zaspivajme Tebi pišň slavy,
Pišň na podobu anhelskich sil.

* *

***) Vsi pokornoj dušoj v dom Božij vchodim.
Slavit Boha v Trojci smirenno začnim.
Otca, Syna, Duchu, Božestvo odno
Slavoj proslavljajme v pišňach sohlasno.

Svjatyj kripkij Bože, milostiv. nam buď ;
Molim Ťa pokorno, hľaň na hrišnyj ľud.
Pohľaň že na neho, on prosit Ťa ves ;
Prijmi tuju žertvu, čo dajet Ti dnes.

22. Mojsej vyvodit narod izraelskij iz Ehiptu.

Mojsej i Aron pošli ku koroľu i tak mu hovorili :
„Tak prikazujet Hospoď Boh izraelskij : Otpusti narod
moj, čtoby mňi žertvoval v pustyni“. Koroľ jim na to
otpovil : „Ktože tot Hospoď, čtoby ja musil sluchati
jeho holos ? Ja ho ne poznaju i narod ne pušču!“
Ot toho času koroľ ješče lipše mučil izraelitan.

Boh poslal na Ehipet strašnu karu (10 ehipetski
kary). Serdce korolevo i na dašje tverdym ostalo i ne
choťilo sluchati zapovid' Božju.

Boh na konec dozvolil to, čtoby vsi pervoroždenny
v Ehiptu poumerali, i skazal izraelitanom : „Če-
tyrnadcatoho dňa peršoho misjaca naj každyj zakolet
doma odnoročného baranka. S jeho krovi naj pokropit
dveri svojej chiži. Ani jedna košť ne smijet byti pola-

mana. Baranok naj budet spečenyj; stojači jidžte jeho, hotovy na dorohu“.

Izraelítane tak i zrobili. Na polnoč s Božoj voli ehiptanom pomerli vsi pervoroždeny ot Iudej i skotov. Izraelítane, kotory jili baranka, ostali zdorovy.

Koroľ ješče toj noči skazal Mojsejovi: „Id stadel s cilym svojim narodom.“

Tak vyšli izraelítane iz Ehipta.

Druha zapovid Božja učit: „Ne prizyvaj imja Hospoda Boha tvojeho na daremno“

1. Čto zakazujet Boh v druhoj zapovidi?

V druhoj zapovidi zakazujet Boh obezčestovati imja Božje.

2. Kto obezčeščujet imja Božje?

Imja Božje obezčeščujet tot, kto lajet, proklinajet, abo v smichu vyhovorjajet imja Božje abo svjatyh.

„Да скатитса имя твоё“.

|

„Da svjatitsja imja tvoje“.

*) Baranok v Ehipti predobraz božestvenoho Otkupiteľa, Isusa Christa, kotoryj nas otkupil ot vičnoj smerti.

23. Izraelit'ane perechoďat čerez Červenoje more.

Koroľ ehiptskij skoro pobanoval, čto pustil izraelitanov, i doraz poslal za nimi velike vojsko. Izraelítane sja zlekli i hovorili Mojsejovi: „Pročto jes vyvel nas?“

„Čtoby my vsi umerli v pustyňi? L'ipše by nam bylo v Ehiptu rabami byti.“ Mojsej jich tišil: „Ne bojtesja! Boh budet za vas vojovati.“ Na zapovid Božju Mojsej dvihnul svoju ruku nad morem, i voda rozdílilasja na pravo i na livo. Horjačij vitor vysušil dno morja, i izraelitane suchoju nohoju perešli čerez more na druhu storonu.

Potop vojska Faraonovoho.

Keď za nimi išli ehiptane i jak byli už na sere-
diňi morja, Mojsej zas sdvihnul svoju ruku i voda
vernulasja tam, hde perše byla. Zaľala voda ciloje ko-
rolevskoje vojsko. Vsi tam zahinuli, nikto ne utik.

Izraelitane Bohu zaspivali blahodarnu pišňu:

„Pojim Hospodevi: Slavno bo proslavisja.“ (Pisna na Veliku Subbotu).

**) Nikoli ne trafme na d'iji na Boha. Boh pomahajet svojim Iuđam i v najbošoj biđi.

„Hđi nužda najboša, tam Božja pomoč najbližša“. Na d'ija na Hospeda Boha jest čestnota bohoslovska.

24.* Boh dajet zapovidi.

Boh dajet zapovidi.

Izraelifane prišli k hori Sinaj. Tut postavili svoji šatra. Mojseja, jak vozda, Boh prihlasil na horu, i tak jemu hovoril: „Povidž. izraelifanam: Sami ste vid'ili, jak ja vas cho-

ronil. Jesli ispolnite moji zapovidi, budete mojim izbrannym narodom “

Mojsej potolkoval narodu vsi slova Božji. I narod skazal: „Všitko sd'ilajame, čto Hospod' zapovidajet.“

Boh prihlasil Mojseja zas na horu i roskazal: „Povidž ľudam, naj prihotov'ajutsja na trefij deň Naj sja očistat i naj sja posvjaťat.“ Trefij deň rano začalo hermiti i bliskatisja. Husta chmara zakryla cilu horu; truby trubili i lude sja bojali. Mojsej privel narod ješče bliže k hori.

Cila hora kurilasja, bo Hospod' stupil na ňu v ohňu. I tohda Boh tak hovoril:

1. **Изъ ѣсма Господь Богъ твой, да не бѣдѣтъ тебѣ Бози и ини кромѣ мене.**
2. **Не призывай има Господа Бога твоего надарѣмно.**
3. **Паматай день недѣльный святити.**
4. **Чти отца твоего и мать твою, да благо ти бѣдетъ и да долготѣтенъ бѣдеша на земли.**
5. **Не оуби.**
6. **Не чужоложь (не согрѣшь блудно).**
7. **Не оукради.**
8. **Не бѣдь свидкомъ фалшивымъ противъ ближнихъ твоихъ.**
9. **Не пожадай дрѣга ближнихъ твоихъ.**
10. **Не пожадай жадной вещи ближнихъ твоихъ.**

- 1.) Az jesm Hospoď Boh tvoj, da ne budut tebi bozi iny kromi mene.
- 2.) Ne prizyvaj imja Hospoďa Boha tvojeho na-daremno.
- 3.) Pamjataj deň neď Inyj svjatiti.
- 4.) Čti otca tvojeho i mater tvoju, da blaho ti budet i da dolhofiten budeši na zemli.
- 5.) Ne ubij.
- 6.) Ne čužolož.
- 7.) Ne ukradi.
- 8.) Ne buď svidkom falšivym protiv bližneho tvojeho.
- 9.) Ne požadaj druha bližneho tvojoho.
- 10.) Ne požadaj žadnoj vešči bližneho tvojeho
I ješče mnoho druhich zapovidej dal Hospoď, a narod snova obical: „Všitko zrobime, čto hovoril Hospoď Boh.“

Čestnoty Mojseja :

- 1.) tvrdo deržitsja svojej viry i mež pohanami ;
- 2.) Iu bit svoj narod i dla neho robit čerez cile žite ;
- 3.) terpit mnoho za svoj narod ;
- 4) revnujet za slavu Bužju ; budujet svjatyňu, uporjadkujet bohoslužene i dr.
- 5) Mojsej jest vzorom pravdivoho sluhi Božoho, pravdivoho patriota i hronađanina.

25. Tolkovaňije zapovidej Božich.

(Ispyt sovisti).

1. „Az jesm Hospoď Boh tvoj, da ne budut tebi bozi iny kromy mene.“

Siju zapovíď deržit, kto virit v jednoho Boha, kto Boha ľubit, kto na Boha upovajet i molit-sja Bohu.

Protiv peršoj zapovídi hrišit, kto v Boha ne virit; kto tratit nađiju na Hospoda Boha, kto ne ľubit Boha i kto sja ne molit.

Ispyt sovisti: Či molil jem sja rano, večer i na poludne? Či molil jem sja rostrjaseno?

II. „Ne prizyvaj imja Hospoda Boha tvojeho nadaremno.“

Siju zapovíď deržit tot, kto Božje imja čestujet.

Protiv druhoj zapovídi hrišit:

1.) Kto bezčestno hovorit o Bozi i o Božjich stvorenijach protiv viry abo protiv Cerkvi.

2.) Kto falečno (krivo) prisjahajet.

3. Kto ne trimajet obity (obicunki).

Ispyt sovisti: Či ne proklinal jem? Či ne lal jem dačo?

III. „Pamjataj deň neđilnyj svjatiti.“

Siju zapovíď deržit tot, kto svjatit neđilu i svjata.

Protiv tretoj zapovídi hrisit:

1.) Kto v neđilu opustit Službu Božju bež važnoj pričiny; kto vychodit na pol Služby, abo podčas Služby Božoj v korčmi sidit itd.

2) Kto v neđilu i v svjata tažki roboty končit, napríklad: kopajet, oret, vozit itd.

Ispyt sovisti: Či ne opustil jem dakoli v neđilu abo vo svjato Službu Božju! Skolkoraz? Či ne spravoval jem sja nedostojno pod služboju Božoju?

IV. „Čti otca tvojeho i mater tvoju, da blaho ti budet i da dolhoľiten budeš i na zemli.“

Čí ota tvojeho i mater tvoju!

Siju zapovid deržit, kto ota, mater i staršich počitajet, ljubit i sluchajet.

Protiv čertvoj zapovidi hrišit :

- 1) Kto svojich staršich ne počitajet i ne sluchat.
- 2) Kto jich nahňivajet.
- 3) Kto ne dbajet za nich, abo jich ohvarjajet.

I spyt sovisti: Či sluchal jem vsehda roditelej i nastojatelej? Či ne ohvarjal jem jich? Či ne hňival jem jich?

V. „Ne ubij.“

Siju zapovid deržit, kto starajetsja za svoj život i za život svojeho bližňoho.

Protiv pjatoj zapovidi hrišit :

- 1) Kto bližňoho, abo sebe zabijet.
- 2) Kto bližňomu, abo sobi škodit na duši abo na těli.

3) Kto sobi, abo bližňomu škodit na zdorovju s hňivom, so zvadoju, kureňem, pijanstvom itd.

Ispyt sovisti: Či ne hňival jem sja na bližňoho, abo či ne vadil jem sja s dakim? Či ne poškodil jem sobi abo druhomu na tili? Či ne navodil jem dakoho na hrich? Na jakij? Či ne mučil jem zvirjata?

VI. „Ne čužolož.“ (Ne sohriš brydko protiv filesnoj čistoty.)

Siju zapoviď deržit, kto nihda ne dumajet, ne žadajet, ne besidujet i ne robit takoje, čo haňblivoje i bezčestnoje.

Protiv šestoj zapoviđi hrišit:

- 1) Kto lubit nečisty dumki.
- 2) Kto pristavajet na nečisty dumki i žadaňa.
- 3) Kto haňblivoje hovorit, pišet, sluchajet abo čitajet.

4) Kto na brydkoje sja prizerajet, abo sam takoje robit.

Ispyt sovisti: Či ne dumal jem, abo ne žadal sja na brydki riči? Či ne besidoval brydko, ne spival, ne zrobil take? S kim? Skolko raz?

VII. „Ne ukradi.“

Siju zapoviď deržit tot, kto ne rušajet nič, čo ne jeho vlastnoš, i každyomu dajet to, čo komu prinadležit.

Protiv sedmoj zapoviđi hrišit:

1) Kto kradnet abo rabujet, kto ukradenu rič deržit pri sobi, abo kupujet, kto narokom škodu robít;

2. Kto vozmet čužoje (ukradenoje, najdenoje, abo požičenoje).

Ispyt sovisti: Či ne ukral jem čužu rič? Čto? Či ne zrobil jem dakomu škodu? Jaku?

VIII. „Ne buď svidkom falšivym protiv bližňoho tvojeho“.

Siju zapovid' deržit, kto vse pravdu hovorit i ot-dajet česť bližňomu.

Protiv osmoj zapovidi hrišit :

1. Kto klamet, abo falečno svidčit dačto.
2. Kto ohvarjajet, abo obklevetajet druhoho.

I spyt sovisti: Či ne svidčil jem hrišno na da-koho? Čto? Či ne ohvarjal jem? Ne ciganil?

IX. „Ne požadaj druha bližňoho tvojeho“.

X. „Ne požadaj ni žadnoj vešči bližňoho tvojeho“.

Sii dvi zapovidi deržit tot, kto choronitsja ne tolko ot hrišnych účinkov, ale i ot hrišnych žadaň.

I spyt sovisti: Či ne požadal jem dajaku čužu rič?

Každyj deň pered spaňom peredumaj to, či jes ne sohrišil protiv dajednoj zapovidi Božoj? A jesli jes sohrišil, serdečno žaluj to Osobenno dobri rozdumuj o tom tohda, jesli ideš na svjatu spovid'.

---

26. Izraelifane na obicanoj zemfi.

Izraelifane putešestvovali do obicanoj zemli čerez 40 lit. Hospoď Boh jim mnoho dobra zrobit, ale oni ne byli Bohu blahodarny.

Božji zapovidi prestupovali i protiv Boha mnoho raz buntovalisja. Boh jich za to ostro karal.

V pustyňi pomerli vsi ti, kotory vyšli s Ehiptu, kromi Jozui i Chaleba. I Mojsej umer. Po 40 rokov

vošli izraelítane do običanej zemli. Vodil jich Iozua.

V Chanaanskej zemli žili izraelítane dobri, dokla držali zapovidi Božji. Jak ot Boha otvernulisja, napadovali na nich neprijateli.

Po mnohich rokach izraelítane tyž chotili mati korofa.

Boh vypolnil jich žadaňe i dal jim korofa. Perši tri koroli byli: Saul, David i Solomon. Sii slavno panovali i korolevstvo svoje šťastlivym sdílali. Po smerti Solomonovoj korolevstvo rosdílilosja na dvi časti, i obidva začali propadati.

Narod vse boľše upadal do hrichov. V tych žalostnych časach posylal Boh izraelítanam prorokov, čtoby jim propovidali i na pravu dorohu jich dovodili.

27. Proroki.

Proroki byli svjaty Iude. Oni objavľovali, čto roskazal Boh, i Iudej napominali na dobroje. Oni prorokovali Iudam o buduščom Otkupiteli.

Narod ani prorokov ne sluchal. Zato i prišla kara. Neprijateli zabrali jich zemľu. Jerusalim rozburili, množstvo Iudej otvezli v rabstvo do Vavilona („Na rikach vavilonskich“).

Po 70 rokov izraelítane vėrnulisja do svojeho kraju. Nanovo vybudovali Božij chram v Jerusalimi.

Tot druhij chram ne byl tak krasnyj, jak pervyj. Ale jich tišil prorok Joel, čto toj chram slavňijsij, bo do neho stupit obicanyj Otkupitel.

* * *

Ješče žalostňijski byli obstojatelstva u drugih narodov. Sii vo velikich hrichach žili a o Bohovi nič ne znali.

Vsjadi ukazovalosja, čto vsim narodam treba božoj pomoči.

Prorok Isaija objavil: „Boh pridet i osvobodit vas!“ A dobri Iude tak sja molili:

„Rosite nebesa Pravednoho“.

Najvekši proroki Staroho Zavita byli: Ilija, Jelisej, Isaija, Jeremija, Jezekiil, Daniil i David

Čestnoty prorokov:

- 1) Proroki revnujut o slavu Božju,
- 2) „ „ o dobro svojego naroda i poučujut narod, jak treba Bohu služiti;
- 3) Proroki žertvujutsja za svoj narod (patriotizm).

*) Pamjataj! V Novom Zaviti zastupajut prorokov svjaščenniki. Počitaj, sluchaj svjaščennika, bo on sluha Božij!

Isus Christos kažet: „Kto Vas sluchajet, mene sluchajet“...

*

Prorok Ilija.

Hospod Boh pošal proroka Iliju, koli žil najhoršij koroľ israelskij Ahab s ženou Jezabeloju. — Oni sja klaňali idolam-ďavolam.

Jednoho dňa stupil Ilija pred koroľa i tak skazal: Jesli ne navernešsja, to Boh ne dasť dožďa ani rosy nebesnoj. Koroľ ne chofil posluchati Iliju. Ilija pomolilsja Bohu i Boh ne dal dožďa za 3 roki i 6 misjacov. Lude strašno bidovali. Ne bylo čto jisti. Ilija siđil pri potoku Choratu i tam jemu kruki prinosili chľib.

Po troch rokach i 6 misjacach Ilija nanovo pomolilsja i Boh pustil velikij dožď.

*) Prazdnik sv. Ilija prazdujemye na 20. julija.

*

Prorok Ilija i Nabot.

Za časov proroka Ilija žil jeden ubohij i pobožnyj čelovik, kotryj nazyvajsja Nabot. On mal maleňkij vinograd. Koroľ Ahab chofil ot neho zabrati toj vinograd. Koli on ne dal jemu, to bezbožna žena Jezabela podkupila dvoch svidkov., kotry krivo svidčili na Nabota. Oni tak hovorili: Nabot sja sbuntoval protiv koroľa. Koroľ dal proto zabití Nabota i zabral jeho vinograd.

Jak to počul prorok Ilija, stupil pred koroľa i tak jemu skazal:

Poneže ty tak zrobit s Nabotom, to zahineš ty i tvoja žena, i psy budut krov tvoju i tvojej ženy lizati. I tak stalosja. —

Sedma zapovid' Božja: „Ne ukradi“.

* * *

To, čto proroki predskazovali o naroždeňu obicanoho Otkupiteľa, my na korotko ispovidujemye slovami druhoho člena „Viruju“, koli hovorime:

„И въ единого Господа Иисуса Христа, Сына Божия, Единородного, иже отъ Отца рожденнаго прежде всехъ вѣкъ. Свѣта отъ свѣта. Бога истинна отъ Бога истинна, рожденна не сотворенна, Единосущна Отцу, иже съ нами.“

„I v jedinaho Hospoda Isusa Christa, Syna Božija, jednorodnoho, ot Otca roždenoho pred vsimi vĕkami. Svitlo ot svit'a, Boha pravdivoho ot Boha pravdivoho, roždenoho a nesotvorenoho, jedinosuščnoho s Otcem, s kotrym vse povstalo.“

Post pred Roždestvom Christovym (Filipovka) jest to vremja, kotoroje nam napominajet, jak čekali Iude Staroho Zavita Otkupiteľa. Mnoho tysjač rokov perešlo ot sotvoreňa pervych Iudej, pokľa pojavitsja na tom sviti Isus Christos, Spasitel i Otkupitel svita. Boh tak ljubil svit, što chočil dati i syna svojeho Jedinorodnoho, čtoby každyj, kotryj vi.ujet v Neho, ne zahinul, ale byl na viki šťastlivyj.

* Zapamjajtasobi: Bošeraz đakuj Synu Božomu, što chočil s neba zyti na tot svit!

Bošeraz đakuj Bohu Ocu, što chočil dati Svojeho Jedinorodnoho Syna za nas!

1. Čto zakazujet Boh v sedmoj zapovidi?

V sedmoj zapovidi zakazujet Boh krasti i bližnomu škodu robiti.

2. Čto musit robiti tot, kto čužu rič majet pri sobi, abo kto druhomu škodu narobil?

Kto čužu rič majet pri sobi, tot ju musit vernuti; a kto druhomu škodu zrobit, tot musit škodu vynahoroditi.

Čto prorekli proroki o Isusi Christu?

O Isusi Christu prorekli proroki :

1. čto pred Nim prijedet Jeho predteča;
2. čto On naroditsja ot Ďivy vo Viflejemi;
- 3) čto budet tvoriti veliki čudesa;
- 4) čto budet velikij učitel i prorok;
- 5) čto budet mučen i čto pro nas pomret;
- 6) čto trefij deň voskresnet;
- 7) čto postavit svoju Cerkov, kotra budet na viki trimati.

Starozavitna žertva.

B. NOVYJ ZAVIT.

---

28. Archanhel Havriil objavil Marii, čto ona vybrana za mater Isusa Christa.

Prišol čas, koli Boh opredlil poslati Otkupiteľa.

I poslal Boh archanhela Havriila do Nazareta k Ďivi Marii, kotra byla zaručena s Josifom.

Archanhel stupil k Marii i tak hovoril: „РАДѢЙСА, БЛАГОДАТНАА, ГОСПОДЬ СЪ ТОБОЮ, БЛАГОСЛОВЕННА ТЫ ВЪ ЖЕНАХЪ“ (Radujsja, blahodatnaja, Hospod' s toboju, blahoslovenna ty v ženach).

Jak Marija to čula, sleklašja.

Archanhel jej hovoril dalej; „Ne bojsja Marija, bo lasku našla jes pred Bohom. Začneš i porodiš syna i daj mu imja Isus. On budet velikij i nazyvatisja budet Isus Vsevyšňoho“. Marija na to hovorila: „Jak sja to stanet?“ A archanhel jej na to odpovil: „Duch Svjatyj

Blahovišćenie.

zyjdet na ta; i d'ľa, ktoroje porodiš, budet Syn Božij“.

Marija na to skazala: Rabyňa jem Ho-

spod'ňa, naj mňi budet po tvojim slovam“. I archanhel odyšol ot nej.

Pozd'ijše javilsja tot istyj archanhel i svjatomu Josifovi i tak mu skazal: „Josife, vozmi Mariju k sobi. Ona porodit Syna, kotromu daj imja Isus.

---

1. Koli majeme prazdnik na tu pamjat', jak archanhel zajavil Prečistoj Ďivy Marii, čto ona vybrana za mater Isusa Christa?

Tot prazdnik majeme na Blahoviščenje (25. marta).

Prečista Ďiva Marija.

Radujsja, raduj, Ďivo Marije,
 Blahoslovenna pomež ženami,
 Naše spaseňe, naša naďija,
 Ty ľubvi solnce vične nad nami.

* * *

Radujsja. Carice,
 Neba vladyčice,
 Blahoslovenna Marije,
 Naša zastupnice.
 Boľša Cheruvimov,
 Vysša Serafymov,
 Pače oblakov nebesnych
 I anhelskich tronov.

* * *

Prečistaja Ďivo Mati
 Ruskoho kraju,
 Na nebesi i na zemľi
 Ťa veličajut.
 Ty hrišnikov s tažkoj muki
 Čerez tvoji spasaješ ruki;
 Ne daj propasti.

***) Zdravkaj: „Slava Isusu Christu!“

Ťpovidaj: „Slava na viki“.

Molisja boľšeraz čerez deň“: „**Богородице Дѣво, радуйся, благодѣтельная Маріе, Господь съ тобою, благословѣнна Ты въ женахъ и благословѣнна плбдъ чрева твоего: ѿкъ родила еси Христа Спасца, Избавителя душамъ нашимъ**“ (Bohorodice Ďivo, radujsja, blahodatnaja Marije“ Hōspodľ s toboju, blahoslovenna ty v ženach i blahosloven plod čreva tvojeho: jako rodila jesi Christa Spasa, Izbaviteľa dušam našim.

Pamjataj! „Bohorodice Ďivo“ sostoitsja iz privita-
 ňa archanhela, iz privitaňa sv. Elisavety i iz slov
 svjatoj Cerkvi.

29. Marija naščivlajet Elisavetu.

V jednom mistočku, dašše ot Nazareta byval svja-
 ščennik Zacharija i jeho žena Elisaveta. Obidvojo žili
 pobožno po zapoviđam Božjim

Keď archanhel posol, Marija pustilasja na dorohu
 ku Elisaveti, bo Elisaveta byla jej tetka. Stupila do
 domu i pozdorovala Elisavetu. Elisavetu prosvitil
 Duch Svjatyj i ona tak privitala Prečistu Ďivu Mariju:
 „Blažena ty meždu ženami i blahosloven
 plod tila tvojeho! Jak prijdu ja k tomu, čto
 Mati mojeho Hospoda prichodit k mŇi?“
 Marija na to skazala:

„Величіть душа моѧ Господа, и возрадовасѧ
 духъ мой Ѡ Бѣзѣ Спасѣ моѧмъ. Иже призрѣ на
 смиреніе рабы своеѧ; се бо Ѡ нынѣ оублажатѣ ма
 вси роды. Иже сотвори мнѣ величіе силныи и свѧто
 ѡма ѡгѡ“.

(Veličit duša moja Hospoda i vozradovasja duch
 moj o Bozi Spasi mojem. Jako prizri na smirenije raby
 svojeja, se bo ot nyŇi ublažat nja vsi rody. Jako so-
 tvori mŇi veličije silnyj i svjato imja jeho).

Prečista Ďiva Marija ostala pri Elisaveti tri misja-
 cy, a posemu vernulasja do Nazaretu.

*) Boššeraz čerez deŇ veličaj i ty Hospoda, oso-
 beno keď čuješ abo vidiš, čto dakto lajet abo inšak hřišit.

Marija naščivit Elisavetu

Ďiti Marijiny. Pervyj privital Ďivu Mariju archanhel Havriil. Po nem svjata Elisaveta. Pozňijše počital Ďivu Mariju jak svoju Mater Isus Christos. Teper počitajut preč. Ďivu Mariju všitki pravy christiane. Buď i ty ěitina Marijina!

30. Naroždenije Isusa Christa vo Viflejemi.

Roždestvo Isusa Christa.

Rimskij car Avhust roskazal, čtoby popisalisja vsi lude v jeho deržavi. I každyj išol zapisatisja do svojeho mista.

Marija i Josif išli tyž do Viflejemu zapisatisja, bo oni byli s rodu Davidovoho, a Viflejem byl rodnoje misto Davida. Vo Viflejemi ne mogli dostati mista, hd'i by perenočovali. Pošli vonka, do jednoho vertepu, hd'i pastyri zape-rali svoj statok. Tam sja narodil Isus Christos.

Prečista Ďiva Marija povila ho pelenkami i do jasel ho položila.

---

1. Hde sja narodil Isus Christos?

Isus Cristos narodilsja v Viflejemi, vo vertepi.

*) Vertep značit misto, hde pastyri zaverali svoj statok.

2. Kto byl Isus Cristos?

Isus Christos byl Syn Božij, pravjy Boh i pravjy čelovik.

3. Pročto Syn Božij zyšol s neba na sej svit?

Syn Božij zyšol s neba na sej svit, čtoby nas otkupil i spas.

4. Kto byla mati Isusa Christa, jak čelovika?

Mati Isusa Christa, jak čelovika, byla Prečista Ďiva Marija

5. Či Isus Christos, jak čelovik, mal otca?

Isus Christos, jak čelovik, ne mal otca, lem mater.

6. Kto byl sv. Josif Isusovi Christovi?

Svjatyj Josif byl chraniteľom Isusa Christa.

7. Či Isus Christos, jak Boh, ne mal mater?

Isus Christos, jak Boh, ne mal mater, lem Otca (Boh Otec).

8. Pročto nazyvame Prečistu Ďivu Mariju: „Mati Božja“ abo „Bohorodica“?

Prečistu Ďivu Mariju nazyvame „Mati Božja“ abo „Bohorodica“ proto, bo Ona porodila Isusa Crista, kotoryj pravdivyj Boh i vjedno i pravdivyj čelovik?

„Насъ дѣла чловеке ѿ насъ
шгѡ рѣди спасѣнѣа сшѣдшаго
сѣ неісѣ ѿ коплотѣвшаго сѡ
Дѡха свѣта ѿ Маріи Дѣвы, ѿ
вочловеѣчшасѣ“.

„(Viruju), čto Isus Christos
pro nas ludej i pro naše spa-
señe zyšol s neba, vzjal filo
ot Marii Divy po Duchu Svja-
tomu i stalsja čelovikom.“

Roždestvo Isusa Christa slavime 25. decembra i tohda spivame:

Divnaja novina:
Nyñi Ďiva Syna
Porodila v Viflejemi
Marija jedina.
Ne v carskoj palati
No meždu bydfaty
Vo pustyñi, vo jaskiñi
Nužno to vsim znati.

Radujtesja vsi ľudije,
Radosť nam s neba spadaje.
Veselaja nam novina:
Porodila Ďiva Syna,
Marija, Marija, Marija.

Božij Syn dnes narodilsja,
S vyše ko nam ponizilsja,
Iz Ďivy netlinoj,
I preneporočnoj
Vořlotilsja.

Porodila Boha Slova
Ot korene Davidova
Božija Nevista,
Marija Prečista
Jahimova.

---

31. Pastyri klaňajutsja Isusu Christu.

Okolo vertepu pri Vifleemi pasli pastyri ovcy. O polnoči prišol k nim anhel i nebesna svitlosť jich osvitita. Pastyri sja strašni slekli. Anhel jim tak hovoril: „Ne bojtesja! Zjavľaju vam veliku radosť. Dneska sja vam vo Viflejemi narodil Otkupiteľ. To budet vam znak: „najdete dľa povitoje i položenéje do jasloch“.

I naraz pojavilosja velikoje množestvo anhelov, kotory Boha slavili i tak spivali: „**ГЛАВА ВО ВЪШНИХЪ Б҃Ъ И НА ЗЕМЛІ МІРЪ, ВО ЧЕЛОВѢЦКЪХЪ БЛАГОВОЛѢНІЕ**“ . („Slava vo vyšnich Bohu i na zemli mir, vo čelovicich blahovolenije“).

Keď anhely vernulisja do neba, hovorili pastyri odin ko druhomu: „Pod'me do Viflejemu, čtoby sme vid'ili, čto nam objavil Hospod'.“

Pastyri pošli i našli Mariju, Josifa i Ďiŕatko, položenoje do jašelkoch.

I oni slavili i blahodarili Boha za vŕitko, čto čuli i vid'ili.

1. Hd'i možeme teper najti IsusaChrista?

· Teper možeme najti Isusa Chista v cerkvi na oltaru.

2. Jak nazyvajetsja toto misto, hd'i Isus Christos teper prebyvajet v cerkvi?

Tóto misto, hd'i Isus Christos teper prebyvajet v cerkvi, nazyvajetsja: kivot.

3. Jakim sposobom prebyvajet Isus Christos v kivoti?

V kivot'i prebyvajet Isus Christos pod vidom chľiba. (Presvjata Evcharistija).

* *
* *

Isus radujetsja, keď Ho často prideš naščiviti do cerkvi. Klaňajsja Isusu Christu, jak to robili i dobry pastyri s tyma slovami:

Isuse Christe, ja viruju v ta ;
 Isuse Christe, ja upovaju na ta ;
 Isuse Christe, ja tebe ljublu boljše, jak vsitko na sviti ;
 Isuse Christe, ja dla tebe žiju ;
 Isuse Christe, ja dla tebe choču umerti ;
 Isuse Christe, ja tvoj v žit'u i na čas mojej smeti ;
 Bože, milostivjy buđ meňi hrišniku !

Nebo i zemlja, nebo i zemlja
 Nyňi toržestvujut,
 Anhely s ljudmi, anhely s ljudmi
 Veselo prazdnujut.
 Christos rodilsja,
 Boh voplotilsja,
 Anhely spivajut,
 Carije vitajut,
 Poklon otdajut,
 Pastyrije hrajut,
 Čudo, čudo povidajut.

Vo Viflejemi, vo Viflejemi
 Vesela novina :
 Čistaja Ďiva, čistaja Ďiva
 Porodila Syna !
 Christos rodilsja i t. d.

Slovo Otčeje, Slovo Otčeje
 Vzjalo na sja t'ilo,
 V temnost'ach zemnych, v temnost'ach zemnych
 Sonce zasvitilo.
 Christos rodilsja i t. d.

32. Imja „Isus“.

Osmoho dňa po naroždeniju dali Ďifatku imja Isus. Tak to roskazal archanhel ješče pred Jeho naroždenijem.

(Prazdnik Obrizanija na 1. januarja).

---

1. Čto značit slovo „Isus“?

Slovo „Isus“ značit: „Otkupitel“, abo „Spasitel“.

2. Čto značit slovo „Christos“?

Slovo „Christos“ značit „Mesija“, abo „Božij Pomazanik“.

Často hovor v sobi: „Isuse moj, Bože moj!“

33.* Isus Christos v chramu Bohu žertvovan.

Jak bylo Isusu Christu sorok dnej, prinesli ho Josif i Marija do Jeruselimu. Tam ho v chramu Bohu žertvovali i za žertvu prinesli dvoje holubčatka.

V Jeruselimu žil tohda bohobojnyj čelovik Simeon. On čekal Otkupiteľa. Duch Svjatyj mu skazal, čto ne umret, dokľa ne uvidit Otkupiteľa Koli Marija i Josif prinesli Isusa do chramu, prišol i Simeon. On doraz spoznal Isusa, vzjal Ho na ruki i tak hovoril: „Teper otpusti

v miri sluhu tvojego, Hospodi. Poneže oči moji vidili Spasiteľa, svitlo dľa prosvitlenãa vsim ľudãam.“

Stritenije Hospodne s Simeonom.

Mariji hovoril: „Tot (Isus) postavljen mno-

him na propaš' i na znak, protiv ktoroho budet hovoritisja. Tvoju dušu meč probijet."

Do chramu prišla tot čas i proročica Anna. I ona poznala Otkupiteľa i slavila Boha.

*) Prazdnik „Stritenija“ slavime na 2. februara, 40. dňa po Roždestvu Christovom.

Zapamjataj sobi: I my byli na „Vyvodkach“ Bohu (preukazany) žertvovany.

Trojake svitlo: Simeon viril, čo prijedet Otkupiteľ.

Simeon nađijalsja, bo jemu tak obical Duch Svjatyj.

Simeon Iubil Isusa Christa.

Simeonovi svitilo v serdci svitlo viri, nađiji i Iubvi.

To svitlo zapaľujet Boh i v našich serdcach na svjatom kreščeniju.

---

34. Isusa privitali mudercy (korofi) s vostoka.

Jak narodilsja Isus Christos vo Viflejemi, prišli mudercy s vostoka do Jerusalimu ku korolovi Irodovi i tak mu hovorili: „Hđi novoroždenyj korol židovskij? My vid'ili Jeho zvizdu, i prišli sme sja jemu pokloniti“. Židovskij korol Irod prestrašilsja i svolal učenyh ľudej ta prosilsja jich: „Hđi majet Christos roditisja?“ Oni posmotrili do svjatyh knih i tak

otvtili korolovi: „Vo Viflejemi. S toho mista proischodit kňaz i budet panovati nad narodom izrailskim“.

Irod poslal mudercov do Viflejemu i tak jim skazal: Id'te i doznajtesja dobri za d'ifa. A

Mudercy s vostoka pred Isusom Christom.

jak jeho najdete, vernitesja do mene, čtoby i ja išol poklonitisja jemu “ Mudercy pošli, i zvizda išla pred nimi i stala nad vertepom, hđi byl Isus. Mudercy vstupili vnuka i našli d'ifatko s Marijeju, jeho materju. Poklonilisja jemu i darovali mu: zoloto, ladan i miro. Vo sňi

napomnul jich Boh, naj ne idut k Irodovi. Oni vernulisja po druhoj dorozni do svojeho kraju.

*) Toty svjaty mudercy tvrdo virili, čto najdut Isusa. Nič jich ne mohlo ot toho otvratiti.

***) Vira naša naj budet: živa, tvrda i vytervala.

****) Mudercy darovali Isusu Christu zoloto i vsi jeho priznali korolem;

Mudercy darovali Isusu Christu ladan i vsi jeho priznali Bohom;

Mudercy darovali Isusu Christu, miro i vsi jeho priznali čelovikom.

*

Prijdite, poklonimsja carevi našemu Bohu!

Prijdite, poklonimsja Christu, carevi našemu Bohu!

Prijdite, poklonimsja i pripadim ko Christu, carevi i Bohu našemu!

* * *

Vo Viflejemi nyňi novina,

Prečista Ďiva porodila Syna.

V jaslach povityj pomež bidlaty

Ležit na siňi Boh neobňatnyj.

Už Cheruvimy slavu spivajut,

Anhelski chory Pana vitajut.

Pastyr ubohij neset, čto može,

Čtob obdariti Ďitatko Bože.

Za svitlom zorki až ot vostoku

Idut vладыki s kňažoho rodu.

Zoloto dary, kadilo, miro

So serdcem nesut koroli ščiro.

Isuse milyj, my ne bohaty,
 Zolota v dary ne možem dati.
 No dar ciňňijšij nesem ot mira;
 Se vira, serdce, se ljubov ščira.

Hľaň okom ščiry m, o Božij Synu,
 Na našu lubu rodnu krajinu!
 Zošli Ty s neba toj dar velikij,
 Čtob Ťa slavila vo vičny viki.

Molodyj vik Isusa Christa.

---

35. Svjata familija ufikajet do Ehiptu.

Jak mudercy pošli, pojavilsja anhel vo sňi Josifovi i tak mu hovoril: „Vstaň, vozmi ŇiŇatko i mater jeho i ufikaj do Ehiptu, bo Irod chočet zabiti ŇiŇatko!“ Josif stal, vzjal ŇiŇatko i jeho mater, i utekli do Ehiptu.

Irod pohňivalsja, čto mudercy k nemu ne vernulisja.

Sv. familija uf kajet do Ehiptu.

Roskazal pozabivati vsich chlopcov do dvoch rokov vo Viflejemi i na okolici. Dumal, čto tak zabijet i Isusa Christa.

Po smerti Iroda zas pojavilsja anhel Josiovi i hovoril k nemu: „Vernisja do zemli Izraifskoj, bo pomerli ti, kotory hľadali život Ďifati“.

Josif vernulsja s Isusom i Marijeju do zemli Izraifskoj i perebyvali v Nazarefi.

---

1. De utik Isus Christos pred Irodem?

Isus Christos utik pred Irodem do Ehiptu.

2. Kuda vernulsja Isus Christos po smerti Iroda?

Po smerti Iroda vernulsja Isus Christos do Nazareta.

3. Jak dovho ostal Isus Cristos v Nazarefi?

V Nazarefi ostal Isus Christos do tridcatoho roka.

*) Pamjat zabitych ditej prazdujeme na 4. deň po Roždestvi Isusa Christa.

Ščastlivyj každyj, kotoryj dašto terpit s ljubvi k Isusu Christu.

Znos terpelivo svoji kresty s ljubvi k Isusu Christu!

---

36. Dvanadcaťročnyj Isus Christos v chramu.

Jak Isus Christos mal dvanadcať rokov, pošol so svojimi staršimi na Paschalnoje svjato

do Jerusolima. Po svjatkach vernulisja starši do-
moj, a Isus Christos ostal v chramu tak, čto

12 ročnyj Isus Christos v chramu.

ho Josif i Marija ne sbačili. Dumali, čto On

idet s družstvom. Koli uvidili, čto ho ňit, vernulisja nazad do Jerusalima. Čerez tri dni ho hľadali u poznatych i prijatelej. Po trjoch dnej našli ho v chramu, jak sidil meždu učiteľami, sluchal jich i prosilsja ot nich. Vsi čudovalisja nad jeho mudrosťu.

Marija tak skazala jemu: „Synu, pročto jes nam tak sdřilal? Otec i ja s žaľom sme řa hľadali“. Isus jim na to odpovil: „Načto ste mňa hľadali? Či vy ne znali čto ja dolžen byti v domi mojeho Otca?“

Isus Christos vernulsja s Prečistoju Ďivoju Marijeju i svjatym Josifom nazad do Nazareta i byl jim poslušnyj.

1. De pošol Isus Christos s Marijeju i Josifom, jak mal 12 rokov ?

Isus Christos, jak mal 12 rokov, pošol s Marijeju i Josifom do Jerusalimu na prazdnik Paschi, i tam ostal čerez 3 dni.

2. Pročto išol Isus Christos do chramu ?

Isus Christos išol do chrama, čtoby nam prikľadom ukazal, čto i nam treba choditi do cerkvi.

3. Pročto byl Isus Christos poslušnyj svojej Materi i svjatomu Josifovi ?

Isus Christos byl poslušnyj svojej Materi i svjatomu Josifovi, čtoby nam uka-

zal so svojim prikladom, jak treba i nam sluchati našich roditelej.

Treťa zapovid Božja učit:

„ПАМЯТАЙ ДЕНСК ДЕНЬ НЕ-
ДѢЛЬНЫЙ СВЯТАЯ“.

„Pamjataj abys deň ne-
dělňnyj svjatil“.

4. Čto prikazujet Boh v trefoj zapovidi?

V trefoj zapovidi prikazujet Boh, čtoby my nedilu svjatkovali.

5. Jak treba svjatkovati nedilu?

Nedilu tak treba svjatkovati: treba choditi do cerkvi na Službu, na utreňu i večerňu — i ne robiti težki roboty.

6. Jak sja dělät prazdniki, kotry my svjatkujeme?

Prazdniki, kotory my svjatkujeme dělatsja na prazdniki Hospodňi,
prazdniki Bohorodičny
i na prazdniki Svjatych.

7. Kotry najbolši prazdniki Hospodňi?

Najbolši prazdniki Hospodňi suť, kotry my svjatkujeme:

Roždestvo Christovo (25. decembra).

Kreščenje Christovo abo Bohojavjenje (25. januara).

Preobraženije (6. julija).

Velika Pjatica (muka i smert Christova),

Voskresenje abo Pascha,

Voznesenje,

Sošestvije Svjatoho Ducha (Rusadla).

8. Kotry najbolši Bohorodičny prazdniki?

Najbolši Bohorodičny prazdniki:

Roždestvo Materi Božoj (8. septembra),
 Vchod vo chram Materi Božoj (21. novembra),
 Blahoviščenije (25. marta),
 Stritenije (2. februara) a
 Uspenije (15. avgusta).

9. Kotry najbolši prazdniki Svjatych ?

Najbolši prazdniki Svjatych :

Trech Svjatitelej (30. januara),
 Roždestvo svjatoho Joana Křestiteľa,
 Sv. Petra i Pavla (29. junija),
 Sv. Michaila i vsich anhelov,
 Sv. Nikolaja (6. decembra),
 Sv. Stefana pervomučenika.

*) „Jaka neđila, taka smertelna hodina !

**) Pamjataj ! Isus Christos nazyvajet cerkov „domom otca svojeho“. Každa cerkov jest dom Božij, bo v nej Boh prebyvajet.

37*. Sv. Joan Křestiteľ nakazujet i křestit.

Vo vremja Isusa žil jeden svjatyj čelovik, imenem Joan, syn Zacharijin. Už v molydych rokach pošol on do pustyňi i tam žil vo velikom pokajanii do tridcjatoho roku.

Koli mu bylo 30 rokov, prizval ho Boh, naj idet propovidati slovo Božje. Svjatyj Joan pošol, i nakazoval kolo riki Jordana: „Pokajtesja, bo sja priblizilo carstvo nebesnoje!“

K svjatomu Joanovi prichodili lude s celoho kraja, kajalisja za svoji hrichi i svjatyj Joan jich krestil na Jordaňi.

V tych časach vsitki lude čakali Otkupitefa i dumali, čo to Joan

Sv. Joan Krestiteľ nakazujet.

Svjatyj Joan jim tak hovoril: Ja vas krešču s vodoju, ale prijdet silňijšij ot mene, komu ja nedostoin rosvjazati remeň na jeho sapohach. On vas krestiti budet v imeni Ducha Svjatoho“.

1. Kto istino kajetsja za svoji hrichi?

Istino kajetsja za svoji hrichi tot, kto v

serdca žalijet, čto so svojimi hrichami Boha obrazil, nebo utratil a peklo zaslužil.

2. Pročto musime kajatisja za vsi hrichi?

Zato musime kajatisja za vsi hrichi, bo bez pokajanija ani jeden hrich ne mozet byti otpuščenj.

*) Sv. Joan Krestiteľ nihda ne pil nijakoho napoju.

Priklad terezvosti.

3. Jakij hrich robit, kto sja opijet?

Kto opijetsja, smertelnyj hrich robit.

4. Meždu jaki hrichi prinadležit pijanstvo?

Pijanstvo prinadležit meždu holovny hrichi.

Javnoje d'jstvovanije Isusa Christa.

38. Sv. Joan krestit Isusa Christa.

K svjatomu Joanu Krestiteľu prišol i Isus Christos, čtoby ho Joan pokrestil. Isus Christos mai tohda 30 rokov, ale svjatyj Joan branilsja hovorjači: „Tak treba, čtoby ty mene krestil, a ne ja tebe“! Isus Christos mu na to otvitil: „Božja voľa jesť to, čtoby ty krestil mene“.

Svjatyj Joan tohda povinovalsja i pokrestil Isusa Christa.

Sv. Joan krestit Isusa Christa.

Tohda otvorilosja nebo i Duch Svjatyj zjšol na Isusa, jak holub. S neba sja čul holos:

„To Syn moj vozľublenyj, kotoryj jest pro mojej ďaki“.

Ot Jordana pošol Isus Christos do pustyňi. Tam postil za 40 dni i 40 noči.

A jak vyšol s pustyňi, započal javno naučati i čuda tvoriti.

*) Trojca svjataja.

**) Pri kreščeniju Isusa objavilsja Boh v trech osobach: Boh Otec, kotoryj hovoril, Boh Syn, kotoryj sja dal krestiti i Boh Duch Svjatyj, kotoryj pojavilsja vo vidu holuba. — Deň, koli slavime kreščenje Isusa, nazyvajetsja dla toho „Boh o javlenije“.

***) Na pamjatoč 40 dnevnogo posta Isusa Christa v pustyňi a ustanovila svjata Cerkov 40 dnevnyj post pered Paschoju.

1. Pročto kresťatsja ľude?

Ľude proto kresťatsja, čtoby jim sja otpustil praroditeľnyj hrih.

2. S čim kresťatsja ľude?

Ľude kresťatsja s vodoju.

3. Kto obyčajno krestit?

Obyčajno krestit svjaščennik.

4. Či mošet i dakti druhij krestiti?

Krestiti mošet každyj čelovik, keď velika nužda a keď nit svjaščennika.

5. Čto dostavajeme pri kreščeniju?

Pri kreščeniju dostavajeme lasku Božju, stanemesja dítmi Božjimi i priobrimo sobi pravo na nebo.

6. Jak dovho ostanet laska Božja v našoj duši?

Laska Božja ostanet v našoj duši tak dovho, pokla ne sohrišime.

***) Na kreščeniju davajetsja imja dakotroho svjatoho, čtoby tot byl pokreščenomu pomočnikom i chodatajom v živofi.

7. Čto davajetsja nam ješče doraz po svjatomu kreščeniju?

Doraz po svjatomu kreščeniju davajetsja nam miropomazanije.

8. Kto možet miropomazanije davati?

Miropomazanije davati možet lem jepiskop, abo svjaščennik.

9. Čto dostaneme s miropomazanijem?

S miropomazanljem dostaneme pomoč Ducha Svjatoho, čtoby sme mohli svoju viru postojanno ispovidati i po nej žiti.

10. Jak nazyvajutsja kreščenije i miropomazanije s jednym slovom?

Kreščenije i miropomazanije s jednym slovom nazyvajutsja svjaty tajny.

11. Kotory suť ješče svjaty tajny?

Svjaty tajny suť sii sedem:

1. Krešćenije.
2. Miropomazanije.
3. Evcharistija, to jest filo i krov Isusa Christa pod vidami chliba i vina.
4. Pokajanije (sv. spovid).
5. Svjaščenničestvo.

6. Manželstvo (ženitba).

7. Jelepomazanje (olivo).

„Исповѣдсю еди́но крещѣніе по
оставленіи грѣхѣвъ“.

„Isповиđuju jedino křešćenije
vo ostavljenije hričov“.

12. De pošol Isus Christos po svojemu krišćeniju?

Po svojemu křešćeniju pošol Isus Christos do pustyňi i tam postil čerez 40 dnej i 40 noci.

13. Čto robil Isus Christos, jak sja vernul s pustyňi?

Jak sja Isus Christos vernul s pustyňi, započal javno naučovati i čuda tvoriti.

14. Čto naučoval Isus Christos?

Đivo: iskušajet Isusa Christa.

Isus Christos naučoval vse to, čto nam

treba viriti i tvoriti, čtoby my spaseny byli.

15. Čto učil o sobi Isus Christos?

Isus Christos to učil o sobi čto On običnyj Otkupitel', pravdivyj Boh i pravdivyj čelovik.

16. S čim dokazal Isus Christos, čto On pravdivij Boh?

Čto Isus Cristos pravdivij Boh, to dokazal

1. so svjatym svojim životom i
2. s čudami i proročestvami

Čuda Isusa Christa.

---

39. Pervoje čudo Isusa Christa.

Svoju nauku potvrđžoval Isus Christos s

Isus Christos v Kaňi Galilejskoj.

tym, čto tvoril čudesa. Pervoje čudo zrobit Isus Christos v Kaňi Galilejskoj.

Byla tam svad'ba. Na svad'bu byli zavolany Isus, Marija i Isusovo učeniki. Na svad'bi ne bylo dost' vina. Marija to spomnula Isusovi: „Vina ne majut“. Sluham tak povila: „Zrobte všitko, čto vam Isus roskažet“.

Stali tam šest' veliki žbanki s vodoju: Isus Christos rosказal sluham: „Napolnite toty žbanki s vodoju“. I napolnili ich do verchu. Na to Isus Christos poblahoslovil toty žbanki i skazal: „Vozmite i otneste starostovi“. I tak zrobili: Starosta pokoštoval vino, a to bylo duže dobroje vino.

Tak ukazal Isus Christos svoju silu, a učeniki virili Jemu.

Trojake čudo:

V Kaňi Galilejskoj na svad'bi pretvoril Isus Christos vodu na vino.

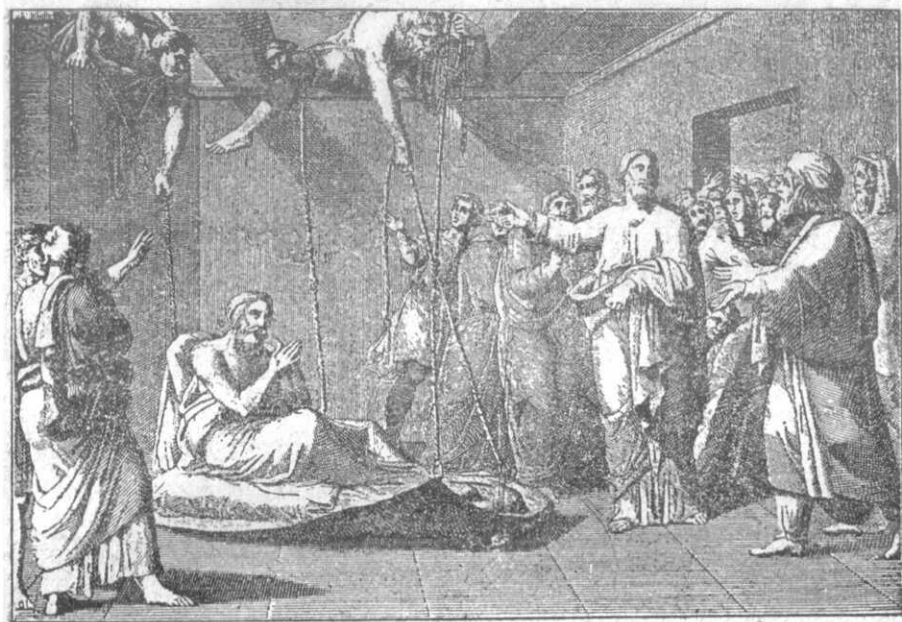
Na poslidnoj večeri pretvoril Isus chlib i vino na tilo i krov.

Po rosказu i sily Božoj pretvorjajet svjaščennik na Službi Božoj chlib i vino na tilo i krov Isusa.

*) Pamjataj! Isus Christos ustanovil tajnu svjatoho manželstva, abo ženitbu. Po toj tajni dostavajut muž i žena lasku, čto by mohli ispolňovati dolžnosti svojego manželskoho stanu.

---

40. Isus Christos vyzdorovfajet chorych.

Isus Christos i razslablenyj.

Isus Christos prišol so svojimi učeníkami do Kafernauma. Tut naučoval v jednom domi. Mnogi ho sluchali i čudovalisja jeho učeniju.

Četvero chlopy prinesli na jednoj postelki choroho, kotoryj ne mohol choditi. Chořili ho otnesti k Isusovi, ale ne mohli pro množestvo ludej. Zato vyšli na dach chiži, otkryli dach, ta spustili choroho v plachťi dnuka pred Isusa Christa. Jak vid'il Isus Christos jich viru, skazal choromu: Synu, otpuščajutsja tebi tvoji hrichi: Vstaň, vozmi svoju posteř i id' do svojego domu!“ I choryj doraz stal, vzjal svoju posteř i pošol domu slavjašči Boha.

Lude čudovalisja, chvalili Boha i hovorili: „Nihda sme ješče takoje ne vidili“.

*) Pamjataj! Pro chorych Isus Christos ustanovil tajnu jelepomazaniya (olivo).

1. Čto dostavajut chory v tajni jelepomazaniya?

V tajni jelepomazaniya dostavajut chory lasku Božju, kotora jim otpuščajet hrichi, ulechčajet chorobu i dakoli jim povernet i zdorovje tila.

2. Čto musit zrobiti choryj pered jelepomazaniem?

Pered jelepomazaniem musit choryj vyspovidatisja i pričlaščatisja.

3. Kotory hrichi otpuščajutsja s jelepomazaniem?

S jelepomazaniem otpuščajutsja toty hrichi, kotory choryj pro chorobu ne mohol vyspovidati.

4. Koľkoraz možet olivo svjatitsja?

Olivo v každoj chorobi lem raz možet svjatitsja.

*) Durno dumajut i hrišat toty, kotory dumajut, čto choryj doraz musit umerti, keď mu sja olivo osvjatit.

S olivom dostanet choryj i potišenje duši.

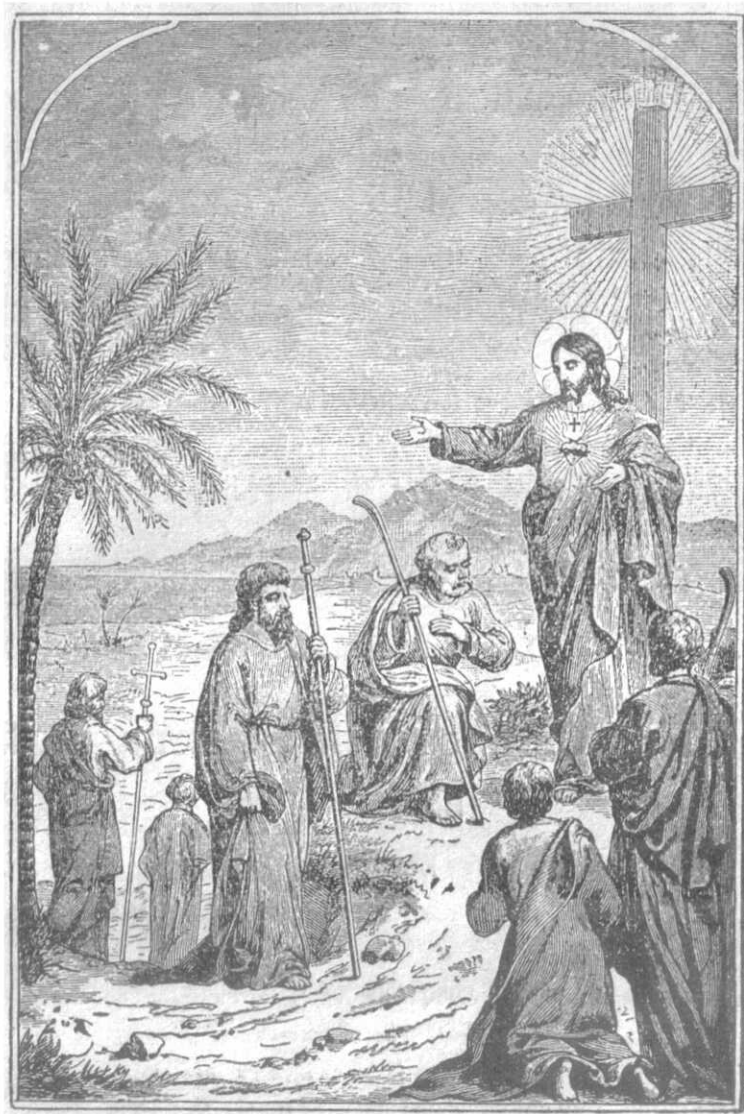
**) Keď stritiš svjaščennika, kotoryj neset Božje tilo k choromu, kľakni i poklonisja Isusu Christu.

5. Pročto tvoril Isus Christos čudesa?

Isus Christos proto tvoril čudesa, čtoby pomoh ľuďam i čtoby jich uviril o tom, čto On pravdivyj Boh.

***) Zapamjataj sobi: Isus Christos vyzdoroval s odnym slovom choroho i otpustil mu hrichi. Po voskreseniju siju vlast dal apostolam i jich naslednikam: jepiskopam i svjaščennikam.

41. Isus Christos vyberajet apostolov.

Isus Christos vyberajet apostolov.

Raz pošol Isus Christos na horu i tam
cilu noč molilsja.

Rano prihlasil svojich učenikov k sobi:

S tych vybral sobi dvanadcat apostolov, čtoby toty s nim byli i čtoby pozd'ijše nakazovali jeho nauku.

Toty dvanadcať apostoly byli: Petro i jeho brat Andrej, Jakov i jeho brat Ioan, Filip i Vartolomej, Maftej i Toma, Jakov (młodšij) i Simon, Tadej i Juda Iskariotskij, kotoryj prodal Hospoda našoho, Isusa Christa.

1. Kto možet nakazovati nauku Božju ?

Nauku Božju možut nakazovati lem toty, kotorych Boh poslal, to jest jepiskopy i svjaščenniki.

*) Pred každy m važnym d'elom pomolisja Bohu.

42. Isus Christos nakazujet na hori.

(Blaženstva).

Raz nazberalosja kolo Isusa Christa, koli on naučoval na hori, duže mnoho naroda Isus Christos tohda tak hovoril :

„Блажѣнии нѣщѣи дѣхомъ, ꙗко тѣхъ єсть царство небеснои.

Блажѣнии плачѣщѣи, ꙗко тѣи оутѣшатса.

Блажѣнии крѣтцыи, ꙗко тѣи наследѣатъ зѣмлю.

Блажѣнии ѡлчѣщѣи и жаждѣщѣи правды, ꙗко тѣи насѣтатса.

Блажѣнии мѣлоостриги, ꙗко тѣи помѣлованы бѣдѣтса.

Блажѣнии чѣстѣи сѣрдцемъ, ꙗко тѣи Бѣга оѣзрѣтѣ.

Блажѣнии миротѣорцы, ꙗко тѣи сѣнои Бѣжини нарикѣтса.

Блажѣнии ивгнѣни правды рѣди, ꙗко тѣхъ єсть царство небеснои.

Блажѣнии єстѣ, бгдѣ понѣсѣтѣ вѣмъ, и аждѣнѣтѣ вы и рекѣтѣ всѣмъ словъ глагѣлѣ на вы ажѣщѣи менѣ рѣди.

ΡΑΔΑΨΗΤΕΣΑ Η ΒΕΣΓΑΨΗΤΕΣΑ, ΪΚΟ ΜΖΔΑ ΒΑΨΑ ΜΝΟΓΑ ΝΑ ΝΕΒΕΣΨΧΖ“.

Isus Christos nakazujet na hori.

„Blaženy nišči duchom, jako fih jest carstvo nebesnoje.

Blaženy plačušči, jako ti ufišatšja.

Blaženy krotcy, jako ti nasličit zemľu.

Blaženy alčušči i žaždušči pravdy, jako ti nasyfatsja.

Blaženy milostivy, jako ti pomilovany budut.

Blaženy čisty serdcem, jako ti Boha uzrjat.

Blaženy mirotvorcy, jako ti synove Božji narekutsja.

Blaženy izhnany pravdy radi, jako fih jest carstvo nebesnoje.

Blaženy jeste, jehda ponosjat vam, iždenut vy i rekut vam zol hlahol na vy lžušče, mene radi.

Radujtesja i veselitesja, jako mzda vaša mnoia na nebesich“.

Ne robte dobry dila liš zato, bo vas lude vidat, ibo tohda ne budete mati vynahorody na nebi.

Ne zberajte sobi bohatstvo na zemľi, hđi ardza

i moľ hubjat i zbojnicy kradut, ale zberajte sobi blaho-
na nebo.

Najperše hladajte carstvo Božje i pravdy jeho, i
všitko druheje priložitsja vam.

---

1. Kto zrobit dobroje d'ilo ?

Dobroje d'ilo tot zrobit, kto takoje d'ilajet, čo-
Bohu sja lubit.

2. Kotory najvažňijši dobry d'ila ?

Najvažňijši dybry d'ila : potrimati zapovidi i
svoji dolžnosti ispolňati.

3. Kotory suť ješče dobry d'ila ?

Dobry d'ila suť ješče molitva, post i mi-
lostyňa.

4. Jak vynahorodžujet Boh dobry d'ila ?

Dobry d'ila Boh vynahorodžujet na sem sviťi
so svojeju laskoju, a na druhom sviťi s vičnym
blaženstvom.

5. Koli ne vynahorodžujet Boh dobroje d'ilo ?

Boh ne vynahorodžujet dobroje d'ilo, keď ho
čelovik robit vo velikom hrichu, abo so zlym
namirenijem i lem zadľa slavy ľudskoj.

*) Vyhovor častijše: „Bože moj, všitko naj-
budet na tvoju slavu!“

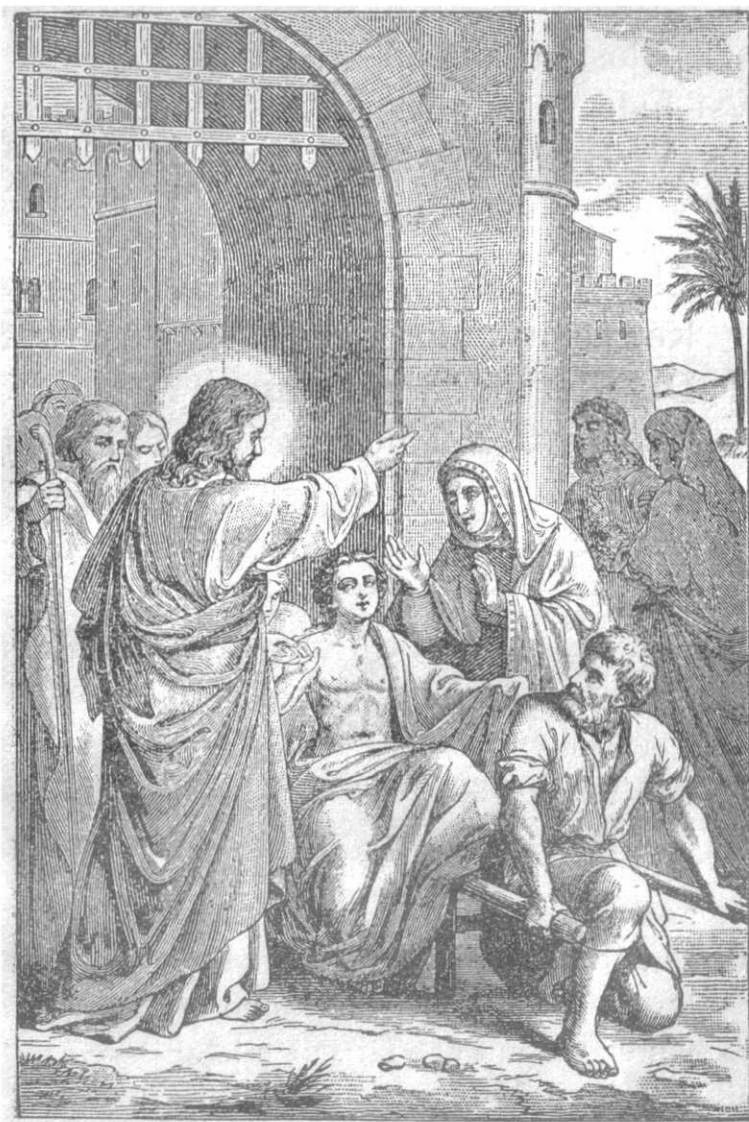
---

43. Isus Christos voskresil molodca na- imskoho.

Isus Christos išol jednoho večera do mis-
točka Naim. S nim išli jeho apostoly i mnoho-

Ťudej. Jak približalisja k dverjam mista, tam vynosili mertvoho. Byl to jedinak syn materi, a ta byla vdova. Ona duže plakala.

Isus Christos voskresil molodca naimskoho.

Ked' Isus Christos vid'il mater, rosžalilsja

nad neju i skazal: „Ženo, ne plač!“ Ľuďam roskazal, čtoby stanuli. Isus prohovoril k mertvomu: „Chlopče, hovorju tebi, staň!“ Mertvyj stanul i začal besidovati. Isus Christos otdal chlopca radostnoj materi.

Vsi ľude perestrašilisja, shvalili Boha i hovorili: „Velikij prorok javilsja meždu nami!“

---

1. Čto stanetsja, koli čelovik umret?

Koli čelovik umret, otd'ilitsja duša ot fila.

2. De idet duša po smerti?

Po smerti idet duša na sud Božij, a posľi suda abo do carstva nebesnoho abo do pekla abo do čistilišča (do mytarstva).

3. Čija duša pojdet do carstva nebesnoho?

Do carstva nebesnoho pojdet duša toho čelovika, kotoryj umret bez hricha i kotoryj zrobit polnu pokutu na sem sviťi.

4. Čto to carstvo nebesnoje?

Carstvo nebesnoje to misto vičnoho blaženstva.

5. Čija duša pojdet do pekla?

Do pekla pojdet duša toho čelovika, kotoryj umret v smerte Inom hrichu

6. Čto to peklo?

Peklo to misto vičnych muk.

7. Čija duša pojdet do čistilišča (mytarstva)?

Do čistilišča (mytarstva) pojdet duša toho čelovika, kotoryj umret v malom hrichu, abo kotoryj ne zrobit ješče polnu pokutu za svoji hrichi na sem sviťi.

8. Čto to čistilišče (mytarstvo)?

Čistilišče to místo dočasnych kar.

*) Zapamjataj sobi! Každyj čas možeš umertit! Pozoruj, čtoby ta smert ne dostihla v tažkom hrichu.

**) Na čto nas učat mertvy? 1) Mertvy nam hovorjat: Čto ja teper? A čto budu skoro? 2) Ne vozmeš so soboju na druhij sviť ani šmaty, ani groši, ani svoje znaňe. 3) Na sud Božij poneseš svoji dobry dila i svoji hrichi.

44 * Bludnyj syn.

Isus Christos odnoho razu opovil sľidujušču pritču: „Jeden otec mal dvoch synov. Molodšij

Bludnyj syn.

skazal: Otče, daj mñi moju časť ot iminija!
 I otec mu' dal. Neodovho pošol molodšij syn s
 majetkom do dalekoho kraju. Tam roskošno
 žil i naskoro promarnil cilyj svoj majetok.
 V tom kraju nastal holod i on musil holodo-
 vati. Pojednalsja proto do jednoho gazdy, čtoby
 jemu svini pas. Tam chořil nasytisja s tym,
 čim svini kormili. Ale mu ani toho nikto ne dal.

„Stanu i pojdu k mojemu otcu...“

Až teraz, keď tak terpil, podumal on sobi:
 „Koľko sluhov ješť v domi otca mojeho i oni
 vsi majut chľiba, a ja tu hiřu ot holodu!
 Stanu i pojdu k mojemu otcu i skažu mu:

„Otče sohrišil jem pered Bohom i pered toboju. Ja nedostojnyj, čtoby zvalsja tvojim synom. Vozmi mene jak odnoho s tvojich sluhov“. I pošol k otcovi.

I pokla byl ješče daleko, sbačil jeho otec, sožalilsja nad nim, oblapil i pociloval jeho. I syn skazal otcu: „Otče sohrišil jem! Už nedostojnyj jem toho čtoby ja nazyvalsja tvojim synom“. Ale otec roskazal sluham: „Prineste najlipši šmaty i oblečte jeho. Dajte mu persteň na ruku i sapohi na nohi: Shotovte hostinu, čtoby my poveselilisja. Syn moj byl mertvyj i ožil, byl zatračenyj i našolsja.

Tak i Otec nebesnyj rado nam odpuščajet hrichi, keď my sja za nich kajeme i keď povernemesja k Hospodu.

Čtoby my polučili otpuščenije hrichov, treba nam to zrobiti, čto robil i bludnyj syn:

Bludnyj syn 1) rozdumoval o tom, čto on sohrišil, to ješť on ispytoval svoju sovisť. 2) On žaloval za to, čto sohrišil — kajalsja za svoji hrichi. 3) Tverdo rišilsja na to, čto vernetsja k otcovi i čto polipšitsja. To bylo jeho tverdoje priobiščanije, čto polipšajet žife svoje. 4) Pošol na to k otcovi i sam sebe obviňal — spovidalsja pred otcom. 5) Hotovyj

byl pokutu vypokutovati i tak zadosť zrobiti za svoji hrichi.

Zapamjataj sobi! Keď tebi sovisť ka-
žet, čo jes sohrišil, žaluj ot serdca i skaži:
„Bože, milostiv budi mňi hrišnomu!“

---

45 * Isus Christos otpuščajet hrichi žeňi- hrišnici.

Jeden bohatyj čelovik, po imeňi Simeon, prihlasil do sebe na hostinu Isusa Christa. Isus Christos prišol i sid'il pri stoli.

Jedna žena stupila pred Isusa Christa, kľaknula i začala so svojimi slezami umyvati nohi Isusovo, a s volosami uterala jich. Tota žena byla velika hrišnica. Jak to vid'il Simeon, on tak dumal v sobi: „Keby Isus Christos byl prorokom, on by znal, jaka hrišnica sija žena“. Isus Christos znal to, čo Simeon dumal, i tak skazal jemu: „Vidiš siju ženu? Ona so slezami omyvajet nohi moji. Dľa toho otpuščajutsja jej mnohi hrichi“.

K žeňi tak skazal: „Otpuščajutsja tebi tvoji hrichi. Idi v miru“.

Druhi, fariseji kotry byli pri stolu, hovorili meždu soboju: „Kto jest sej, čo i hrichi otpuščajet?“

- 1. Kto nam možet otpustiti hrichi?**
 Hrichi nam možet otpus'titi lem sam Boh.

Isus Christos otpuščajet hrichi žeňi-hrišnici.

- 2. Koli nam Boh otpuščajet naši hrichi?**

Boh nam odpúščajet naši hrichi, keď my sja za nich ščiro kajeme.

3 Hďi nam odpúščajet Boh hrichi?

Boh nam odpúščajet hrichi na svjatoj spovidi.

4. Ćerez koho nam Boh odpúščajet hrichi na svjatoj spovidi?

Na svjatoj spovidi nam odpúščajet Boh hrichi Ćerez svjaščennika.

5. Ćto musime zrobiti skorše, jak ideme na svjatu spovid'?

Skorše, jak ideme na svjatu spovid', musime:

- a) dobri rozdumovati o tom, Ćto sme sohrišili (ispyt sovisti);
- b) musime v duši rozbuditi žal za hrichi (kajanije);
- c) tverdo postanovitisja, Ćto sja popravime. (priobiščanije polipšanija žizni).

I Ispyt sovisti.

6. Jak ispytujeme svoju sovist'?

Svoju sovist' tak ispytujeme:

- a) Prizoveme na pomoĆ Ducha Svjatoho s molitvoj: „Carju nebesnyj“. (Vidi stor. 4-5.).
- b) Perejde me v rozumi „Desjat zapovidej Božjich“, „Pjat zapovidej cerkovnych“, „Sedem holovny hrichi“ i druhi hrichi i rozdumujeme o tom: Ći sme ne sohrišili daĆto protiv zapovidej Božjich i cerkovnych s dumkami, s žadaňem, so slovami,

s dila mi? Abo či sme ne prepustili zro-
biti to, čo sme byli dólžny zrobiti?

- c) Rozdumujeme, či sme ne zrobili dajaki
holovny, abo čuži hrichi? Či sme točno i
sovistno okončili svoji dólžnosti?

7. Nad čím treba osobenno zastanovitisja pri smertel'nych hrichach?

Pri smertel'nych hrichach treba osobenno za-
stanovitisja nad tym:

- a) koľkoraz sme toty hrichi zrobili i
b) meždu jakimi obstojateljstvami, to
jest: s kim, hdi, koli i t. d.

8. Čto musime zrobiti, keď ne možeme točno rospamjatatisja, čo koľkoraz sme težkij hrich učinili?

Jesli ne možeme točno rospamjatatisja, čo
koľkoraz sme težkij hrich učinili, tohda na
spovidi tak povidžme, jak najlipše znajeme:
jak často sme tot i tot hrich učinili čtodenno,
abo v tyždňu, abo v misjacu.

II. Žal' za hrichi abo kajanije.

9. Čto najvažnijšoje pri sv. spovidi?

Pri svjatoj spovidi najvažnijšoje žal' za hrichi.

*) Kto ne žalujet za svoji hrichi, tomu sja ani
jeden hrich ne otpuščajet.

10. Kto žalujet istinno za svoji hrichi?

Istinno žalujet za svoji hrichi tot, kto v serd-
cu žal' majet, čo Boha s hrichami obrazil,
nebo utratil i peklo zaslužil. (Žal' nad-
prirodnyj).

*) Jesli žalujeme za svoji hrichi lem proto, čo zadla nich musime terpiti dajaki dočasny kary, to prirodnyj žal. (Na pr. jesli pijanica žalujet zadla toho, čo čerez pijanstvo stratil hroši, abo zachoril Čerez takij žal ne otpuščajutsja hrichi).

**) Jesli my žalujeme za svoji hrichi zadla toho, bo nam žal, čo my predobroho Boha hrichami obrazili, to soveršenyj žal.

Ne soveršenyj žal tohda majeme, koli žalujeme za svoji hrichi zadla toho, čo my peklo svojimi hrichami zaslužili.

Probudžuj často soveršenyj žal za hrichy, osoblivo koli ne maješ času skoro vyspovidatisja a maješ na duši hrich! Probudžuj žal i v každom neščastu!

11. Za kotory hrichi musime kajatisja?

Kajatisja musime za vsi hrichi, ale osobenno za šmertefny.

12. Čto musit byti spojeno s kajaniem za hrichi?

S kajaniem za hrichi musit byti spojeno i dobroje postanovlenije, čo život naš polipšime.

III. Dobroje postanovlenije.

13. Čto musime postanoviti, keď žalujeme za svoji hrichi?

Keď žalujeme za svoji hrichi, musime postanoviti:

- a) čo sja popravime i
- b) čo sja budeme choroniti ne lem ot každoho hricha, ale ot všitkoho, čo nas na hrich navodit.

IV. Svjata spovid'.

14. Kotory hrichi musime vyspovidati?

Vyspovidati musime vsi smertelny hrichi, na kotory pamjatajeme.

15. Čto treba povisti pri každy smertelnom hrichu?

Pri každy smertelnom hrichu treba povisti: koľkoraz sme zrobili tot hrich, hdi i s kim?

16. Jaka ta spovid', na kotoroj by dakto zatajil jeden smertelnyj hrich?

Ta spovid', na kotoroj by dakto zatajil dajeden smertelnyj hrich, nedobra. Kto tak robit, tomu ani druhi hrichi ne otpustatsja, a on ješče jeden novyj hrich učinit, „hrich svjato krađstva“.

17. Či dobra taka spovid', na kotoroj dakto zabudet dajeden smertelnyj hrich?

Taka spovid', na kotoroj dakto zabudet dajeden smertelnyj hrich, dobra; ale tot hrich treba čim skorše vyspovidati na sledujučoju spovidi.

18. Jak treba na spovidi rospovisti svoji hrichi?

Na spovidi treba jasno rospovisti svoji hrichi, čtoby svjaščennik moh dobri porozumiti hrišnika.

19. Jak začinaješ svjatu spovid'?

Svjatu spovid' začinaju tak:

Kľaknu, pozdravkaju so slovami: „Slava Isusu Christu“, perežehnajusja:

„Во ѡна ѡтца ѡ сына ѡ
свѣтлаго дѣха. ѡмнѣ“.

„Vo imja Otca i Syna i
Svjataho Ducha. Amiin“.

i hovorju :

„Я грѣшныи(а) спокѣдаюся
Господѣ Бѣгу всемогущему, въ
Троицк святѣи бѣдиноу, При-
чистой Дѣвкѣ Маріи, Матери
Бѣгой и всемъ Святымъ и
Вамъ, ѿгче мой духовный, ѿ
всѣхъ грѣхъхъ моихъ“.

„Ja hrišnyj(a) spovidajusja
Hospodu Bohu vsemohučomu,
v Trojci svjatoj jedinomu,
Prečistoj Ďivy Mariji, Materi
Božoj, i vsim svjatym i Vam
Otče moj duchovnyj, o vsich
hrihach mojih“.

Ostatňijraz jem spovidalsja . . . . a ot
tohdy jem sohrišil(a) . . . . (Zdis rospovju
svoji hrichi).

20. Jak okončivajetsja spovid'?

Spovid' sja tak končit : keď svjaščennik kažet :
požaluj za svoji hrichi, tohda ja hovorju :

„За сіа вса и за другіа свѣ-
домыя и нескѣдомыя грѣхѣ
моѣ, жалю сирдично, что ѣ
довертливаго Бѣга моего ѿсрѣ-
знал(а) и прогнѣвал(а) на сибѣ.
Вѣюся и ѡбѣцѣю съ помощью
Бѣжію живѣтъ мой полѣпшати.
На сіа же смиренно прошѣ, Ѡтче
мой духовный, спасителнѣю
покѣтъ и розрѣшініа“.

„Za sija vsja i za druhija
svidomyja i nesvidomyja hri-
chi moji, žaluju serdečno,
čto ja dobrotlivoho Boha svo-
jeho obrazil(a) i prohñival(a)
na sebe. Kajusja i obicaju
s pomočiju Božijeju život
moj polipšiti. Na sije že smi-
renno prošu, Otče moj du-
chovnyj, spasiteľnuju pokutu
i rozrišenije.“

*) Dobri sluchaj, čo ti povist svjaščennik i čo ti
dajet za pokutu.

Keď svjaščennik dačo prositsja, krasňi odpovidaj.

V. Pokuta.

21. Čto to pokuta?

Pokuta to kara za hrichi, kotory nam svjašč-
čennik zadavajet na spovidi.

22. Jaku pokutu zadavajet svjaščennik obyčajni?

Svjaščennik obyčajni zadavajet pokutu: molitvu, post, milostyňu, abo druhi dobry dila.

23. Či to dost okončiti lem zadanu pokutu?

To ne dost. (Dobri robit, kto ješče i sam sobi zadajet pokutu. (Příklad: perši christijane robili pokutu za veliki hrichy čerez roki i roki, a dekoli i čerez cile žite).

24. Pročto zadavajet svjaščennik pokutu?

Svjaščennik zadavajet pokutu proto, čtoby my choť s časti zadovolili Boha za svoji hrichi i čtoby sja nam smenšali dočasny kary.

25. Čto to „dočasny kary“?

Dočasny kary, to toty kary, kotory musime pereterpiti na sej zemli abo na druhom sviťi v čistilišči.

26. Ci Boh vjedno s hrichami ne otpuščajet i vsi kary?

Boh vjedno s hrichami otpuščajet lem vičny kary, a dočasny duže ritko.

*) Vičny kary toty, kotry na viki vikov trimajut v pekli.

27. Či nam sv. Mati Cerkov dajak ne pomahajet pri otpuščenii dočasnych kar?

Svjata Mati Cerkov pomahajet nam pri otpuščenii dočasnych kar s otpustami.

28. Čto musime sdilati, keď chočeme dostati dajaki otpusty dočasnych kar?

Keď chočeme dostati dajaki otpusty dočasnych kar. musime byti: 1) bez smertelnoho

hricha i 2) musime ispolniti to, čto ot nas žadajet svjata Mati Cerkov.

* * *

Daskol'ko molitv, s kotorymi my možeme dostati otpust:

1) „Слава Исусу Христу!“ „Слава во вѣки!“ („Slava Isusu Christu!“ „Slava vo viki!“ — „Христосъ воскресе!“ „Во истинну воскресе!“ („Christos voskrese“ „Voistinnu voskrese!“) [100 dňovuj otpust].

2) „Во имя Отца и Сына и Святого Духа. Аминь“. („Vo imja Otca i Syna i Svjatoho Ducha. Amiin.“ [50 dňovuj otpust].

3) „СЛАВА ОЦУ и СЫНУ и СВЯТОМУ ДУХУ, и нынѣ и присно и во вѣки вѣкѡвъ. Аминь“. („Slava Otcu i Synu i Svjatomu Duchu, i nyňi i prisno i vo viki vikov. Amiin“) [100 dňovuj otpust].

4) „Господь мой и Богъ мой!“ („Hospod moj i Boh moj!“) [7 rokov i 7 četyredesjatnic, keď sija molitva hovorit'sja s horjačoju viroju na Službi Božoj na „Твоѧ ѿ твоихъ“ („Tvoja ot tvoich“), abo na „Со страхомъ Божиимъ“ („So strachom Božiiim“)].

5) „Исусе, Маріе, Јосифе!“ („Isuse, Marije, Josife!“) [8 rokov, 7 četyredesjatnic].

Dobri pamjataj! 100 dňovuj abo 7 ročnyj otpust, to značit, čto tomu čelovikovi, kotryj dostanet takij otpust, otpuskajetsja tolko dočasnyh kar, skolko by on sobi zaslužil, jesli by robil pokutu za 100 dnej abo za 7 rokov tak, jak robili christiane pervych vikov.

46. Isus Christos osnovujet svoju Cerkov.

Isus Christos peredajet kluči sv. Cerkvi ap. Petru.

Išol raz Isus Christos so svojimi učeni-
kami do Kesarii Filipovoj. Na dorozu prosilsja

Isus Christos učeníkov: čto kažut Jude, čto On? Učeníki hovorili: „Jedny kažut, čto Joan Kres-titeľ, druhi čto Ilija abo dajeden s prorokov. „A čto vy kažete?“ — prosilsjã jich Isus Chris-tos. Tohda svjatyj apostol Petro odpovil.

„Ты еси Христосъ, Сынъ Бѣга
живаго“.

„Ty jesi Christos, Syn
Boha živaho“.

Isus Christos mu na to skazal:

„Блаженъ еси, Симоне, вара (сынъ) Іѡна, ѡкѡ
плѣтъ ѡ кровь не ѡви тебѣ, но Отецъ мой, ѡже на
небесѣхъ. И азъ же тебѣ глаголю, ѡкѡ ты еси
Петръ, ѡ на семъ камени созиждѣ Церковь
мою. И врата ада не одолѣютъ ѣй. И
дамъ ти ключи царства небеснаго ѡ еже ѡще свѣ-
жши на земли, будетъ свѣзано на небесѣхъ: ѡ еже
ѡще разрѣшиши на земли, будетъ разрѣшено на не-
бесѣхъ“.

„Blažen jesi, Simeone, syne Jonin, bo sije
ne tvoje filo abo krov vyjavila tebi, ale Otec
moj nebesnyj. I ja tebi hovorju, čto ty jesi
Petro (kameň), i na sem kameňu vybu-
duju Cerkov moju u vorota pekeľny
ne perevlad'ijut ju. I daju tebi kľuči car-
stva nebesnoho, i čto svjažeš na zemľi, budet
svjazano na nebi, a čto rozrišiš na zemľi, bu-
det razrišeno na nebi“.

1. Kto osnoval svjatu Cerkov?

Svjatu Cerkov osnoval sam Isus Christos.

2. Koho postavil Isus Christos za vidimu holovu Cerkvi?

Za vidimu holovu Cerkvi postavil Isus Christos svjatoho apostola Petra.

3. Či Isus Christos sam jest holova Cerkvi?

Isus Christos sam jest holova Cerkvi, ale nevidima.

4. S kotorymi slovami postavil Isus Christos sv. Petra za vidimu holovu sv. Cerkvi?

Isus Christos postavil svjatoho Petra za vidimu holovu svjatoj Cerkvi s tymi slovami:

Ты ѿбси Петра, а на сѣмъ ка-
мени созиждѣ церковь мою.

Ty jesi Petr, i na sem ka-
meni soziždu cerkov moju.

5. Pri jakich obzostatelstvach skazal Isus Christos sii slova svjatому Petrovi?

Sii slova skazal Isus Christos svjatому Petrovi, koli Petro pered vsimi apostolami priznal, čto Isus Christos pravdivyj Syn Božij:

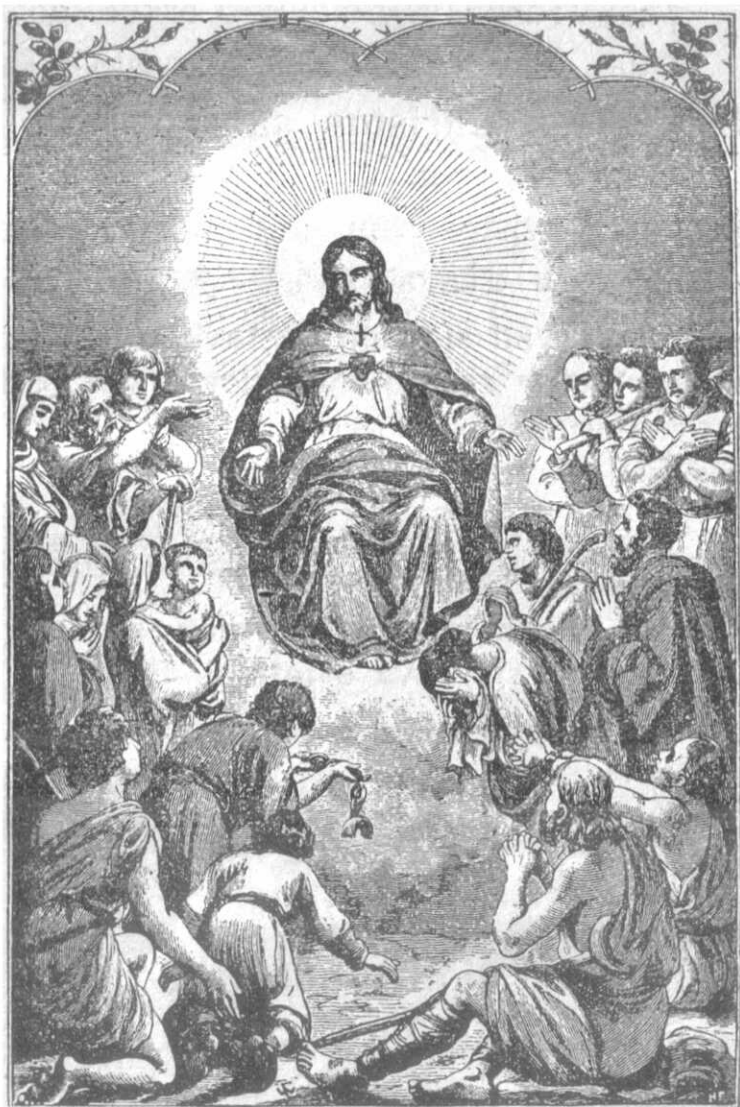
„Ты ѿбси Христоса, Сынъ
Бога живаго“.

Ty jesi Christos, Syn Boha
živaho“.

6. Kto jest vidima holova Cerkvi posli smerti svjatoho Petra?

Posli smerti svjatoho Petra vidima holova Cerkvi jest Petrov naslidnik v Rimu, kotoryj nazyvajetsja „Papa rimskij“.

47.* Isus Christos učil, jak sja majeme moliti?

Isus Christos naučajet molitísja.

Isus Christos chodil do Jerusalimu na veliki prazdniki. S Jerusalimu chodil na Maslin-

sku horu i tam sja molil. Mnogoraz molilsja cilu noč. Jednogo razu poprosil Isusa jeden ot učenikov: „Hospodi, nauč nas molitisja“. A Isus Christos jim skazal: Tak budete molitisja:

„ОТЧЕ НАШЪ, ЇЖЕ ЁСИ НА НЕБЕСѢХЪ, ДА СВАТИТСА ИМЯ ТВОЕ, ДА ПРИДЕТЪ ЦАРСТВІЕ ТВОЕ, ДА БУДЕТЪ ВОЛЯ ТВОЯ ІЖѢ НА НЕБЕСИ Ё НА ЗЕМЛИ. ХЛѢБЪ НАШЪ НАСѢЩНЫИ ДАЖДЪ НАМЪ ДНЕСЪ І ОСТАВИ НАМЪ ДОЛГИ НАША, ІЖѢ І МѢ ОСТАВЛЯЕМЪ ДОЛЖНИКѢМЪ НАШИМЪ, І НЕ ВВЕДИ НАСЪ ВО ІСКУШЕНІЕ, НО ИЗБАВИ НАСЪ Ѡ ЛУКАВАГѢ“.

„Otče naš, iže jesi na nebesich, da svjatisja imja tvoje, da prijedet carstvije tvoje, da budet volja tvoja, jako na nebesi i na zemli. Chlib naš nasuščnyj dažd' nam dnes i ostavi nam dolhi naša, jakože i my ostavljam dolžnikom našim, i ne vvedi nas vo iskušeniye, no izbavi nas ot lukavaho“

Posemu skazal Isus Christos: „Prositate i dostanete; hľadajte i najdajte; klopkajte i otvoritsja vam“.

1. Komu potrebna molitva?

Molitva potrebna všitkim ľuďam.

2. Pročto potrebna molitva všitkim ľuďam?

Molitva potrebna všitkim ľuďam proto, bo bez molitvy ne dostaneme potrebnoj

laski, čtoby my Bohu milo žili i čtoby my do konca vytrimali v dobrom.

3. Kotra molitva najsvjatijša?

Najsvjatijša molitva jest „Otče naš“ abo molitva Hospodňa.

4. Pročto „Otče naš“ najsvjatijša molitva?

„Otče naš“ najsvjatijša molitva proto, bo siju molitvu sočinil sam Isus Kristus.

5. Kotoru molitvu molimesja ješče kromi „Otče naš“?

Kromi „Otče naš“ obyčajni molimesja i molitvu na česť Presvjatoj Bohorodicy, kotora nazyvajetsja „Bohorodice Ďivo“.

6. Kotory molitvy dodavajeme obyčajni k „Bohorodice Ďivo“?

Ku „Bohorodice Ďivo“ obyčajni dodavajeme „Pod tvoju milosť“ i „Pre-slavnaja“.

7. Molitva „Pod tvoju milosť i „Pre-slavnaja Prisnođivo“.

„Подъ твою милость прие́-
га́емъ, Богородице Дѣво, мо-
литвъ нашихъ не презри въ скор-
бѣхъ, но ѿ вѣдъ избави насъ,
бѣднѣчнѣша и благословеннаѣ“.

„Pod tvoju milosť pribiha-
jem Bohorodice Ďivo, molitv
našich ne prezri v skorbich,
no ot bid izbavi nas, jedina
čistaja i blahoslovennaja“.

„Преславная приснодѣво, Богородице Маріе, Мати Христа Бога наше о, приими молитвы наша, и донеси я Сыну твоему и Богу нашему, да спасеть и прославить тебе ради души наша“.

„Preslavnaja prisnođivo. Bohorodice Marije, Mati Christa Boha našeho, prijmi molitvy našja, i donesi ja Synu tvojemu i Bohu našemu, da spaset i proslavit tebe radi duši našja“.

8. Koli treba osobenno molitisja ?

Molitisja treba osobenno : rano, na poludne i večer; pred jidžiňom i pro jidžiňu; keď zvoňat na molitvu; v napašťach i vo vsich potrebach.

9. Za čto treba najperše molitisja ?

Najperše treba molitisja za to, čtoby nam Boh odpustil hrichi i ud'ilil vičnoje blaženstvo.

10. Jak treba molitisja ?

Molitisja treba pobožno; s polnoju nad'ijeju, čto nas Boh vysluchajet.

*) „Bez Boha ni do poroha!“

48. Isus Christos nakormil pjaftysjač fudej s 5 ch'fibami i s 12 rybami.

Isus Christos dal sja perevezti so svojimi učeníkami čerez more Genezaretskoje na odno pustoje misto. Za nim išlo množestvo naroda. Isus Christos narod poučoval a chorych meždu nimi vyzdorovil.

Jak už prišol večer, hovorili apostoly: „Otpust' už ľudej, naj idut do najbližšich sel i naj

Isus Christos čudesnym sposobom nakormit narod.

sobi tam kupjat jidla“. Isus Christos jim odpovil: „Ne musjat idti; dajte jim vy jisti“. Ho-

vorili mu apostoly: „Ne majeme tut lem 5 chľibikov i 2 ryby. A čto-to pro toľko ľudej?“ Christos vzjal chľiby i ryby, posmotril na nebo i poblahoslovil jich. Dal apostolam, čtoby porozdavali ľudam. Apostoly porozďilili chľiby i ryby i vsi nasytilisja. Bylo tam kolo pjaťtysjač lem samych chlopov, bez žen i d'itej.

Posemu skazal Isus: „Pozberajte otrušinki (ostanki), čtoby nič ne propalo“. Apostoly pozberali otrušinki, i nazberali 12 košarov.

ľude hovorili: „To naisši prorok, kotoryj majet priddi na svit.“ Choľli ho vyvoliti za korolja; ale Isus Christos otdalilsja ot nich.

*) Zapamjataj sobi: V pus'yni nakormil Isus Christos boľše jak pjať tysjač ľudej. Miliony i miliony kormit On každyj deň v svjatom pričaščenii: s Ťilom i Kroviju svojeju.

**) Holodnoho nakormiti — to tilesnyj miloserdnyj učinok,

Molitva pred jidžiňom.

Во ѿма О҃тца † ѿ Сѣна † ѿ святаго † Духа. ѿмни.

Vo imja Otca † i Syna † i Svjatoho † Ducha. Amiň.

Отче нашъ, иже еси на небесѣхъ, да свѣтитсѣ имя твое, да прїидеть царствїе твое, да будетъ воля твоя, яко на небеси и на земли. Хлѣбъ нашъ насущный даждь намъ днесь, и остави намъ долги наша, якоже и мы оставляемъ должникомъ нашимъ, и не введи насъ во искушенїе, но избавь насъ отъ лукаваго.

Слава Отцѣ, ѿ Сынѣ, ѿ Свѣ-
тѣмъ Духѣ, ѿ нынѣ ѿ присно,
ѿ во вѣки вѣкѣвъ, ѿмѣнь.

Господи помилуй (3 р.) Го-
споди благослови.

Господи Исусе Христе, Боже
нашъ, благослови намъ житіе ѿ
питіе сие, молитвами Пречистыя
твоея Матери, ѿ всѣхъ свѣ-
тѣхъ твоихъ, ѿкъ благословенъ
еси во вѣки. ѿмѣнь.

Slava Otcu i Synu i Svja-
tomu Duchu, i nyní i prisno,
i vo viki vikov, amiñ.

Hospodi pomiluj (3 raz.)
Hospodi blahoslovi.

Hospodi Isuse Christe, Bože
naš, blahoslovi nam jastije
i pitije sije, molitvami Pre-
čistyja tvojeja Materi, i vsich
svjatyh tvojich, jako bjaho-
sloven jesi vo viki. Amiñ.

Molitva po jidžiňu.

Благодаримъ тѣ Христе Боже
нашъ, ѿкъ насытилъ насъ еси
зѣмныхъ твоихъ благъ, не лишъ
насъ ѿ небснаго твоего царствіа,
но ѿкъже посредѣ ѡченикъвъ
твоихъ пришлъ еси, Спасе, миръ
даѿ ѿмъ, приидѣ къ намъ, ѿ
спасѣ насъ.

Слава Отцѣ † ѿ Сынѣ †
ѿ Свѣтѣмъ Духѣ † ѿ нынѣ ѿ
присно ѿ во вѣки вѣкѣвъ,
ѿмѣнь.

Blahodarim ta, Christe Bože
naš. jako nasytil nas jesi
zemnych tvojich blah, ne liši
nas í nebesnaho tvojeho car-
stvija, no jakože posredi uče-
nikov tvojich prišel jesi, Spase,
mir daja jim, prijdí k nam i
spasi nas

Slava Otcu † i Synu † i
Svjatomu Duchu † i nyní i
prisno i vo viki vikov,
amiñ.

49. Isus Christos obicujet „chlib života“. (Svjatoje pričastije).

Lude, kotorych Isus Christos čudesno nakormil,
pošli za nim do Kafernaumu i tam ho hladali. Našli
ho, jak nakazujet. Isus Christos jim to kazal: „Vy hľa-
dajete mene pro chlib, kotoryj ste jili i nasytili ste sja.

Ne starajtesja za chľib, kotoryj uničožitsja. Ja chľib živyj, kotoryj zyšol s neba. Kto budet jisti s toho chľiba, budet žiti na viki. Chľib, kotoryj ja daju, to moje tilo“.

Židy ne rozumili, jak možet jim Isus Christos dati svoje tilo jisti. Proto mnogi ostavili jeho i otyšli. Isus Christos kazal apostolam : Či i vy chočete mene ostaviti ?“. A Petro odpovil : „Hospodi, k komu by sme išli ? My virime, čto Ty Christos, Syn Božij !“.

---

50. O konci svita i o strašnom suđi.

Raz prošilisja učeníki Isusa Christa : „Koli budet konec svita ?“

Isus Christos tak jim hovoril :

„Na zemľi budet velikoje neščaste. Solnce zatemnitsja, misjačok ne budet svititi, i zvizdy spadnut s neba. Velikij strach prijdet na ľudej. Pošlet Boh anhelov, čtoby probudili umeršich. I postavajut mertvy... I ukažetsja znak Syna Božoho. Vsi anhely budut s nim. A on sjadnet na svoj prestol. Vsi narody na zemľi projavjatsja pred nim. Dobrych postavit s pravoj storony, a zlych s ľivoj“.

Tohda povist ťim, kotory budut na pravoj storoni : „Prijdite, blahosloveny Őtca mojeho, nasľidujte carstvo nebesnoje, koroje pripravljenoje vam ot načala svita“.

Ťim, kotory budut na ľivoj storoni tak povist : „Idte ot mene, prokľaty, do ohňa vičnoho, kotoryj pripravljenyj ďavolu i anhelam jeho“. I nedobry pojduť do vičnych muk, a dobry do vičnoho blažentva.

---

1. Jak nazývajúť sud na koncu sveta?

Sud na koncu sveta nazývajúť „strašný sud“ alebo „obščij sud“.

2. Pročto nazývajúť tot sud „obščim sudom“?

Tot sud nazývajúť „obščim“, bo tohda budeť Isus Christos suditi vsich ludej naraz vjedno.

3. Čto sdělajet Boh s lud'mi po „strašnom sud'i“?

Po strašnom sud'i vozmet Boh so soboju dobrych do neba, a zlych otženet do pekla.

4. Či kromi strašnoho sudu jest ješče i dajakij druhij sud?

Kromi strašnoho sudu jest ješče i okremišnyj (osobnyj) sud.

5. Komu sudit Boh na okremišnom sud'i?

Na okremišnom sud'i sudit Boh každomu čeloviku okreme, i to doraz po smerti.

6. Či ostanet čistilišče (mytarstvo) i po strašnom sud'i?

Po strašnom sud'i ne ostanet čistilišče. Tohda lem nebo i peklo budeť.

„И пакы градѣщаго со славою сѣдѣти живымъ и мертвымъ, егже царствію не сѣдѣтъ концѣ“.

„I paki hrjaduščaho so slavoju suditi živym i mertvym, jehože carstviju ne budeť konca“.

O strašusja, o bojusja,

Vsja krov vo mñi zastihajet,

Kohda v mysli rozdumaju,

Čto pred Bohom stati maju,

O vsich učinkach kazati

I strašno otvitovatj.

O strašnyj deň, o bidnyj deň,
 Sej pōslīdnyj budet deň:
 Pravedny na pravici
 Stanut; hrišny na ľivici —
 Tam naša žizň budet javna
 I ne budet žadna tajna.

Na prestofi, hornom troňi
 Tohda sjadet sudija,
 Kažet Hospod pravednikam
 Svojim blahim uhodnikam:
 Blahosloveny prijdite
 I v radosť moju vnidite.

Tak i hrišnym, nepravednym
 Skažet Hospod sudija:
 Idite vy heť proklaty,
 Bezbožniki i zavzjaty
 Do vičnoho ohňa, pekla,
 De hrich, zloba vas privlekla.

Hospodi moj i Bože moj,
 Spasiteľu ľaskavyj!
 Daj mňi milosť na sem sviťi,
 Čtoby virno ti služiti.
 Na puť pravdy mja napravi
 I na pravicu postavi.

---

51. Isus Christos skazal pritču o bohači i chudobnom Lazari.

Byl odin bohač, kotoryj obľikalsja do hadvabu i do drahocinnych šmat i každýj deň hostiny trimal.

Byl i chudobnyj žobrak Lazar, kotoryj ležal pred dvermi bohača s velikimi ranami na tili. On žádal nasytitijsja s otrušinok, kotory padali so stola bohača, ale nikto mu ne dal ani toho.

Umer chudobnyj Lazar i ánhely otnesli ho na lono Avraamovo. Umer i bohač, i pošol do pekla. V velikich mukach ohlanulsja i vidil izdaleka Avraama i Lazara. Zavolal jich i vzdychnul: „Otče Avraame, smilujtsja i pošli Lazara, naj umočit konec svojeho paľca do vody i naj ocholodit moj jazyk, bo strašni terplju v tom plameňu“. Avraam mu otvitiľ: „Synu, podumaj, čto ty už na zemľi prijal dobroje, a Lazar zloje. Teper on sja tut radujet, a ty terpiš. Meždu nami i vami velika propast i nikto ne možet s tadeľ perejiti k vam, ani ot vas k nam“.

(Члю) „А жизни сдѣшго
вѣка“.

(Čaju) „i žizni buduščaho
vika“.

*) Jaku pošlu majet čelovik, keď i cilyj svit by dostal a keď dušu svoju zapropastit!

52. Isus Christos blahoslovil dĭtej.

Jednoho dňa prinesli materi k Isusovi dĭtej, čtoby jich poblahoslovil.

Jak to vidĭli učeniki Isusovo, sperali ženy.

Ale Isus Chistos jim hovoril: „Pustĭte dĭtej, naj prichodat ko mĭni, i ne zastavľajte jim. Bo takich jest carstvo nebesnoje“.

Potom bral Isus Christos d'itej na ruki; položil na nich svoji ruki i blahoslovil jich.

Blahoslovenije Božje. Christianska mati blahoslovit d'itej svojich, koli idut na sv. spovid', abo do sv. pričastija; koli otchoďat do čužiny, abo do vinčaňa.

Christianskij otec blahoslovit d'itej svojich každoho dňa. Papa Rimskij dajet svoje blahoslovenije každomu virniku na čas smerti. Isus Christos dajet nam blahoslovenije v cerkvi s oltarja.

Koho ľubil Isus Christos najbarže?

Najbarže ľubil Isus Christos nevinnych d'itej.

*) Rado id' ku Isusovi Christovi do cerkvi i molisja tam pred oltarom. Pristupuj často ku sv. pričastiju!

Ďiti Christovy.

Ďiti Christovy! Vas to vzyvajet
Nebes Vladyka pred svoj tron:
Tut On vsi vaši rany zahoji',
Utišit serdca tažeňkich ston.

Spiši ku Nemu, pastvo Christovo,
On ľa priňati vsehda hotov,
Bo On ľa ľubit; a vse hotova
Nestis dľa druhich v žertvu ľubov.

---

53. Isus Christos napered hovorit o svojem terpiniju.

Isus Christos putešestvoval so svojimi apostolami do Jerusalimu. Na dorozu jim tak hovoril:

„Vidite, ideme do Jerusalimu, i všitko ispolnitsja, što napisano o Syňi čelovičeskom. On budet peredanyj do ruk. nevirnikov, budet poruhanyj, pobityj, zaplavanj. Posemu ho zabijut, ale tretoho dňa voskresnet“

---

1. Či musil Isus Christos terpiti i umerti?

Isus Christos ne musil terpiti i umerti, ale On to dobrovolno zrobit s ljubvi k nam.

2. Čto terpil Isus Christos?

Isus Christos terpil nevygovidimo veliki duševny i tělesny boli.

3. Za koho terpil i umer Isus Christos?

Isus Christos terpil i umer za vsich Iudej, čto-by jich otkupil i spas.

4. Ot čoho nas otkupil Isus Christos?

Isus Christos nas otkupil ot hrichov i ot vič-noho prokľata, kotoroje my pro hrichi zaslužili.

*) Na terpinie i smert' Isusa Christa napominajet nas každyj pjatok i velikij post.

---

54. Isus Christos voskresil Lazara.

Vo Viftanii, blizo Jerusalima, žil odin čelovik po imeni Lazar. On mal dvi sestry: Martu i Mariju. Lazar pochorilsja jak Isus Chri-

stos daleko nachodilsja ot Viftanii. Sestry otkazali Isusovi: „Hospodi, tot, koho ľubiš, ležit choryj.“ Isus Christos skazal: „Sija chorota Lazarova jest na slavu Božju, čtoby proslavilsja Syn Božij“ I on ostal na tom mišči ješče dva

Isus Christos voskresil Lazara.

dni. Posemu skazal apostolam: „Lazar umer, podme k nemu.“

Jak prišli do Viftanii, Lazar už byl čtvrtýj deň vo hrobi. Marta pribihla k Isusovi i tak jemu hovorila: „Hospodi, keby ty byl tut, byl by ne umer naš brat. Ja znaju, čto Boh Tebi vse daš, za čto Ty Jeho prosiš.“ I pošla povisti Marii, čto prišol Isus Christos. Kľaknula pered Neho i zaplakala. Plakali i ľude, kotory byli s

něju. Isusovi žal bylo, ta prosilsja: „De ste ho položili?“ Oni otprovadili Isusa Christa k hrobu. Tut Isus zaplakal pro hrichi naroda.

Hrob byl vyrubanyj v kameňu i privalenyj s kameňom. Isus Christos roskazal: „Otvalite kameň!“ A koli kameň otvalili, On pomolilsja k Otcu nebesnomu, i tak prohovoril: „Lazare, vyjdi von!“ Lazar stanul. Byl s plachtami pookručenyj. Isus Christos roskazal: „Otkruťte ho, i pusťte ho, naj chodit!“

Mnohi lude virili ot tohda v Isusi Christu, a fariseji ješče barže roshňivalisja i hľadali sposob, jak by mohli Isusa zabiti.

1. De položat naše tĭlo, keď umreme?

Keď umreme, položat naše tĭlo do hrobu.

2. Či naše tĭlo ostanet navsehda vo hrobi?

Naše tĭlo ne ostanet navsehda vo hrobi, ale voskresnet na sudnyj deň.

3. Čto značit slovo „voskresnuti“?

Slovo „voskresnuti“ značit to, čto duša každoho čelovika povernetsja do tĭla i tĭlo na novo oživet.

4. Pročto Boh voskresnet tĭla vsich ludej?

Boh voskresnet tĭla vsich ludej proto, čto by i tĭla dostali nahorodu abo karu, jak sobi zaslužili.

„Чію воскресінія мёртвых“.

„Ždu (čekaju) voskresenija mertvyh“.

*) „Lazarova subbota“ pred Cvitnoju nedĭloju.

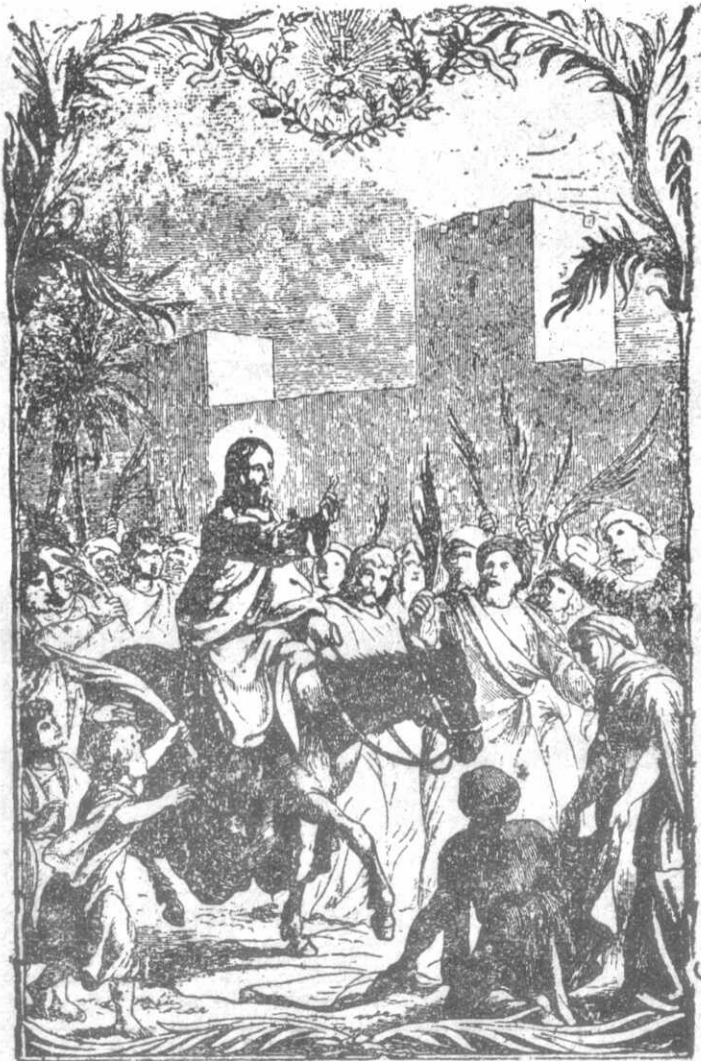

Sudnyj deň. Voskreseniye mertvych.

55. Isus Christos slavno vchodit do Jerusalima.

(Mnohi ne chořili viriti v Isusi Christu. Najbarže nenavidili Isusa pre jeho nauku židovski svjaščenniki, fariseji i zakon-

Slavnyj vchod Isusa Christa do Jerusalima.

niki, i oni hľadali spôsob, jak by Isusa umertvliti).

Jak Isus Christos voskresil Lazara, druhij deň pošol do Jerusalimu. Perea svojim vchodom do mesta poslal dvoch apostolov, čtoby mu priveli osla. Oni to sďilali; presterli svoji šmaty na osla i položili Isusa Christa na nich. Za Isusom Christom išlo do Ierusalimu mnoho naroda. Koli ľude v Ierusalimu čuli, čto Isus prichodit, vyšli pred neho, i radostno Jeho vitali. Mnohi rizali bahnitki, prosterali svoji šmaty po dorozu i privitstvovali Isusa Christa so slovami: „Osanna, blahoslovennyj, kotoryj prichodit v imeni Hospodnem!“

Jak to čuli fariseji, tak hovorili meži soboju:

„Čilyj svit ide za nim“. Potom sobralisja židovski svjaščenniki, fariseji i zakonniki u najvysšoho svjaščennika Kajafi.

Tam sja radili, jak by zlapati Isusa i zabiti ho. Ale bojalisja ot naroda. Tohda stupil meži nich Juda Iskariotskij i tak jim skazal: „Čto mi date? Ja vam ho prodaju?“

Oni mu obicali tritejať srebrennikov. Ot seho času hľadal Juda čas, jak by vydati Isusa Christa.

*) „Cvitna neďila“ jesť pamjatnyj deň slav-

noho vchodu Isusa do Jerusalimu. Nazývajú sa „Cvitna“, bo toho dňa svätajú sa bahnitki na pamjatok, jak Isusa Christa vitali v Jerusalimu s bahnitkami ěiti i stary Iude.

56. Tajna večerja. (Isus Christos ustanovil najsv. Evcharistiju).

V četvertok pered svojim terpinijem slavil Isus Christos svoju posľidňu večerju s dvanacjat apostolami.

Po večerji vzjal Isus Christos chľib, poblahoslovil jeho, rozlamal i dal svojim apostolam hovorjači:

„Прийміте, їдїте, сїє єсть тѣло моє ѣже за вїи ломїмос во оставленїе грѣшнїка“.

„Prijmite jadite, sije jest filo moje, ježe za vy lomimoje vo ostavlenije hrichov“.

Posemu vzjal čašu s vinom, poblahoslovil, dal svojim apostolam i hovoril:

„Пїйте ѓга нежъ всїх. сїа єсть кровь моя, новаго завѣта, їже за вїи и за многїи изанкаемам во оставленїе грѣшнїка“.

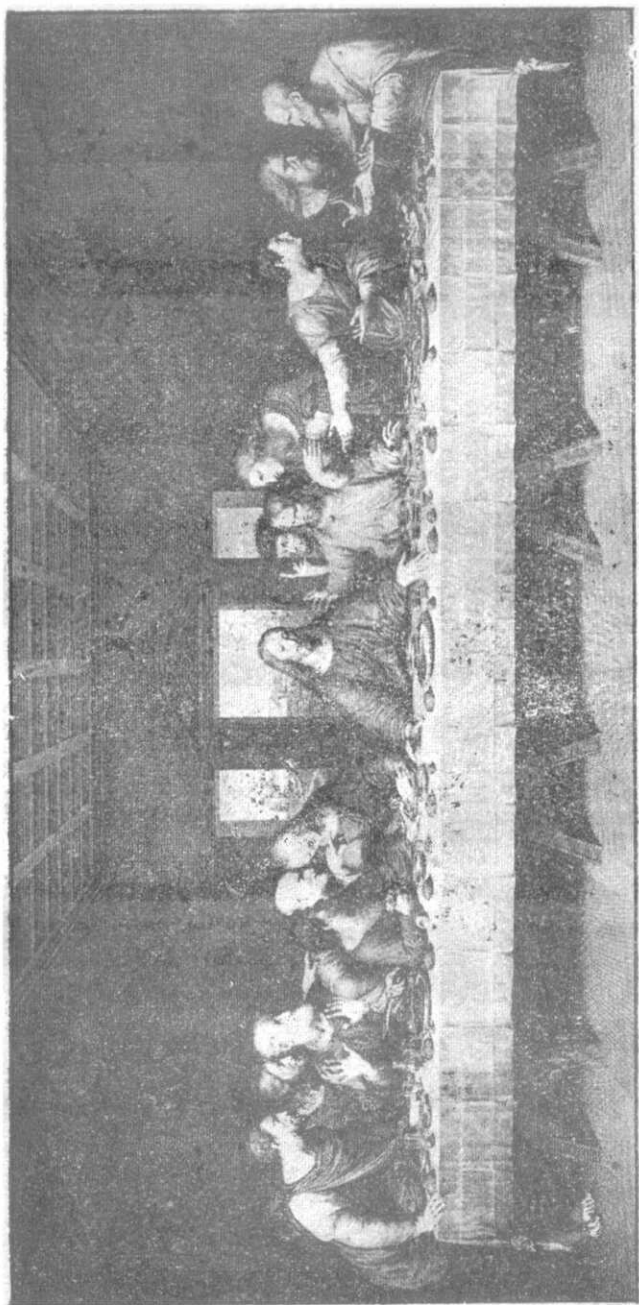
„Pijte ot neja vsi, sija jest krov moja, novaho zavita, jaže za vy i za mnohi izlivajemaja vo ostavlenije hrichov“.

Posemu hovoril:

„Сїє творїте во моє воспо- мнїнїе“.

„Sije tvorite vo moje vo- spominanije“.

Potom sja rozlučil s apostolami. Pri tom tak jim hovoril: Ďiteňki! Zapoviď vam novu daju, — čtobyste ľubili odin druhoho, jak ja ľubil vas. S toho vas poznajut, čto vy jeste mojimi učenikami, jesli budete mati ľubov meži sobojú“.

Tajna večerja.

*) Pamjat Tajnoj večerji prazdujeme na „Velikij Četvertok“.

1. Čto sdílal Isus Christos na Tajnoj večerji?

Na Tajnoj večerji Isus Christos pretvoril chlib na svoje filo, a vino na svoju krov.

2. S kotorymi slovami pretvoril Isus chlib na svoje filo?

Isus Christos pretvoril chlib na svoje filo so slovami:

„Примайте ѿ мене, сие есть
тѣло мое“.

„Prijmite jadite, sije jest
filo moje“.

3. S kotorymi slovami pretvoril Isus Christos vino na svoju krov?

Isus Christos pretvoril vino na svoju krov so slovami:

„Пийте отъ мене, сие есть
кровъ мое“.

„Pijte ot neja vsi, sija jest
krov moja“.

4. Čto dostali apostoly iz ruk Isusa Christa posli tich slov?

Posli tich slov dostali apostoly iz ruk Isusa Christa pravdivoje filo i pravdivu krov Jeho, pod vidami chliba i vina. (Sv. pričastije).

5. Čto ustanovil Isus Christos na Tajnoj večerji?

Na Tajnoj večerji ustanovil Isus Christos Tajnu najsvjatišoj Evcharistii. (Službu Božju, svjatoje pričastije).

6. Čto sdílal Isus Christos so slovami:

„СІА ТВОРИТЕ ВО МЯЕ КОСПО-
МІНІАІІ“

„Sija tvorite vo moje vspominanije“.

So slovami „Sija tvoriti vo moje vospominanije“ Isus Christos dal apostolam vlast', čtoby i oni pretvorjovali chlib na filo Christovo, a vino na krov Christovu

7. Komu peredali apostoly vlast' pretvorjovati chlib na filo Christovo a vino na krov Christovu?

Apostoly siju vlast' peredali svojim naslidnikam: vladykam i svjaščennikam.

8. Koli peretvorjajut vladyki i svjaščenniki chlib na presvjatoje filo, a vino na presvjatu krov Christovu?

Vladyki i svjaščenniki peretvorjajut chlib na presvjatoje filo a vino na presvjatu krov Christovu na Službi Božoj.

9. S jakimi slovami peretvorjajut vladyki i svjaščenniki chlib i vino na presvjatoje filo i krov Isusa Ghrista?

Vladyki i svjaščenniki peretvorjajut chlib i vino na presvjatoje filo i krov Isusa Christa so slovami: „Sije jest tilo moje“ — „Sija jest krov moja“.

10. Pročto ustanovil Isus Christos Tajnu presvjatoj Evcharistii?

Isus Christos ustanovil tajnu presvjatoj Evcharistii:

1. čtoby byl jak Boh i čelovik vse meždu ljudmi;
2. čtoby na svjatoj Službi žertvovalsja za nas;
3. čtoby byl jidlom dla duši našoj vo svjatom pričastii.

11. Čto to Služba Božja (liturgja)?

Služba Božja to neprestanna žertva Novoho Zavita, v kotoroj Isus Christos pod vidami chliba i vina bezkrovnym sposobom žertvujet sebe šamoho svojemu nebesnomu Otcu čerez ruki svjaščennikov.

12. Či žertva na Služby Božoj i žertva Christova na Tajnoj večerji i na križu ta ista žertva?

Tak. Žertva Christova na Službi Božoj i žertva Christova na Tajnoj večerji i na križu, to tota ista žertva, bo i v Službi Božoj žertvujetsja tot istyj Isus Christos, kotoryj žertvovalsja na Tajnoj večerji i na križu.

13. Komu polzujet (chosnujet) Služba Božja?

Služba Božja polzujet:

1. Svjaščennikovi, kotoryj služit, i tim, za kotorych služitsja Služba Božja;
2. tim, kotory vysluhujut pri Službi Božoj i tim, kotory pobožno sluchajut Službu Božju;
3. vsim ljudam na svići, a osobenno dušam v čistilišču.

*) Sluchaj pobožno Službu Božju každoj nedily i vo svjatom. Byti na Službi Božjoj to samoje, jak i byti s Isusom Christom na Tajnoj večerji, abo pod Jeho križom!

57. *O sv. pričáščenii.

Isus Christos v Emausu (Sv. pričáščenije)

1. Čto prinimajeme na svjatom pričáščenii?

Na svjatom pričáščenii prinimajeme tělo i krov Hospoda Isusa Christa pod vidami chľiba i vina.

2. Kto prichodit vo svjatom pričáščenii do našoj duši?

V svjatom pričaščenii prichodit do našoj duši sam Isus Christos.

3. Jak treba prihotovitisja k sv. pričaščeniju?

K svjatomu pričaščeniju tak treba prihotovitisja:

1. dobri vyspovidatisja, keď sme vo hrichu;
2. vzbuditi v serdcu viru, nadiju i ljubov;
3. natšče byti (ne jisti i ne piti) ot polnoči:

4. Jak vobužďajeme v sobi viru, nadiju i ljubov?

Viru, nadiju i ljubov na korotko tak vobužďajeme:

„Presolodkij moj Spasitelu! Ja tverdo viruju, što Ty naisti tut jesi v presvjatoj Evcharistii, jak pravdivyj Boh i čelovik pod vidami chliba i vina!

Abo:

„Presolodkij moj Spasitelu! Ja maju tverdu nadiju, što Ty pojdeš do mojeho serdca, očistiš ho ot vsich hrichov, i napolniš dušu moju s nebesnymi laskami, kotory mni potrebnny, čtoby ja Tebi virno mohol služiti až do smerti“.

Abo:

„Presolodkij moj Spasitelu! Ja Tebe ljubiu barže, jak všitko na sem sviati. Choču Tebe tak ljubiti, jak Ťa ljubila Prečista Dīva Marija i jak Ťa ljubiat anhely i vsi svjaty. Choču Ťa ljubiti do poslednjoho času mojeho života“.

6. Komu ne svobodno prihati svjatoje pričastije?

Svjatoje pričastije ne svobodno prihati tomu, kto čuvstvujetsja vo velikom hrichu.

7. Čto musit sdělati tot, kto v smertelnom hrichu est, a chočet přičaščatisja?

Kto v smertelnom hrichu jest, a chočet přičaščatisja, tot musit nasampered vyspovidatisja.

8. Koli pristupajeme ku svjatomu pričastiju?

Ku svjatomu pričastiju pristupujeme, keď svjaščennik v Službi Božoj hovorit slova:

„Со страхомъ Божиимъ и съ
вѣрою пріступите!“

„So strachom Božiiim i s
viroju pristupite!“

9. Čto treba robiti po svjatom pričastii?

Po svjatom pričastii treba vernutisja na svoje misto, klaknuti, pobožno molčtisja i ďakovati Iěusu Christu:

Molitva po sv. pričastiju:

*) Dušo Christova — osvjati mene!

Ťilo Christovo — spasi mene!

Krove Christova — napoj mene!

Voda iz rebra Christovoho — obmyj mene!

Dobryj Isuse — vysluchaj mene!

Stráste Christovo, ukripi mene!

V rany tvoji svjaty skryj mene!

Ne daj meňi otdalitsja ot Tebe!

Ot zlobnoho voroha duševnoho storoži mene!

V hodiňi smerti prizovi mene!

Prikaži meni přijti do Tebe,

Čto bym so Svjatymi tvojimi Tebe veličal. Amiň!

(Otpust ot 7 rokov i 7 četyredesjatnic).

Druha molitva: Se ja, o dobrij i preslodkij Isuse, upadaju na kolina pered licem Tvojim i s najboššim žarom ducha prošu Ťa i

blahaju, čtoby jes ulil najživijši čuvštva viry, nađiji i ljubvi ta pravdivyj žal za hrichi moji i sifnu voľu popravitisja serdцу mojemu na vsehda izvolil dati. Koli ja s velikim porušenijem ducha i hlubokoju pokoroju i bolizniju duši mojej o tvojich pjať ranach hadaju i mysleju pro nych rozдумuju, majuči pered očami to, čto uže skazal o Tebi, o dobryj Isuse, svjatyj carj prorok David :

„Iskopaši rucji moji i nozi moji. Iščetoša vsja kosti moja“. (Polnyj otpust).

*) Pamjataj. Po polnom otpusti otpuskajutsja vsi dočasny kary, jaki by človik mal pereterpiti na sem sviťi, abo na duhom v mytarstvi. Po dočasnom otpusti otpuskajetsja odna časť dočasnych kar.

10. Jak treba perevesti deň svjätogo pričastija?

Deň svjätogo pričastija treba perevesti pobožno i v duchovnoj radosti.

***) Posli svjätogo pričastija pomolisja i siju molitvu :

„Hospodi Bože moj! Už teper s mirnym i dobrovoľnym serdцем prijimaju s Tvojeje ruki smert choť jaku i mňi pošleš i koli Tebi pošlubitsja, so všitkimi jej mukami i bolami!“ (Kto pobožno molitsja siju molitvu po spovidi i sv. pričasčeenii, tot dostanet v času smerti polnyj otpust ot vsich dočasnych kar. — Papa Pij X. 1904. III. 9.).

---

58. Isus Christos na Olivnoj hori.

Isus Christos na Tajnoj večeri skazal svojim apostolam: „Jeden s vas prodast mene“.

Každyj sja prosil: „Či ja? Či ja?“ I Juda to čul, ta uřik k židam, čtoby jim prodal Isusa, jak sja už skorše pojednali: za 30 srebrennikov. Po večeri poblahodaril Is. Christos Boha i pošol s apostolami na Horu

Isus Christos na Olivnoj hori.

Olivnu. Po dorozu jim hovoril: „Sej noči vsi soblaznitesja pro mene“. A Petro mu odpovil: „Chořa i vsi soblazňajutsja pro tebe, ja ňit. Hotovyj jem pojti s tobou i na smert“. Isus na to skazal Petrovi: „Skorše, jak kohut dva-raz oholositsja, triraz otreknešja ot mene,“.

Prišli na Horu Olivnu. Byla tam odna zahoroda. Isus Christos skazal apostolam: „Sjadnite tu, ja idu pomolitisja“. So sobou vzjal do zahorody Petra, Joanna i Jakova. Jim hovoril: „Žalostna duša moja do smerti. Ostaňte tut i bdite so mnojul“ Pošol malo napered, kľaknul i molilsja: „Otče, jesli vozmožno, vozmi ot mene siju čašu. Ale naj budet,

jak ty chočeš, a ne jak ja choču“. Tak molilsja Isus Christos čerez jednu hodinu.

Apostoly zaspali. Isus Christos prišol k nim i hovoril: „Ne mohliste ani hodinu so mnoju budny byti? Bdite i molitesja, čtobyste ne vpali do napasti“.

Isus Christos nazad vernulsja i dašše sja molil. Ot smertefnich muk tekol s Jeho lica krovavyj znoj. Tohda ukazalsja Anhel iz neba i pokripil Jeho

Prišol zas k apostolam, a oni spali. Isus jim skazal: „Postavajte, id'me, približujetsja tot, kotoryj mene zradil“.

---

1. Jak treba spravovatisja v terpeniju?

V terpiniju tak hovorime: O, Bože! naj budet voľa tvoja!

---

59. Isusa Čhrista ulapili.

Pravi tohda, koli Isus Christos besidoval s apostolami, prišol Juda. S nim bylo mnoho vojakov i sluhov, kotorych poslali židy. Juda jim už skorše dal takij znak: „Koho ja pociluju, toho ulapte“. I stupil k Isusovi so slovami: „Vitaj, Učitefu!“ i pociloval ho. Isus Christos mu skazal: „Prijatefu, pročto jes prišol? S pocilunkom prodavaješ Syna Božoho?“

Potom pošol Isus Christos k vojakam i prosilsja jich: „Koho hľadajete“? Otvitili mu: „Isusa Nazarjanina“. A Isus Christos jim skazal: „To ja!“ Pri sem slovi oni otstupili i

Isusa Christa ulapili.

popadali ot strachu. Prosilsja jich druhij raz: „Koho hľadajete?“ Otvitili mu zas: „Isusa Nazarjanina“. Isus Christos jim skazal: „Hovoril jem už vam, čto to ja. Keď mene hľadajete, pusťte mojich učeníkov“.

I postavili na Isusa svoji ruki i svjazali Jeho. Vsi apostoly poufikali. Lem Petro išol s daleka za Isusom.

1. Neščastlivyj Juda. Juda zradil Isusa pocilunkom. Malo pered tym priňal sv. pričastije na Tajnoj večerji. Judovi podobnyj, kto v smertefnom hrichu pričlaščajetsja.

2. „Žertvovan je, bo sam choňil“, tak prorokoval o Isusu prorok Isaija. Isus Christos dobrovoľno pre nas terpil i pomer, aby nas otkupil i spas.

---

60. Isusa Christa otsudili na smerť.

S hori Olivnoj otveli svjazanoho Isusa Christa k velikomu svjaščenuku, k Kajafovi. Tam sja sobrala vysoka rada. Pred nej mnogi krivo svidčili na Isusa. Isus molčal. Tohda stanul velikij svjaščennik, sprosil sja pod prisjahoju Isusa Christa: „Či ty Christos, Syn Božij?“ Isus Christos mu otvitil: „Tak jest“. Na to skazal velikij svjaščennik: „Na čto nam ješče druhi svidoctva? Vy sami čuli, jak on skazal bohochulstvo. Jak viditsja vam?“ Vsi otgovili: „Zaslužit smerť“. Tohda počali Isusa biti, do lica mu pľuvati i vselijaki pakosti robili nad nim.

---

1. S čoho znajeme, čto Isus Christos pravdivyj Boh?

Čto Isus Christos pravdivyj Boh, to znajeme s toho, čto 1) to skazal Boh Otec pri kreščeniju Isusa Christa, 2) bo to skazal sam Isus Christos i dokazal to naukoju i čudesami.

*) Isusa Christa židy osudili na smert, bo On to skazal, čto On Syn Božij.

A ty hovor: „Isuse moj! Viruju, čto Ty Syn Božij, pravdivyj Boh, kotoryj pro nas stalsja čelovikom!“

**) Isus Christos molčal, koli na Neno krivo svidčili. Hovor bolše raz:

„Isuse tichij i smirenyj serdцем!“

Sđilaj moje serdce po Serdcu svojem!“

61. Petro otreksja Isusa Christa.

Dokla Isusa Christa vysluchovali v chiži, na dvori sluhi roskladali oheň i hrilisja, bo bylo cholodno.

Meždu nimi byl i Petro.

Naraz sbačila jeho jedna služnica i tak jemu hovorila: „I ty byl s Isusom Nazarejskim.“ Petro tailsja i hovoril: „Ne poznaju ho“. Viđila ho i druha služnica, i to samoje skazala jemu. A Petro zas tailsja i skazal: „Ne poznaju toho čelovika“.

Koli i druhi započali na Petra svidčiti, čto jeho viđili v zahorođi, Petro začal kľatisja prisjahati, čto ne poznajet seho čelovika.

V tom času vyvodili Isusa s chiži do tem-

Juda šmaril srebreniki i pošol zavisitjsja,

nicy. Isus pohľanul na Petra. Prihadal sobi Petro, čto mu Isus skazal. Vyšol vonka: zaplakalsja horko.

V tot čas kohut druhijraz zaspival.

Jak Juda vidil, čto Isusa Christa osudili na smert', prines 30 srebrenikov svjaščennikam i tak jim hovoril: „Sohrišil jem bo prodal jem, krov nevinnoho.“ A oni mu oťpovili: „Čto nam do toho?“ Juda ne chořil vernutisja k Isusu Christu. Šmaril srebreniki do ohramu, pošol i zavisilsja. Duša jeho išla do pekla.

*) Petro fažko sohrišil, bo ne choronilsja ot hrišnych obstojateljstv.

---

1. Čto to hrišny obstojateljstva?

Hrišny obstojateljstva to vse, čto čelovika svodit na hrich, jak: zloje družstvo, ne dobra novinka, hnusnyj obraz i tak d.

*) Chraňsja hrišnych obstojateljstv i ne spuščajsja na svoju silu abo mudrost.

***) Petro za hrich kajalsja, zato mu Boh otpustil hrichi. Juda ne kajalsja, stratil nađiju na miloserdije Božje i zato propal na viki.

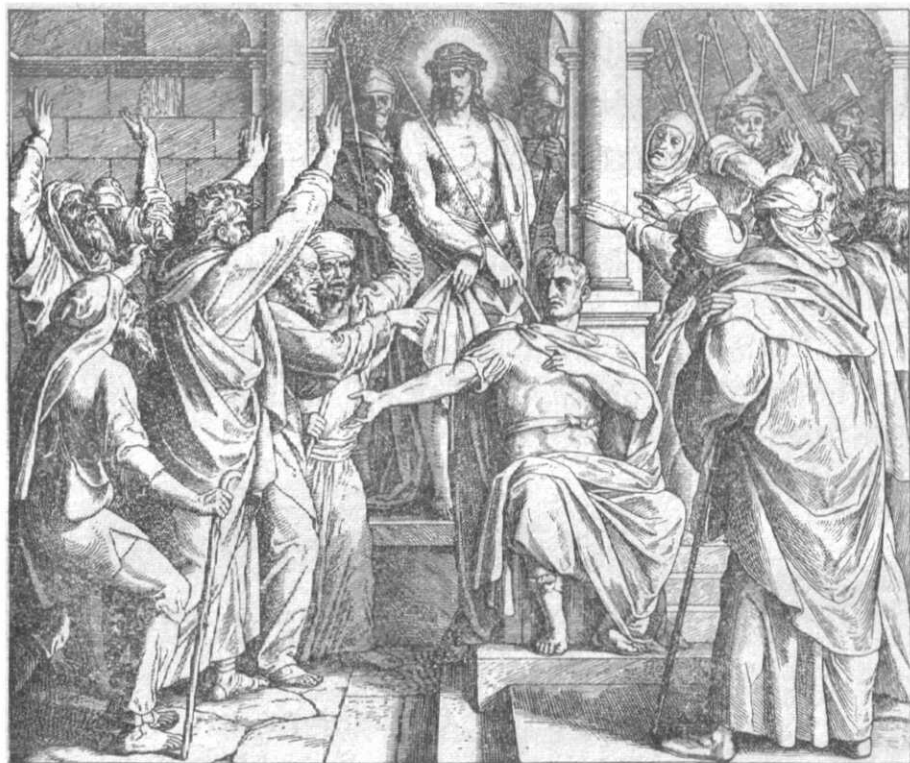
62. Isus Christos u Pontijskoho Pilata.

(Židy chofili Isusa Christa pribiti na krest. Ale oni ne mogli toho sami zrobiti. Dľa toho potrebovali pozvoleňe ot Pilata. Pilat byl namistnik rimskij v Palestiňi).

Koli židy osudili na smerť Isusa, vodili Jeho svjazanoho na sud k Pilatu. Pilat vyšol k nim i zvidalsja ot nich: „Jaku žalobu majete na seho čelovika?“ I židy počali kričati:

„Sej čelovik buntujet narod, ne dozvolit porciju platiti i hovorit, čto on korol“^{*}. Pilat prosilsja Isusa: „Či ty naisťi korol židovskij?“ Isus Christos mu skazal: „Moje korolevstvo ne s toho

svita“. Tohda pilat vid'íl, čo Isus Christos nič ne zavinil i hovoril židam : „Ja ne najdu

Isus Christos u Pontiškoho Pilata.

nijaku vinu na nem. Dam ho s korbačami po-
biti, a posemu ho pušču“.

I pilat roskazal, čtoby Isusa Christa bičovali

*) Isus byl s korbačami bičovanyj, čtoby
radosť učinil za hrichi, kotory sme sdílali s
našim filom.

63. Isusa Christa ovinčali s terňovym vincom.

Po bičovaniju otveli Isusa Christa na dvor. Tut bylo mnoho vojska. Zoblekli Isusovi šmaty i položili na Neho červenu plachtu. Sďilali s terňa vinec i položili mu na holovu Do ruk mu dali terstovku. Pred Nim kľakali i ruhalisja: „Vitaj, korofu židovskij!“ I pľuvali na Neho.

Zapamjataj sobi! Isus Christos byl terňovym vincom vinčanyj, čtoby radost' uči- nil za naši hrichi, kotory sme sďilali so zlymi dumkami i nedobrymi žadanijami.

---

64 Isus Christos neset svoj ľažkij krest.

Pilat s terňovym vincom korunovanoho Isusa Christa ukazal židam i skazal: To čelovik!“ Židy kričali: „Na križ na križ s nim!“ Pilat

hovoril: „Ja ne nahodžu v ňom žadnu vinu“. Židy mu odpovili: „Keď ho pustiš ne budeš prijateľom česarja“.

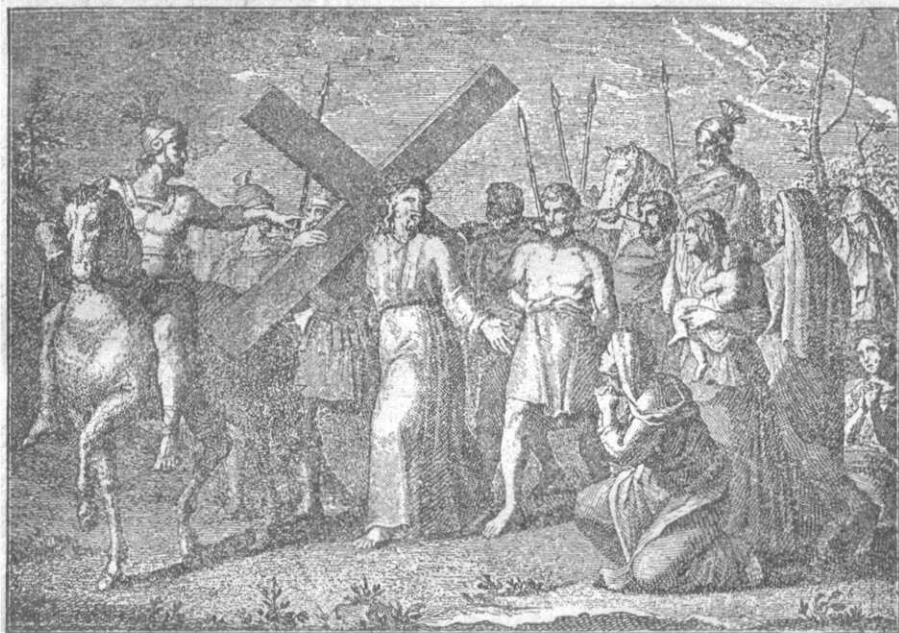

Isus Christos neset sv j f žkij krest

Tohda Pilat prostrašilsja, umyl ruki i hovoril: „Ja nevinýj ot krovi seho pravedného Vy smotrite!“ Židy kričali: „Krov Jeho na nas i na diti naši!“

I Pilat jim preдал Isusa Christa, čtoby ho pribili na križ.

Vojaci sňali s Neho červenou plachtu i oblekli Ho do Jeho šmat. I veli Ho na horu Golgotsku, čtoby Ho pribili na křiž. Isus Kristus nesol svoj křiž. S nim išlo množestvo ťudej, meždu nimi i mnohi ženy s Jerusalimu. Oni duže plakali. S Isusom veli i dvoch zbojnikov, čtoby i jich rospjali.

Isus Christos s dvoma razbojnikami

1. Kto robit krest? Čelovik robit krest na hrob. Nedobryj učeník „robit krest“ svojemu učitelu. Nedobryj syn i doňka „robit krest“ svojim roditelam. Smertelnyj hrich robit krest pre Isusa Christa.
  2. Poslidňa naša poticha budet krest na smertelnoj posteli.
-

65. Isus Christos raspjatyj.

Kolo dvanacatoj hodiňi priveli Isusa na Golgotu. Tam Mu dali vino s mirhoju. Isus pokoštoval, ale nechofil piti. Potom pribili jeho na križ. S nim pribili i dvoch zbojnikov; jednoho

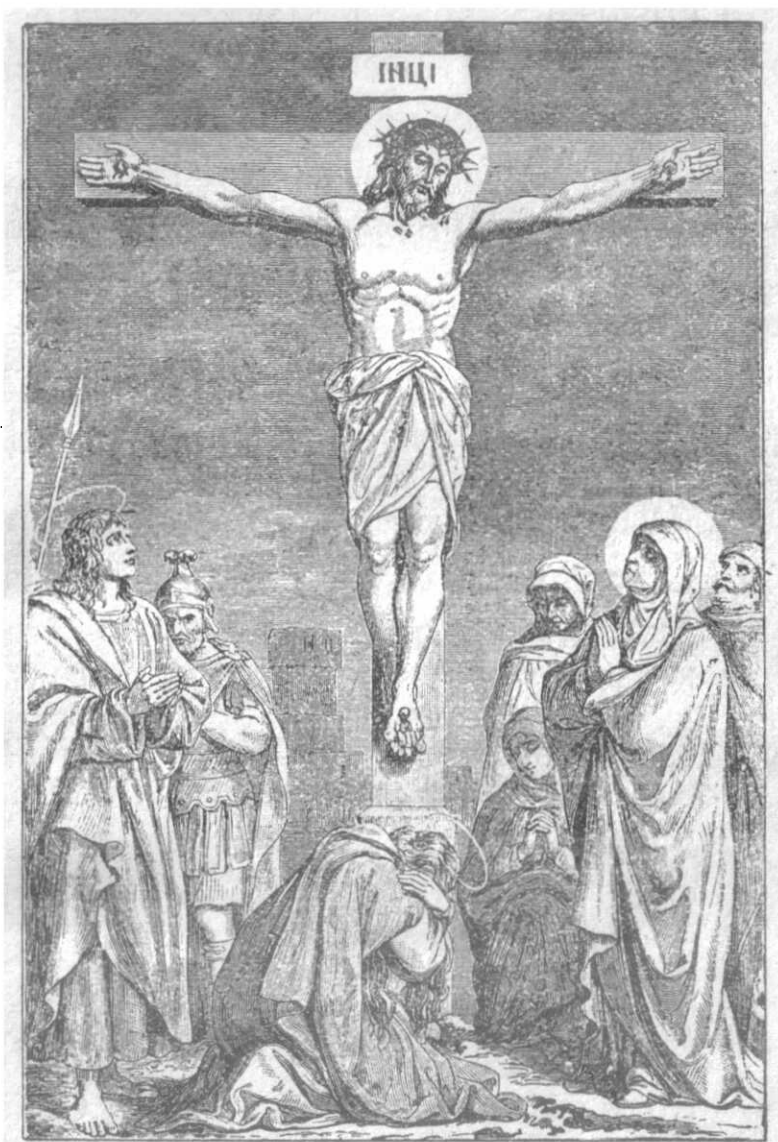
s pravoj, druhoho s livoj storony Isus Christos molilsja za svojich vorohov: „Otče, otpusti jim, bo ne znajut, čto robjat!“

Pod križom stala mati Isusova i Joan apostol. Isus skazal materi svojej: „To syn Tvoj, a Joanu skazal: „To mati tvoja“.

Židy chodili kolo križa, ruhali na Christa i hovorili: „Keď Ty Syn Božij, zyjdi s križa!“ I jeden iz zbojnikov bohochuľno hovoril: „Keď Ty Christos, pomož sobi i nam!“ Ale druhij zbojnik tak ho napominal: „My dvoje pravedno terpime; a tot čelovik nič zloho ne učinil“, i

tak molilsja k Isusu Christu : „Hospodi, spomjani-
sja na mene, jak prijdeš do svojego carstva“.

Soveršišasja.

A Isus Christos mu odpovil: „Ješče dnes so
mnoju budeš v raju“.

Ked' Isusa Christa pribili na križ, nastala velika temnota. Kolo treťoj hodiňi vzdychnul Isus Christos i vyhovoric slova: „Otče, do tvojich ruk peredavaju duch svoj“. Jak to vyhovoric, sklonil holovu i umer.

A zemľa potrjaslasja, kameni rospukalisja i mnoho hrobov otvorilosja, a mertvy s hrobov postavali.

Sotnik i toty vojaci, kotory stražili Isusa Christa, zleklisja i hovorili: „Naisti, To byl Syn Božij“. Lude bilisja v persti i so strachom vertalisja do domu.

---

1. Či vsi lude virili, čto Isus Christos pravdivyj Boh?

Ne vsi lude virili, čto Isus Christos pravdivyj Boh.

2. Kotory lude osobenno nenavidili Isusa Christa?

Osobenno židovski svjaščenniki i farisei.

3. Pročto toty lude nenavidili Isusa Christa?

Toty lude nenavid'ili Isusa Christa proto, bo byli nedobry, a Isus Christos jich ostro karal pro jich hrichi.

4. Kto osudil Isusa Christa na smerť?

Na smerť osudil Isusa Christa Pilat, namistnik rimskij, iz strachu pred židami.

5. Hđi byl Isus Christos raspjatyj?

Isus Christos byl raspjatyj na hori Golgoŕi blizo Jerusalima.

6. Kotory byli ostatňi slova Isusa Christa na križu?

Ostatňi slova Isusa Christa na križu byli: „Otče, do tvojich ruk peredavaju duch svoj!“

7. Ďe pošla duša Isusa Christa po Jeho smerti?

Duša Isusa Christa po Jeho smerti pošla do adu hđi čekali duši pravednych Staroho Zavita na Otkupiteľa.

*) Pamjat smerti Isusa Christa prazdnujeme na Veliku Pjatnicu.

V sredu každyho tyždňa zato ješ post, bo tot deň Juda prodal Isusa Christa.

V pjatnicu zato ješ post, bo tot deň Isus Christos umer za nas.

Pisňi k Isusu, na kresťi raspjatomu.

Christe, Carju spravedlivyj,
I Hospodi terpezlivyj,
Strašno bityj, katovanyj
I škaredno poruhanyj.

* * *

*

Uže Pilat podpisujet,
Užasnyj dekret vkazujet,
Na krest Ahnca nepovinna
Dajet nebesnoho Syna.

* * *

*

Skončal jesi tečenije,
Spase i Bože moj!
Za naše spasenije
Položil život svoj.

* * *

Zapamjataj sobi! Keď ideš kolo križa, pokloňsja i povidž:

„Крестѣ Твоѣмѣ поклоняемса
Кладыко“.

„Krestu Tvojemu poklaň-
jemsja Vladyko“.

Abo

„Претерпѣвый за насѣ стра-
сти, Исусе Христе, Сыне Божій.
помысли насѣ“.

„Preterpivyj za nas strasti,
Isuse Christe, Syne Božij, po-
miluj nas“.

(Vo velikom posti 300 dnejj otpustu).

66. Pohreb Isusa Christa.

O trefoj hodiňi popoldňi pomer Isus Christos na kresťi. Bohobojnyj Josif s Arimaftei i Nikodim pošli do Pilata i prosili, čtoby jim dal řilo Isusovo. Pilat sja začudoval, čo Christos tak skoro pomer. Zavolal do sebe sotnika i jeho zvidalsja, či Christos uže umer. Sejj sotnik s kopijem probil Serdce Isusa Christa, iz kotroho vytekla krov i voda na znak, čo

Pohreb Isusa Christa.

Christos pomer. Tohda pozvolil Pilat sňati s križa řllo Isusovo. Koli sňali s kresta řllo Isusovo, zakrutili ho do bilych placht i pomastili s pach-ňáčoju mastiju. Blizo byla zahoroda, a v nej mal Josif svoj novýj hrob, vyrubanyj v kameňu. Do toho hrobu položili mertvoje řllo Isusa Christa. Na dveri hroba navalili velikij kameň.

Židy pošli k Pilatu i prosili ho, naj jim dast vojensku stražu, kotora by choronila hrob, čtoby ne mohli přijti apostoly i čtoby ne ukráli řllo Isusovo s hrobu. Pilat jim dal čto prosili. Oni zapečatali kameň i postavili stražu.

* * *

Na Veliku pjatnicu večer jesť pamjat chovaňa Isusa Christa. Velika subbota — Isus v hrobi. Čerez toty dva dni molimesja pri hrobi Isusa Christa.

„Распѣятаго же за ны при
Понтіістѣмъ Пилатѣ, стра-
дѣвши и погребѣнна“.

„Raspjataho že za ny pri
Pontijsťm Pilati, stradavša i
pohrebenna“.

**), „Strastnyj tyždeň“ začinajetsja s Cvitnoju neđiluju. Ostalňi dni toho tyždňa nazyvajutsja: „Zelenyj“ abo „Velikij četvertok“, „Velika pjatnica“, „Velika subbota“.

67. Isus Christos slavno voskres iz mert- vych.

V neđilu rano zemľa duže potrjaslasja. Anhel zyšol s neba i otvalil kameň s hrobu.

Stražare ot strachu popadali i taki byli jak mertvy.

Christos voskres!

Marija Magdalina i druhi ženy prišli včas rano k hrobu i viděli, što kameň otvalenyj a

hrob porožnij. Vid'ili i anhela ta sleklisja. Anhel jim hovoril: Ne bojtesja! Isusa hľadajte Nazarjanina raspjatoho? Voskres, ňit Jeho tut. Id'te i povid'te apostolam, čto On voskres“.

S velikoju radoštu povernulisja ženy, čto by rospovili to apostolam. Na dorozu stritnul jich Isus Christos. Ženy kľakli k Jeho noham i poklonilisja Jemu.

Zapamjataj sobi! „Voskresenje Christovo“ slavime na „Velikdeň“ i každoj neđli.

1. Čto značit, čto Isus Christos voskres iz hroba?

Čto Isus Christos voskres iz hroba, značit to, čto duša Christova sjedinilasja s tilom, i Isus Christos slavno vyšol iz hroba.

2 Kotoryj deň voskres Isus Christos?

Isus Christos voskres trefij deň po svojej smerti na križu.

„И воскресшаго въ третій день по писаніямъ“.

„I voskresšaho v trefij deň po posanijem“.

Na Velikdeň spivajeme :

„Христосъ воскресъ ѿвъ мёртвыхъ, смёртію смёртъ поправъ, ѿ сѣшымъ во гробѣхъ живётъ до вѣка“.

„Christos voskrese iz mertvych, smertiju smert' poprav, i suščim vo hrobich život daroval“.

Za pamjataj sobi: Ot Velikodña (Paschi) do Voznesenija zdravkame:

„Христосъ воскрес!“ | „Christos voskrese!“

A otzdravkati treba:

„Воистинно воскресъ.“ | „Voistinnu voskrese“.

(300 dnej otpusta).

---

68. Isus Christos pojavilsja apostolam i ustanovil „tajnu pokajanja“.

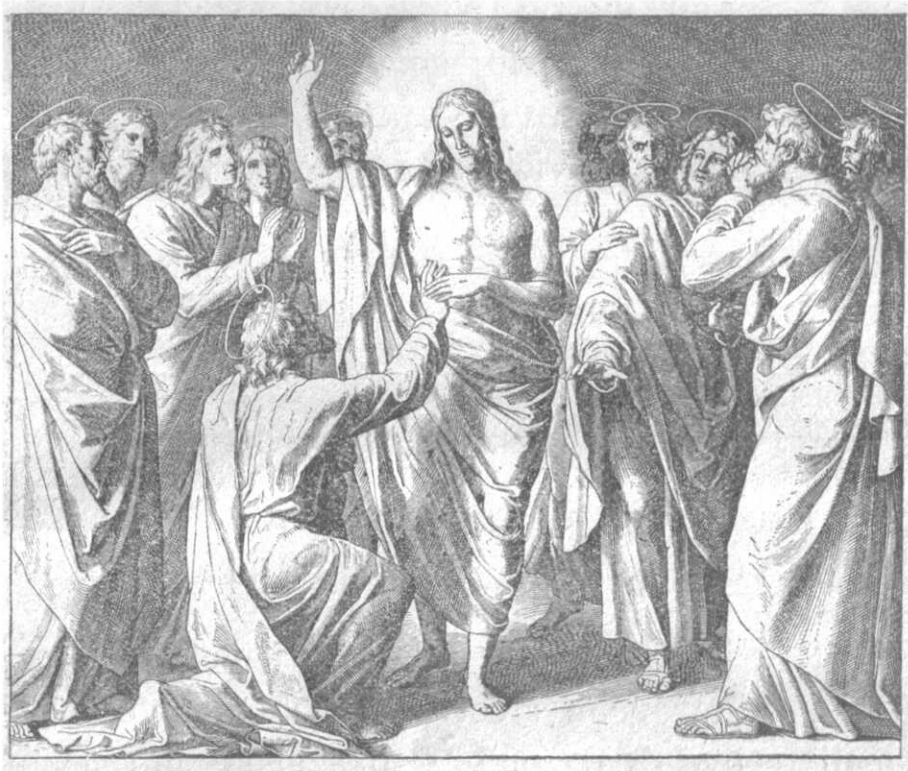
Toj ned'ili večerom apostoly Christovo byli vjedno v odnoj chiži Ot strachu pred židami dveri byli zamkneny.

Naraz stanul Isus Christos meždu nich i privital jich so slovami: „Mir vam!“ Oni sja prestrašili. A Isus jim skazal: „Ne bojtesja! Vidite moji nohy i ruki, čto to ja“. Ukazal jim svoji rany. Apostoly duže zradovalisja, jak vid'ili Hospoda. Potom Isus Christos dychnul na nich i tak jim skazal: Prijmite Ducha Svjatoho. Komu otpustite hrichi, tomu budut otpuščeny, a komu zatri- mate, tomu budut zatrimany“.

Apostol Toma ne byl tohda s druhimi apostolami, koli sja jim Isus Christos pojavil. I jak jemu apostoly hovorili, čto vid'ili Hospoda, on to ne viril. O osem dni Isus Christos

zas prišol čerez zatvoreny dveri. Stanul mežu nich i privítal jich: „Mir vam!“ Posemu hovoril Tomi: „Daj svoj palec tu i posmorti moji

„Hospod' moj i Boh moj!“

ruki; daj svoju ruku, i polož ju do rebroch mojich! I ne bud' nevirnyj, ale virnyj“.

Toma voskliknul: „Hospod' moj i Boh moj!“

1. Ot koho dostali apostoly vlasť otpuščati hrichi?

Apostoly dostali vlasť otpuščati hrichi ot samoho Isusa Christa.

2. Kto majet vlasť po smerti aposto- lov otpuščati hrichi?

Po smerti apostoľov otpuščati hrichi majut vlasť jepiskopy i svješčen-
niki na svjatoj spovidi.

3. Kto ustanovil svjatu spovid'?

Svjatu spovid' ustanovil sam Isus Chris-
tos.

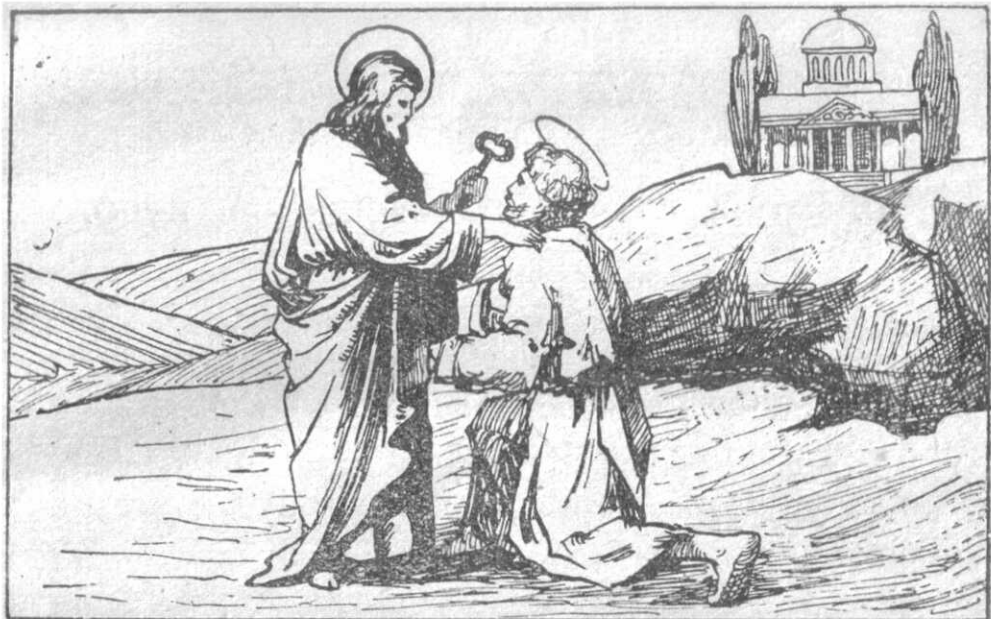
*) **Z a p a m j a t a j s o b i !** Pri svjatom pričáščení-
i v cerkvi před oltarom privitaj Isusa Christa so slo-
vami: „Hospod' moj i Boh moj!“

69*. Isus Christos postavil sv. Petra za verchovnoho pastyrja Cerkvi.

Raz byli apostoly pri ozeri Tiverijatskom. Petro, Jakov, Joan i četrovo druhich apostoľov lapali ryby. Nad ranom ukazalsja jim Isus Christos i stal pri ozeri. Joan skazal Petrovi: „To Hospod'!“ A Petro, jak čul, čto to Isus Christos, skočil do vody i priplyval k berehu. Druhi apostoly tože prišli k Isusu i jili s nim pečeny ryby. Po jidžiňu prosilsja Isus Christos Petra: „Simone, či ty ľubiš mene barže, jak druhi?“ Petro hovoril: „Tak Hospodi, Ty znaješ, čto Ťa ľubľu“. Isus mu skazal: „Pasi jahňatka moji“.

Druhijraz zas prosilsja Petra Isus: „Simone, či mňa ľubiš?“ Petro hovoril: „Tak, Hospodi, Ty znaeš, čo Ťa ľubľu“. Hovoril jemu Isus: „Pasi ovcy moji“.

„Pasi ovcy moji!“

I treťijraz prosilsja Isus Petra: „Simone, či ty ľubiš mene?“ Petro zasmutilsja, čo už po treťijraz prosilsja jeho Isus, i skazal: „Hospodi, Ty všitko znaješ! Ty znaeš, čo Ťa ľubľu“. A Isus mu skazal: „Pasi ovcy moji“.

I tak Isus Christos preдал svjatomu Petrovi ovcy i jahňatka. čtoby jih pasol. Pod ovcami rozumijutsja jepiskopy, svjaščenniky, a pod jahňatkami virniki Christovej Cerkvi.

1. S ktorými slovami postavil Isus Christos Petra za verhovnoho pastyrja vsich christianov?

Isus Christos postavil Petra za verhovnoho pastyrja vsich christianov so slovami: „Pasi ovcevy moji, pasi jahňatka moji“.

---

70. Isus Christos voznesetsja na nebo.

Čerez 40 dnej po svôjem voskreseniju Isus Cristoš ukazovalsja apostolam i učeníkam svojim i naučoval jich. Sorokovyj deň vyvel jich na Olivnu horu i tak hovoril k nim: „Idte po cilom sviťi i naučajte vsi narody i kresťte jich:

„Во ѿмѣ Отца и Сына и
святѣго Дѣха.

„Vo imja Otca i Syna i
Svjatoho Ducha.

„Učte jich, naj potrimajut všitko, čo ja vam roskazal. Ja s vami budu do konca svita. Kto budet viriti i okrestitsja, budet spasenyj. Kto ne budet viriti, budet osuždenyj“.

Po tych slovach blahoslovil Isus Christos svojich apostolov i voznessja na nebo.

Dokľa apostoľy smotrili za nim, vid’ili dvoch anhelov, kotory jim skazali: „Pročto stoíte i smotrite na nebo? Isus Christos zas pri-

det tak, jak ste ho vid'ili teper, koli
voznessja na nebo“!

Voznesenije Hospodne.

Apostoly s velikoju radosfu vernulisja do
Jerusalimu.

---

1. Jak dovho ostal Isus Christos posli svojego voskresenija na zemli?

Isus Christos posli svojego voskresenija ostal na zemli za 40 dnej.

2. Čto stalosja s Isusom Christom na sorokovyj deň?

Na sorokovyj deň voznessja Isus Christos na nebo.

3. Dla čeho voznessja Isus Christos na nebo?

Isus Christos voznessja na nebo:

1) čtoby nam otvoril nebo i tam prihotovil dla nas mesto;

2) čtoby i jak čelovik užival največšu slavu v nebi;

3) čtoby poslal svojej Cerkvi Ducha Svjatoho.

4. Jaku vlasť dal Isus Christos apostolam?

Isus Christos dal apostolam trojaku vlasť:

1) čtoby naučali Iudej;

2) čtoby jim rozđilovali svjaty tajny;

3) čtoby upravljali s nimi.

5. Či Isus Christos ješče prijedet dakoli vidimo na sej svit?

Isus Christos ješče prijedet vidimo na sej svit na koncu svita.

6. Pročto prijedet Isus Christos na koncu svita?

Isus Christos prijedet na koncu svita suditi vsich Iudej: živych i mertvych, dobrych i zlych.

„И сосѣдшаго на небеса, и „I vosšedšaho na nebesa,
и сѣдѣщаго ѡдеснѣю Отца“ i sědščaho odesnuju Otca“.

*) Prazdnik Voznesenija Hospoda našoho Isusa Christa slavime 40. deň po Paschi.

71. Isus posylajet Ducha Svjatoho.

Jak Isus Christos voznessja na nebo, roskazal apostolam: naj ostanut na molitvy v Jerusalimu, dokľa ne prijmut Ducha Svjatoho. Apostoly molilisja razom s Prečistoju Ďivoju Marijeju i s druhimi probožnymi ženami čerez devjať dnej v jednej chiži. Desjatyj deň po Vozneseniju Isusa Christa naraz nastal velikij vitor i napolnil cilu chižu. Ukazalisja plamenisty jazyki nad holovoju každyho apostola. Vsi napolnilisja s Duchom Svjatym i počali besidovati raznymi jazykami.

Zvuk vitra bylo čuti po cilom misŕi. I kolo toho domu sobralosja množestvo ľudej, kotory prišli do Jerusalimu iz vsich stran svita. Tohda vyšol Petro i začal nakazovati: „ľude izraelski, posluchajte moji slova! Vy rospjali Isusa Nazarjanina. Ale on voskres iz mertvych i voznessja na nebo. Dnes nam poslal Ducha Svjatoho.“

Jak to ľude slyšali, v serdcu potrjaslisja. Prosilisja Petra i apostolov: „B'afa, č'o nam treba robiti?“ Petro jim otvil: „Pokažtesja i

dajtesja pokrestiti, čtoby sja vam otpustili hrichi!“

Sošestvije Svjatoho Ducha.

I uvirili mnogi i dalisja pokrestiti. Takich bylo kolo tri tysjač. _____

1. Kto ješ' Duch Svjatyj?

Duch Svjatyj ješ' treťa osoba v Bohu, kotora ot Otca i Syna proischodit, kotora s Otcom i Synom jeden Boh.

2. Hđi prebyvaet Duch Svjatyj?

Duch Svjatyj, jak Boh, prebyvaet vsjadi; a so svojeju laskoju i s darami prebyvaet osobenno v duši pravednika i v Cerkvi katoličeskoj.

3. Kotory dary đilit Duch Svjatyj?

Duch Svjatyj đilit osobenno sii dary: 1. mudrost, 2. rozum, 3. sovit (rada), 4. šilu, 5. znanije, 6. pobožnost, 7. strach Božij.

4. Pročto nazyvajetsja Duch Svjatyj „Prosvititel“-om i „Utišitel“-om?

Duch Svjatyj zato nazyvajetsja Prosvititeľom i Utišiteľom, bo On prosviščajet naši duši i utišajet nas.

5. Jak nas posvjačuet Duch Svjatyj!

Duch Svjatyj nas posvjačujet tak: on robit duši naši svjatymi so svojeju laskoju i pomahajet nam okončovatı dobry d'la.

*) Prazdnik „Sošestvija Svjatoho Ducha“ (Rusaľa) pripadajet na 50. deň po Voskreseniju Christovom, a na 10. deň po Vozneseniju. — Ot Voznesenija do Sošestvija ostali apostoly vjedno s Prečistoju Đivoju Marijeju i druhimi pobožnymi ženami i molilisja.

Svjata Cerkov želajet, čtoby i vsi virniki po prikľadu apostolov, presvjatoj Đivy Mariji i pobožnych žen

tvoim čas horjačo molilisja: 1) za naverneše sšizmatikov i krivovircov; 2) za naverneše pohan i hrišnikov „О СОЕДИНЕНІИ ВСѢХЪ“.

„И въ Дѣхѣ свѣтѣго, Господа животворѣщаго, ѿже ѡтъ Оца и Сѣна Исходѣщаго, ѿже съ Оцѣмъ и Сѣномъ спокланѣма и селавѣма, глаголаша Пророки“.

(Viruju) „I vo Ducha Svjatoho, Hospoda životvorjaščoho, kotoryj proischodit ot Otca i Syna, kotromu s Otcem i Synom prinadležit jednakiy poklon i jednaka slava, kotoryj hovoril čerez pŕorokov“.

Molitva o češ' Ducha Svjatoho:

Царю небесный..

72*. Isus Christos vzjal svoju mater, Prečistu Ďivu Mariju do neba.

(Uspenije presv. Bohorodicy).

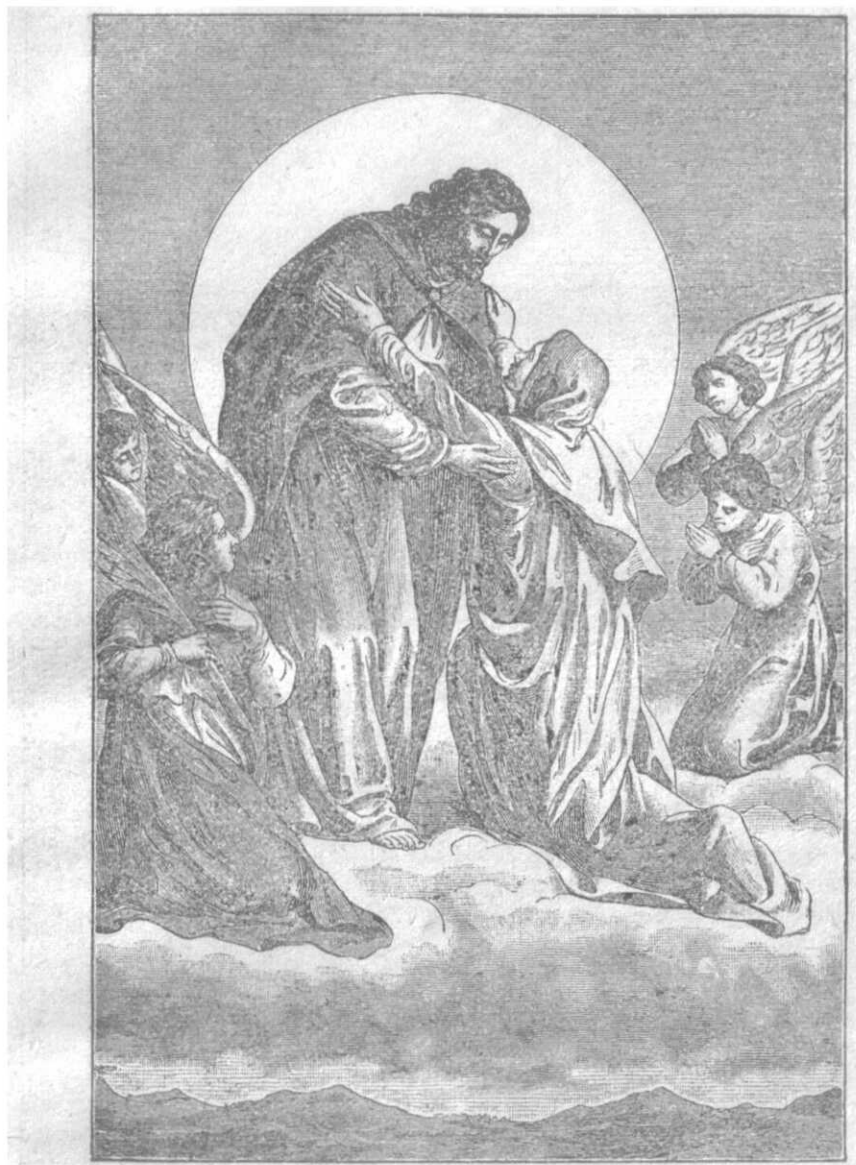
Na križu Isus Christos otporučil svoju mater apostolu Joannu, čtoby on sja o nej staral.

Keď prišol čas smerti Materi Božoj, sobralisja vsi apostoly so vsich storon svita na jej pochoron.

Prečista Ďiva Marija byla bez hriča. Ona umerla, jak i druhi ľude. Ale jej filo ne ostalo v hrobu. Trefij deň po smerti Isus Christos zabral filo Materi svojej do neba.

Uspenije Prečistoj Bohorodicy.

Presvjata Bohorodica v nebi.

V nebi postavljena Prečista Āiva Marija
nad vsimi anhelami i svjatymi.

Trojca Svjata koronujet Prečistu Bohorodicu.

1. Koho majeme kromi Boha najbarže počitati i na pomoč prizyvati?

Kromi Boha najbarže počitati i na po-

moč prizyvati majeme Prečistu Ďivu Mariju.

2. Pročto majeme kromi Boha Prečistu Ďivu Mariju najbarže počitati i na pomoč prizyvati?

Kromi Boha majeme Prečistu Ďivu Mariju najbarže počitati i na pomoč prizyvati, bo ona Mati Isusa Christa, ta nam mozet najbolše byti na pomoč pred Bohom.

*) Zapamjataj sobi! Prazdnik, koli Isus Christos vzjal Prečistu Mariju na nebo, nazyvajetsja „Uspenije Presv. Bohorodicy“ (15. avgusta).

Pered „Uspenijem“ jest dvotyžňovyj post, kotryj nazyvajetsja „Makovejka“ abo „Spasovka“. Makovejka, bo začinajetsja s dňoin 7 mučenikov Makavejskich, a „Spasovka“, bo v tom posfi jest prazdnik „Spasa“ abo „Preobraženije“ (6. avgusta).

Pisni v čest Materi Božoj.

„Dostojno jest jako vo istinu blažiti Ťa, Bohorodicu, prisnoblažennuju i preneporočnuju i Ma'er Boha našeho.

Čestnijšuju Cheruvim i slavnijšuju bez sravnenija Serafim, bez istlinija Boha Slova roždšuju, suščuju Bohorodicu Ťa veličajem“.

„Пречистая Дѣво, Мати

Руського краю,

Съ ангелами и святыми

Тя величаю.

Ты грѣшниковъ съ тяжкой муки

Черезъ свои спасаешь руки.

Не дай пропасти.

Кто не знае ласки Твоей?
 Ты всёхъ спасаешь,
 Подъ Карпатами всёмъ потребнымъ
 Помочь засылаешь.
 Темныхъ, хорыхъ и уломныхъ
 Избавляешь зармученыхъ,
 Проси за мене!

73. Apostoly ispoľňajut Christov rozkaz.

12 apostolov.

Duch Svjatyj ukripil i prosvitil apostolov, i posli toho oni ot nikoho ne bojalisja. Každyj deň nakazovali v chramu i v domach. Hospod' na jich slova veliki čuda tvoril i potverdžoval jich nauku. Oni učili ľudej, jak treba žiti, čtoby do neba dostalisja; rozďilivali ľuďam svjaty tajny i sobirali jich do Svjatoj Služby.

Židy zaboroňali apostolam naučovati Christovu nauku, bičovali jich, do temnicy zaperali jich. Apostoly radovalisja, čto možut terpiti za Isusa Christa. Snačala učili lem v Jerusalimi,

posemu v Judei i v Samarii, a na konec rozšířila se po celém světě.

Petro poslal do Říma. On byl postaven nad všemi apostoľi. Tam i umřel na křiži raspiat pod carjom Neronom v 67. roku. Druhi apostoľi učiili zas v druhich krajach.

Jak už bylo velikoje čislo virnych, tohda apostoľi postavili sobi na pomoč vladykov i svjaščennikov.

Tak ispolňali apostoľi do svojej smerti Isusovu zapovid: „Idte po celém světě i naučajte vsi narody.“ Oni vsi pomerli mučeničeskoju smertiju kromi sv. Joana apostoľa.

---

1. Ktorij apostoľ mal največšiu vlast?

Največšiu vlast mal apostoľ Petro, bo jeho Isus Christos postavil nad vsich apostoľov.

2. Kto pomahal apostoľam v službi?

Apostoľam v službi pomahali vladyki i svjaščenniki.

---

74. Cerkov katoličeska.

Isus Christos chořil, čtoby vsi ľude byli spaseny. Proto obstaralsja o tom, čtoby i po smerti apostoľov propovidalsja Jeho nauka i čtoby rozšřilisja svjaty tajny.

Jak uže apostoly poumerali, prišli na mistojich vladyki (jepiskopy), kotory prodolžali jich robotu.

Jak v Rimu umer apostol Petro, na mistoneho stupil Lin, rimskij vladyka. On byl vidi-moju holovoju christianov v Rimu i verchov-

Cerkov sv. apostola Petra v Rimu.

na holova vsich drugih christianov, jak pered nim byl Petro -Koli Lin umer, za nim zas prišol jeho naslednik, i tak to bylo dalje, až do dneska Naslednik apostola Petra nazyvajetsja: vselenskij archijerej, abo Rimskij papa.

Jak posvjaščovali apostoly vladykov i svjaščennikov, tak to robili i jepiskopy. I tak majeme dnes vladykov (jepiskopov) i svjaščennikov.

Rimskij otec, vladyki, svjaščenniki i vsi christiane na cilom sviťi vjedno nazývajútsja Cerkov katoličeska.

---

1. Čto to Cerkov katoličeska?

Cerkov katoličeska to družestvo vsich pravovirnych christian na cilom sviťi, kotorych vidimoju holovoju jeť rimskij Papa

2. Po čim pozname pravdivu Cerkov Christovu?

Pravdivu Cerkov Christovu pozname po sledujučich znakach: ona 1) jedina, 2) svjata, 3) soborna (abo katoličeska) i 4) apđstolska.

3. Kоторa cerkov majet sii četyri znaki?

Sii četyri znaki majet tolko Cerkov katoličeska.

4. Kto byl pervá vidima holova Christovoj Cerkvi, a kto jeť nevidima holova?

Pervo vidimo holovoj Cerkvi Christovoj byl svjatyj Petro, a nevidimoj holovoj jeť sam Isus Christos.

5. Kto jeť po smerti svjatoho Petra vidima holova Cerkvi?

Po smerti svjatoho Petra vidima holova Cerkvi jeť jeho naslednik, rimskij papa.

6. Kto suť zakonnymi naslednikami drugih apostolov?

Zakonnými nasledníkami druhých apo-
stolov sú katolíčskí vladyki.

7. Kto pomohajet vladykam pri ispolneniju jich služby?

Vladykam pri ispolneniju jich služby pomohajut svjaščenniki i diakony.

Navernenije sv. Pavla. (Ďilo laski Božoj).

8. K jakoj Cerkvi prinadležime my, podkarpatski Rusiny?

My, podkarpatski Rusiny prinadležime k pravdivoj Christovoj Greko-katolíčeskoj Cerkvi.

9. Jakij hrich učinit tot, kto otstupit ot greko-katoličeskoj viry?

Kto otstupit ot greko-katoličeskoj viry, sej učinit najstrašnijšij hrich, bo on prodajet Isusa Christa, jak Juda.

(Вѣрѣю) „Во единѣ, скѣтѣю, соборнѣю и апостолскѣю Церквѣ“.

(Viruju) „Vo jedinu, svjatuju, sobornuju i apostofskuju Cerkov“.

75*. Apostolska vira.

Isus Christos i evangelisty.

Nauka katoličeskoj Cerkvi v korotci nachoditsja v molitvi, kotoru nazyvajeme „Viruju“, i to tak:

1. Вѣрую въ одинаго Бога Отца вседержителя, творца неба и земли, видимыхъ же всѣхъ и не видимыхъ.

2. И въ одинаго Господа Исуса Христа, сына Божия, единороднаго, отъ Отца рожденнаго прежде всѣхъ вѣкѣ. Свѣта отъ свѣта, Бога

1. Viruju vo jedinoho Boha Otca, vsederžitelja, stvoritelja neba i zemli i vseho vidimoho i nevidimoho.

2. I jedinoho Hospoda Isusa Christa, Syna Božoho, jedinorodnoho pred vsimi vikami, Svitlo ot svitla, Boha pravdivoho ot Boha pravdivoho, rož-

истинна отъ Бога истинна, рожденна, не сотворенна, единасущна Отцу имже вся быша.

3. Насъ дѣля чело-вѣкъ, и нашего ради спасенія сшелшаго съ небесъ, и воплотившагося отъ Духа свята и Маріи Дѣвы, и вочеловѣчшася.

4. Распятаго же за ны при Понтійстѣмъ Пилатѣ, страдавша и погребенна.

5. И воскресшаго въ третій день по писаніемъ.

6. И Возшедшаго на небеса и сѣдящаго одесную Отца.

7. И паки грядущаго со славою судити живымъ и мертвымъ, егже царствію не будетъ конца.

8. И въ Духа святаго, Господа животворящаго, иже отъ Отца и Сына исходящаго, иже съ Отцемъ и Сыномъ спокланяема и сславима, глаголавшаго Пророки.

9. Во единую свя-тую, соборную и апо-стольскую церковь.

10. Исповѣдую едино

denoho, a ne sotvorenoho, jedinosuščnoho s Otcem, čerez ktoroho sja vse stalo.

3. Kotoryj pro nas, ludej i pro naše spasenije zyšol s neba, i voplotilsja ot Ducha Svjatoho i Divy Marii, i stalsja čelovikom.

4. Byl raspjatyj za nas pri Pontijskom Pilati, terpil muki i byl pochovanij.

5. I voskres tretij deň, jak bylo pisano.

6. I voznessja na nebo i sidit na pravoj storoni Boha Otca.

7. I raz prijdet v slavi suditi živych i mertvych, i carstvu Jeho ne budet konca.

8. I Svjatoho Ducha, Hospoda životvorjaščoho, kotoryj proischođit ot Otca i Syna, ktoromu prinađežit jednakij poklon i jednaka slava, jak Otcu i Synovi, kotoryj hovoril čerez prorokov.

9. Jednu, svjatu, sobornu i apostolsku Cerkov.

10. Uznavaju jedno- kreščenije k otpuščeniju hričov.

крещеніе въ оставленіе грѣховъ.

11. Чаю воскресенія мертвыхъ.

12. И жизни будущаго вѣка. Аминь.

11. Čekaju voskresenija mertvych.

12. I život v budoušcom viku. Aminj.

76*. Cerkovny zapovidi.

Isus Christos skazal apostolam: „Kto vas sluchajet, mene sluchajet“. Proto musime i my ispolniti vŝitko, čto nam roskazujet rimskij papa i vladyki, kotory naslednikami suť apostolov. Rimskoho papy i vladykov so svjaščennikami nazyvajeme: naučajušča Cerkov“. Jich zapovidi nazyvajutsja „Cerkovny zapovidi“.

Osobenno važny sii cerkovni zapovidi.

1. Dni svjatočny (prazdniki) svjatiti.
2. V nedělu i v svjatok Službu Božju sluchati.
3. Prikazany posty postiti.
4. Každoho roku spovidatisja i pričaščatisja.
5. V postach ne svad'bovati.

Slavjanski Apostoly : sv. Kirill i Metodij.

77. Občestvo svjatych.

Vsi katoličeski christiane meždu soboju suť sdruženy. Smerť roslučajet nas lem po řilu. Po duři ostavajut řude i na dařše v jedinstvi.

Kotory umerli v laski Božoj bez žadnoho hricha, toty pošli do neba. Jich možeme počitati jak svjatyh. Oni sja za nas Bohu molat'.

Dakotory umrut v laski Božoj, ale dolžny ješče terpiti, čtoby zadoš učini li za svoji maly hrichi. Toty idut do čistilišča (mytarstva), i tam mnoho terpjat.

Dušam v čistilišču pomahajeme s molitvoju, so Siužboju, Božoju s parastasami i s druhimi dobrymi djalami

Tak my virniki na zemli, svjaty na nebi i duši v čistilišču meždu soboju sdruženy.

Zapamjajta sobi! Vospominanije na duši v čistilišču praznujeme na „zadušny subboty“. (U nas jest 5 zadušnych subbot i to: pred nediluju Mjasopustnoju; v pervom-, druhom-, i treťom tyždňu velikoho posta i pred Sošestvijem sv. Ducha (Rusaŕi).

Sv. mučenica Julija.

„Во блаженномъ успеніи вѣч-
ный покой подаждь, Господи,
всѣмъ усопшимъ рабамъ тво-
имъ и сотвори ѿ насъ вѣчную
память“.

„Vo blaženom uspenii
vičnyj pokoj podažd' Hospod',
vsim usopšim rabam tvojim
i sotvori jim vičnuju pamjat“.

78. Prazdniki (svjata) v roku.

a) Hospodski prazdniki :

1. Blahovišćenije Preč. Ďivy Marii (25. marta).
2. Roždestvo Isusa Christa (25. decembra).
3. Obrizanije Isusa Christa (Novyj rok), (1. januarja).

4. Stritenije Hospóda našoho Isusa Christa s Simeonom (2. februarja).
5. Kreščenje Isusa Christa (Bohojavlenije), (6. januarja).
6. Preobraženije Isusa Christa (6. avgusta).
7. Vchod do Jerusalimu (Cvitna neděla).
8. Smerť Isusa Christa (Velika pjatnica).
9. Voskresenje Isusa Christa (Velikdeň, Pascha).
10. Voznesenje Isusa Christa.
11. Sošestvije Svjatoho Duchu (Rusaŕa).
12. Ponedělnik po Rusaŕoch (Trojca Svjata).
13. Vozdviženije Čestnoho Kresta (14. septembra).

b) Bohorodičny prazdniki :

1. Preneporočnoje začatije Preč. Ďivy Marii (9. dec.)
2. Roždestvo Presvjat. Ďivy Marii (8. septembra).
3. Vvedenje v chram Prečis. Ďivy Marii (21. nov.)
4. Blahoviščenje Prečis. Ďivy Marii (25. marca).
5. Stritenije (2. februara).
6. Uspenije Preč. Ďivy Marii (15. avgusta).
7. Sobor Presvjatoj Bohorodicy (26. decembra).

c) Važňjší prazdniki svjatyoh.

1. Sv. Michaila archanhela i druhich anhelov (18. nov.)
2. Sv. Joanna Krestiteŕa : a) Roždestvo (24. junija)
b) Usiknovenije (29. avgusta).
3. Sv. proroka Ilija (10. julija).
4. Sv. Apostolov Petra i Pavla (29. junija).
5. Sv. Nikolaja (6. decembra),
6. Sv. Trech Svjatitelej (30. januarja).

7. Sv. Mučenikov: Stefana (27. decembra), Dimitrija (26. oktobra) i Georgija (23. aprila).

Na prazdniki treba choditi na utreňu, na Službu Božju i na večerňu. Ne svohodno robiti težki roboty.

---

79. Posty v roku.

1. Sreda i pjatnica čerez cilyj rok kromi „volnic“.
2. Četyri veliki posty suf: a) Velikij post pered Paschoju. b) Roždestvenskij post. c) Petrov post. d) Uspenskij abo Matki Božoj post.
3. Ostry posty: a) Velika sreda, Velika pjatnica i Velika subbota. b) Dva navečerija (villii): Roždestvenskoje i Bohojavlenskoje. c) Na Usiknovanije, d) Na vzdviženije Čest. Kresta.

---

80. Volnicy, koli v sredu i pjatnicu ňit posta.

- 1) Ot Roždestva do Navečerija Bohojavljenja.
  - 2) V tyždňu po Paschi i po Sošestvija (Rusafa).
  - 3) V tyždňu po nedili Mytarja i fariseja.
-

Mile Dítatko ! Uč-ja ľubiti Boha iz sej knižočkí !

AZBUKA.

I. Cerkovna	II. Ruska	III. Slovenska
а А	а А	а А
б Б	б Б	б Б
в В	в В	в В
г Г	г Г	h H, g G
д Д	д Д	d D, d' D'
е Е	е Е, э Э	е Е
ж Ж	ж Ж	ž Ž
ѕ S	—	—
з З	з З	z Z
и И	и И	i I
і І	і І	—
й Й	й Й	j J
к К	к К	k K

Л	Л	л	Л	l L, l' L'
М	М	м	М	m M
Н	Н	н	Н	n N, ñ Ñ
О	О	о	О	o O
П	П	п	П	p P
Р	Р	р	Р	r R
С	С	с	С	s S
Т	Т	т	Т	t T, t' T'
У	У	у	У	u U
Ф	Ф	—	—	—
Ф	Ф	ф	Ф	f F
Х	Х	х	Х	ch, CH
Ц	Ц	—	—	—
Ц	Ц	ц	Ц	c C
Ч	Ч	ч	Ч	č Č
Ш	Ш	ш	Ш	š Š
Щ	Щ	щ	Щ	—
Ъ	Ъ	Ъ	Ъ	—
Ь	Ь	Ь	Ь	—
Ы	Ы	ы	Ы	y Y
Ъ	Ъ	Ъ	Ъ	—

ю Ю
ш Ш
я Я
Ѧ Ѧ
Ѣ Ѣ
Ѩ Ѩ
Ѧ Ѧ
Ѧ Ѧ

ю Ю —
— —
я Я —
— —
— —
— —
— —
— —

SODERŽANIJE.

Christianski molitvy	Stor. 4—16
--------------------------------	---------------

A) Staryj Zavit.

1. Jak sotvoril Hospod' Boh nebo i zemfu?	17
2. O anhelach	20
3. Jak sotvoril Boh peršich Judej?	23
4. Pervyj hrich?	27
5. Jak Boh pokaral Adama i Jevu za pervyj hrich?	30
6. Čto sme nasfidil po Adamovi?	33
7. Hospod' Boh bezkonečno miloserdnyj	35
8. Kain i Avel	87
9. Potop sveta	39
10. Jakij Boh?	42
11. Boh sobi vybral Avraama	44
12. Avraam žertvoval svojego syna Isaaka	45
13. Synove Jakova nenavidat Josifa	48
14. Braća prodali Josifa.	49
15. Josif v domu Putifarovom	51
16. Josif v temnici	52
17. Josif vo vellkoj česti	54
18. Braća Josifovo v Egiptu	55
19. Jakov i synove pereseľajutsja do Ehiptu	58
20. Mojsej osvobodenyj ot smerti	61
21. Mojsej stalsja voždem naroda izraifskoho	63
22. Mojsej vyvodit narod izraelskij iz Ehiptu	65
23. Izraelifane perechođat čerez Červenoje more	66
24. Boh dajet zapovidi	68
25. Tolkovanije zapovidej Božich	70
26. Izraelifane na obicannoj zemfi	74
27. Proroki	75

B) N ov y j Z a v i t .

28. Archanhel Havriil objavljajet Marii, čto ona vybrana za Mater Isusa Christa	80
29. Marija naščivljajet Elisavetu	84
30. Naroždenije Isusa Christa	86
31. Pastyri klaňajutsja Isusu Christu	89
32. Imja „Isus“	92
33. Isus Christos vo chramu Bohu žertvovan	92
34. Isusa privitali mudercy (korofi) s vostoka	94
35. Svjata familija ufikajet do Ehtpu	97
36. Dvanadcaťročnyj Isus Christos v chramu	98
37. Sv. Joan Kresliteľ nakazujet i kreslit	102
38. Sv. Joan kreslit Isusa Christa	104
39. Pervoje čudo Isusa Christa	109
40. Isus Christos vyzdorovljajet chorych	111
41. Isus Christos vyberajet apostolov	113
42. Isus Christos nakazujet na hori	114
43. Isus Christos voskresil molodca naimskoho	116
44. Bludnyj syn	119
45. Isus Christos otpuščajet hrichi žeňi-hrišnici	122
46. Isus Christos osnovujet svoju Cerkov	131
47. Isus Christos učil, jak sja majeme moliti	134
48. Isus Christos nakormil 5000 ľudej s 5 chľami i 2-ma rybami	137
49. Isus Christos obicujet „chľib života“ (Sv. pričastije)	140
50. O konci sveta i o strašnom suđi	141
51. Isus Christos skazal priľču o bohači i chudobnom Lazari	143
52. Isus Christos blahoslovil dťtej	144
53. Isus Christos napered hovorit o svojem terpiniju	146
54. Isus Christos voskresil Lazara	146
55. Isus Christos slavno vchodit do Jerusalima	150
56. Tajna večera	152
57. O sv. pričaşčeeni	157
58. Isus Christos na Olivnoj hori	161
59. Isusa Christa ulapili	162
60. Isusa Christa otsudili na smerť	164
61. Petro otreksja Isusa Christa	165

	Stor.
62. Isus Christos u Pontijskoho Pilata	167
63. Isusa Christa ovinčali s ternovym vincom	169
64. Isus Christos neset svoj težkij krest	169
65. Isus Christos raspjatyj	172
66. Pohrebn Isusa Christa	176
67. Isus Christos slavno voskres iz mertvych	177
68. Isus Christos pojavilsja apostolam i ustanovil tajnu pokanija	180
69. Isus Christos postavil sv. Petra za verhovnoho pastyrja Cerkvi	182
70. Isus Christos voznesetsja na nebo	184
71. Isus posylajet Ducha Svjataho	187
72. Isus Christos vzjal svoju mater, Prečistu Divu Mariju do neba (Uspenije Presv. Bohorodicy)	190
73. Apostoly ispolňajut Christov rozkaz	194
74. Cerkov katoličeska	195
75. Apostolska vira	199
76. Cerkovny zapoviđi	201
77. Obščestvo svjatyh	202
78. Prazdniki (svjata) v roku	204
79. Posty v roku	206
80. Voľnicy, koli v sredu i pjatnicu ñit posta	206
81. Azbuka cerkovnoslavjanskaja, ruska i slovenska	209

